

ŽELEZAR

TEDNIK — GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ZPSŽ ŽELEZARNE JESENICE

JESENICE, DNE 24. OKTOBRA 1974

ŠTEVILKA: 42. LETO: XVI

Železar izhaja od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štirinajstodnevnik in od 1. januarja 1962 kot tednik. Glavni in odgovorni urednik Joža Varl — Naslov: Uredništvo Železarnja, SZ — Železarna Jesenice. Številki internih telefonov: urednik 483, administracija 484. Tisk: CP Gorenjski tisk, Kranj. Oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju štev.: 421/1-72

NOV PROIZVOD ŽELEZARNE

Železarna Jesenice je v tem letu razširila svoj proizvodni program za nov kvaliteten izdelek iz področja patentirane žice. Po skoraj letu dni trajajoči poskusni proizvodnji patentirane žice v pramenih, namenjene izdelavi prednapetega betona, smo v letošnjem septembru v žičarni začeli z rednim obratovanjem na napravah za pletenje žice in že v tem mesecu proizvedli skoraj 100 ton tovrstne žice.

Proizvodnja patentirane žice je že nekaj let med pomembnejšimi področji dejavnosti v žičarni, saj predstavlja okrog 20 % količinske in več kot 30 % vrednostne proizvodnje tega obrata. Po namenu uporabe se celotni asortiment patentirane žice deli na žico za vzmeti, žico za žične vrvi, žico za kable in žico za prednapeti beton. Medtem ko je kvaliteta na območju uporabnosti žice za vzmeti, žične vrvi in kable standardizirana in se skoraj ne spreminja, pa za žico za prednapeti beton ni posebnih standardov. Vsaka država namreč, neodvisno od druge, postavlja predpise, ki pa ravno zaradi neprestanega spreminjanja kvalitete in vrste žice ne morejo dobiti dokončne in trajne oblike.

Kvaliteta žice za prednapeti beton se spreminja skladno z vse večjimi zahtevami gradbenikov. Tako je ena izmed zadnjih novosti na tem področju: patentirana žica v pramenih za izdelavo prednapetega betona.

Na pobudo gradbenih podjetij Tvornice betonskih proizvodov (prej Industrogradnja) iz Zagreba in Beton iz Zagorja ob Savi, smo pred

štirimi leti začeli razmišljati o proizvodnji žice v pramenih, katere se v zahodnoevropskih državah že dolgo uporablja v gradbeništvu, tako za izdelavo gradbenih elementov, kot pri gradnji cest in železniških objektov. Na osnovi zbranih podatkov o potrebah naše industrije in ponudbi za strojno opremo, je bil leta 1971 izdelan elaborat o investiciji v proizvodnjo patentirane žice v pramenih. V letu 1973 je bila dobavljena oprema za proizvodnjo 3000 ton žice, pri čemer je strojno opremo dobavila firma De Angeli iz Milana in peči za napuščanje firma Felind prav tako iz Milana.

Poskusno obratovanje je pokazalo določene pomanjkljivosti, ki so onemogočale, da bi že v kratkem času lahko začeli z normalno proizvodnjo in zadostili potrebam gradbene industrije po tej žici. S sodelovanjem delavcev operative novogradnje, vzdrževalcev v obratu in delavcev v žičarni, je uspelo do avgusta letos celotno napravo usposobiti za nemoteno proizvodnjo. Medtem ko smo v času poskusnega obratovanja mesečno proizvedli 20 do 30 ton žice, pa smo v prvem mesecu normalnega

obratovanja izdelali že 97 ton žice v pramenih. V oktobru pa po dosedanjih podatkih lahko ocenimo, da bo proizvedeno že preko 120 ton žice, čeprav obratujemo samo v dveh izmenah. Ti pokazatelji nam bodo služili pri planiranju proizvodnje za leto 1975, saj bi pri dvozmenskem obratovanju lahko dosegli 2000 ton letno, pri trizmenskem celo 3000 ton, s čimer bi bila tudi kapaciteta naprav polno izkoriščena.

Ocena kvalitete naše patentirane žice v pramenih, katero smo dobavili trem gradbenim podjetjem, je zelo ugodna. Vsi se izražajo zelo pohvalno in nimajo pripomb, saj smo v času poskusne proizvodnje odpravili vrsto napak, na katere vpliva človeški faktor. Želijo, da bi jih v letu (Nadaljevanje na 2. strani)

POSLOVNI USPEH V DEVETIH MESECIH 1974

V devetih mesecih letošnjega leta smo prodali 270.683 ton izdelkov osnovne dejavnosti, za kar smo iztržili 1.646 milij. dinarjev. Ostala realizacija to je prodaja uslug in storitev, je znašala 55 milij. din. Tako je skupna vrednost prodaje 1.702 milij. din s povprečno prodajno ceno 6.287 din, to pa je 45 odstotkov več kot v istem obdobju lani in 29 odstotkov več kot je bilo predvideno s planom.

Od celokupne prodaje je bilo rednega izvoza 19.543 ton v vrednosti 5 milij. dolarjev in 3.263 ton blagovne menjave v vrednosti 1,6 milij. dolarjev. Od rednega izvoza odpade 92,3 odstotke na konvertibilno področje, metalurška menjava pa teče s Sovjetsko zvezo in Poljsko. Če te podatke primerjamo z istim obdobjem lani in planiranimi obveznostmi, potem lahko ugotovimo, da je količinski obseg prodaje enak lanskoletnemu, medtem ko planskih obvez za omenjeno obdobje nismo izvršili. Planirana količina prodaje je znašala 278.635 ton, kar pomeni izpad 7.942 ton. Neizvrševanje planiranih obvez v prodaji pa je seveda tudi posledica izpadle proizvodnje v proizvodnji jekla in drugih polizdelkov.

Ze danes pa vemo, da tako visokega izpada tudi v zadnjem kvartalu ne bomo mogli nadoknaditi. Do konca leta moramo narediti še 92.200 ton blagovne proizvodnje za prodajo, kar znese v povprečju 32.000 ton na mesec. To pa je količina, ki smo jo letos uspeli ustvariti samo enkrat

in to v mesecu marcu, vsi ostali meseci pa so bili po realizaciji občutno nižji.

Kljub takim rezultatom smo uspeli ustvariti večji dohodek ter do-

biček od lanskega leta kot je razvidno iz pregleda (Glej tabelo na 2. strani)

Osnove značilnosti ustvarjenega celotnega dohodka in njene delitve pa so sledeče:

— Osnovni vzrok povečanja so nove prodajne cene izdelkov 114 p. n. Povprečna prodajna cena lani je bila pri osnovni dejavnosti 4.183 din/tona letos pa ob enaki prodani (Nadaljevanje z 2. strani)

TRI DIPLOME ZA IZNAJIDITELJE TUDI V ZAGREBU

Kakor smo v našem glasilu že poročali, so se naši iznajditelji in avtorji patentov dostojno predstavili s svojimi dosežki na razstavi tehničnih dosežkov od 25. septembra do 5. oktobra na Reki. Za sedem odlično aranžiranih panojev, ki so na razstavi na Reki vzbujali posebno pozornost in zanimanje pri številnih obiskovalcih razstave, je naš železarski kolektiv dobil od uprave razstave Delavska ustvarjalnost 74, posebno častno zlato plaketo, diplomu in zahvalno pismo za sodelovanje.

To veliko priznanje je naše avtorje tehničnih dosežkov: Antona Razingerja, Jožeta Arha in Božidarja Brudarja iz raziskovalnega oddelka, Feliksa Beštra iz RTA, Antona Koblarja iz žerjavnega oddelka, Ivana Bucka, Borisa Puha in Mirka Gasarja iz strojnih delavnic, opogumilo, da so svoje eksponate posredovali tudi razstavi INOVA YU 74, ki jo je v Zagrebu v času od 8. do 15. oktobra organiziralo društvo iznajditeljev in avtorjev tehničnih izboljšav Jugoslavije.

Iznajditelji iz naše železarnice so se tudi v Zagrebu predstavili z istimi dosežki kot na Reki in sicer: s Pravico za dodajanje svinca prahu v curek jekla pri vlivanju in izdelavi svinčevih jekel; Merilno napravo za rezanje blumov; Napravo za avtomatsko žigosanje pločevine v vročem in hladnem stanju; Orodjem za sestavljanje in razstavljanje grednih vezi; Diskasto žerjavno zavoro; Pravico za valjanje koničnih navojev in Napravo za izdelovanje znakov za signiranje.

Za sodelovanje na razstavi tehničnih dosežkov INOVA YU 74, je železarski kolektiv dobil zlato diplomu, diploma zlate medalje je bila dodeljena tudi Feliks Beštru za Napravo za avtomatsko žigosanje pločevine, Antonu Koblarju pa je bila izročena diploma bronaste medalje za dva odlično dokumentirana eksponata Diskasta žerjavna zavora in Orodje za sestavljanje in razstavljanje grednih vezi.

Zlata plaketa in tri častne diplome z Reke in iz Zagreba, uvrščajo naše lastnike patentov, iznajditelje in novatorje na vidno mesto v inventivnih prizadevanjih.

S temi sedmimi in novimi še boljimi iznajditeljskimi dosežki se bodo naši lastniki patentov in iznajditelji

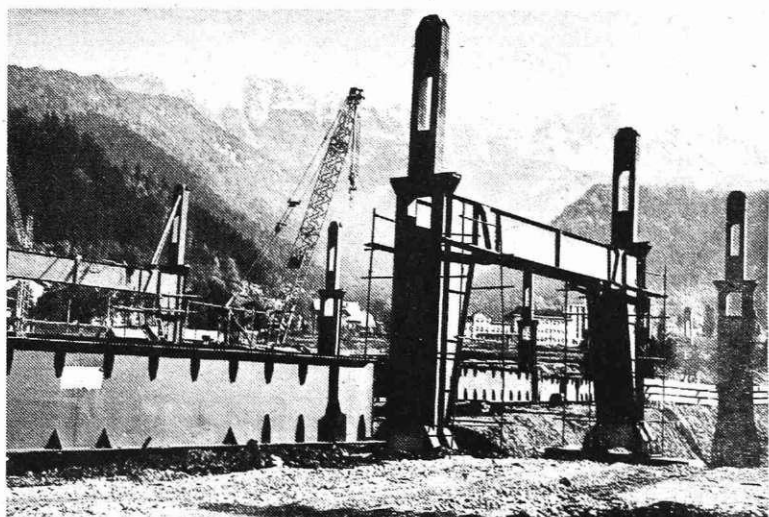
drugo leto predstavili na še večjih, mednarodnih in svetovnih razstavah patentov in izumov (Nürnberg). Pri nadaljnjem delu želimo avtorjem tehničnih dosežkov popoln uspeh v korist železarnice.

30 LET DRUŠTVA NOVINARJEV SLOVENIJE

Pred 30 leti smo bili Slovenci prvi v Jugoslaviji in tudi prvi v okupirani Evropi, ki smo ustanovili slovensko partizansko častnikarsko društvo. Temelje za to je položila že prva slovenska novinarska konferenca 5. in 6. maja 1944 v gozdu nad Metliko. Dvaindvajsetega oktobra 1944 pa je bil v Črnomlju ustanovni sestanek slovenskega častnikarskega društva, nekako vzporedno s tem pa se je iz Črnomlja oglasila prva slovenska radijska postaja na osvobojenem ozemlju — Radio Osvobodilne fronte.

Na prvi konferenci je spregovoril v imenu izvršnega odbora Osvobodilne fronte Boris Kidrič. Ko se je v imenu izvršnega odbora OF zahvalil partizanskim novinarjem in poročevalcem, tehnikom in kurirjem, ki so v neprestani nevarnosti prenašali partizanski tisk in poudaril pomen tiska v narodnoosvobodilni borbi je dejal: »Želim naglasiti, da je novinar novega kova hkrati politik, kakor je politik hkrati novinar. Postati morate politiki, da boste v celoti razumeli linijo Osvobodilne fronte. Politično delo med vami mora doseči svoj višek. Če ne boste razumeli svojega dela, naš tisk ne bo izpolnil dane naloge. Mi z vsemi graditelji naše narodne oblasti stremimo za tem, da vključimo najširše množice. Aktivizacija najširših narodnih množic je naša osnovna naloga in obenem jamstvo, da bomo dosegli končno zmago. V tem je ključ za doseglo narodovih uspehov ali, z drugimi besedami, to se pravi vključiti narodne množice tudi v naš tisk — razviti dopisništvo.«

Te besede Borisa Kidriča so popolnoma aktualne še danes, ko se prizadevamo za na razrednem interesu zasnovanem družbenem sistemu informiranja in za podružbljanje sistema informiranja. Te besede naj bodo tudi naše voščilo ob 30-letnici Društva novinarjev Slovenije.

Zadnje dni na gradbišču nove hladne valjarne

NOVATORJI SO V DEVETIH MESECIH PRIHRANILI IN USTVARILI 7.873.500 DINARJEV

V inventivno aktivnost se v štirih TOZD jeseniške železarnice prizadevno in uspešno vključuje vedno večje število iznajditeljev, novatorjev in racionalizatorjev iz neposredne proizvodnje in elektro ter strojnega vzdrževanja. Kljub temu, da število tehničnih izboljšav v letošnjih devetih mesecih ni doseglo lanskega nivoja, lahko z zadovoljstvom ugotavljamo, da se avtorji izboljševalnih predlogov individualno ali skupinsko, timsko lotevajo reševanja večjih in težjih nalog in problemov.

Posebna komisija za izume, raziskave in racionalizacije pri TOZD je imela v letošnjem letu že 14 sej. Na teh so člani komisije na osnovi ustreznih izračunov in prikazov koristnosti prihrankov, katere so potrdile tudi računovodske in ekonomske službe, ocenili 41 izboljševalnih predlogov, ki so bili uvedeni v proizvodni proces v letošnjem letu. Ti izboljševalni predlogi izkazujejo preko 7.900.000 din prihrankov in koristi, kar je znatno več kot so iznajditelji prihranili in ustvarili v preteklih letih. Za te predloge pa so komisije avtorjem priznale v skupni višini 133.350,00 dinarjev spodbudnih odškodnin, nagrad, rent in akontacij.

Višina koristi in prihrankov, kakor tudi višina odškodnin in rent, se bo do konca leta pomembno dvignila nad vsa dosedanja povprečja.

V posameznih TOZD so avtorjem za izboljševalne predloge razdelili: Talilnice 44.140,00 dinarjev, v TOZD Valjarne 43.760,00 dinarjev, Hladna predelava 29.800,00 din in Vzdrževanje, energija in transport 15 tisoč 650 din. Prihranki in koristi se predvsem kažejo pri znižanju stroškov vzdrževanja, večjem izkoristku proizvodnih kapacitet, znižanju stroškov energije, manjši porabi materiala in sprostitvi delovne sile.

VSEM DELAVNIM LJUDEM

Pri pričetku druge akcije zbiranja pomoči za Kozjansko, se razširjajo bodisi zaradi neinformiranosti ali namerno razne vesti, da se sredstva zbrana v ta namen od delovnih ljudi ne uporabljajo namensko.

Matramo za dolžnost, da vas o dosedanjih oblikah pomoči in uporabi teh sredstev pravilno — v skrajšani obliki obvestimo, kot je bila obveščena vsa slovenska javnost s poročilom republiškega koordinacijskega odbora za odpravo posledic potresa na Kozjanskem, dne 14. X. 1974 v časopisu Delo stran 5.

Potres je poškodoval 5653 objektov, od tega je 767 objektov potrebno rušiti, 1595 pa je težko poškodovanih na nosilnih zidovih in obokih, so v 32 krajevnih skupnostih ugotovile strokovne komisije.

Na zbirnem računu za odpravo posledic potresa na Kozjanskem se je do 27. 9. 1974 zbralo 89.594.952,43 din solidarnostno zbranih sredstev.

Do sedaj je republiški koordinacijski odbor za odpravo posledic potresa na Kozjanskem odobril naslednja izplačila:

1. Stanovanjski skupnosti Šmarje pri Jelšah za pomoč pri obnovi stanovanjskih hiš	34.500.000
2. Stanovanjski skupnosti Šentjur pri Celju za pomoč pri obnovi stanovanjskih hiš	11.500.000
3. Zavodu za raziskavo materiala in konstrukcij za strokovno pomoč (začasni avans)	2.000.000
4. Temeljni izobraževalni skupnosti Šmarje pri Jelšah za komunalno opremljanje stavbnih zemljišč za nove šole in popravilo šol (glej poročilo) — prva tranša	1.000.000
5. Temeljni izobraževalni skupnosti Šentjur pri Celju za komunalno opremljanje stavbnih zemljišč za nove šole in avans za izgradnjo šole v Loki pri Zusu	3.000.000
6. Skupščini občine Šmarje pri Jelšah za komunalno opremljanje stavbnih zemljišč za nove šole	2.000.000
7. Skupščini občine Šentjur pri Celju za popravilo šol in komunalno opremljanje	500.000
8. Skupščini občine Šentjur pri Celju za nakup prikolice (naknadna nabava)	161.800
Skupaj iz sredstev zbranih iz OD	54.661.800
9. Stanovanjski skupnosti Šmarje pri Jelšah za družbeni stanovanjski sklad	7.500.000
10. Stanovanjski skupnosti Šentjur pri Celju za družbeni stanovanjski sklad	2.500.000
Skupaj iz zbranih sredstev stanovanjskih solidarnostnih skladov	10.000.000
Vsega skupaj izplačano do 27. 9. 1974	64.661.800

Kot drugi del družbene solidarnosti, kjer pa v največji meri prihaja od izraza tudi pripravljenost prizadetih, da tudi sami sodelujejo pri obnovi svojih domov, gospodarstva itd., pa pomeni kreditiranje pod najugodnejšimi pogoji. Temeljni samoupravni stanovanjski skupnosti v obeh občinah sta sprejeli pravilnika o kreditiranju nadomestitve in sanacije družbenih in zasebnih stanovanj, uničenih in poškodovanih po potresu. Krediti se odobravajo od 120.000 do 200.000 din glede na to ali je objekt v tretji oz. četrti kategoriji ugotovljene škode. Zgornja meja je odvisna od višine za sanacijo potrebnih sredstev, sredstva pa se dodeljujejo v skladu s sprejetimi pravilniki potom samoupravne stanovanjske skupnosti v občini. Vsem prizadetim se zaenkrat dodeljujejo samo krediti. Odplačevanje kreditov se bo začelo po treh letih. V tem času bo samoupravna stanovanjska skupnost določila del kredita, ki ga bo prizadeti prejel kot družbeno pomoč. Višina tega dela bo odvisna od obsega škode in materialnega položaja prizadetega.

Skupno je sprejelo doslej stanovanjske kredite 662 upravičencev.

Podrobnejše in obširne obrazložitve obsega omenjeno poročilo republiškega koordinacijskega odbora, ki se ga lahko poročevalci na zborih delovnih ljudi po potrebi poslužujejo.

Predsednik koordinacijskega odbora za odpravo posledic potresa na Kozjanskem:

Anton Grošelj

NOV PROIZVOD...

(Nadaljevanje s 1. strani)

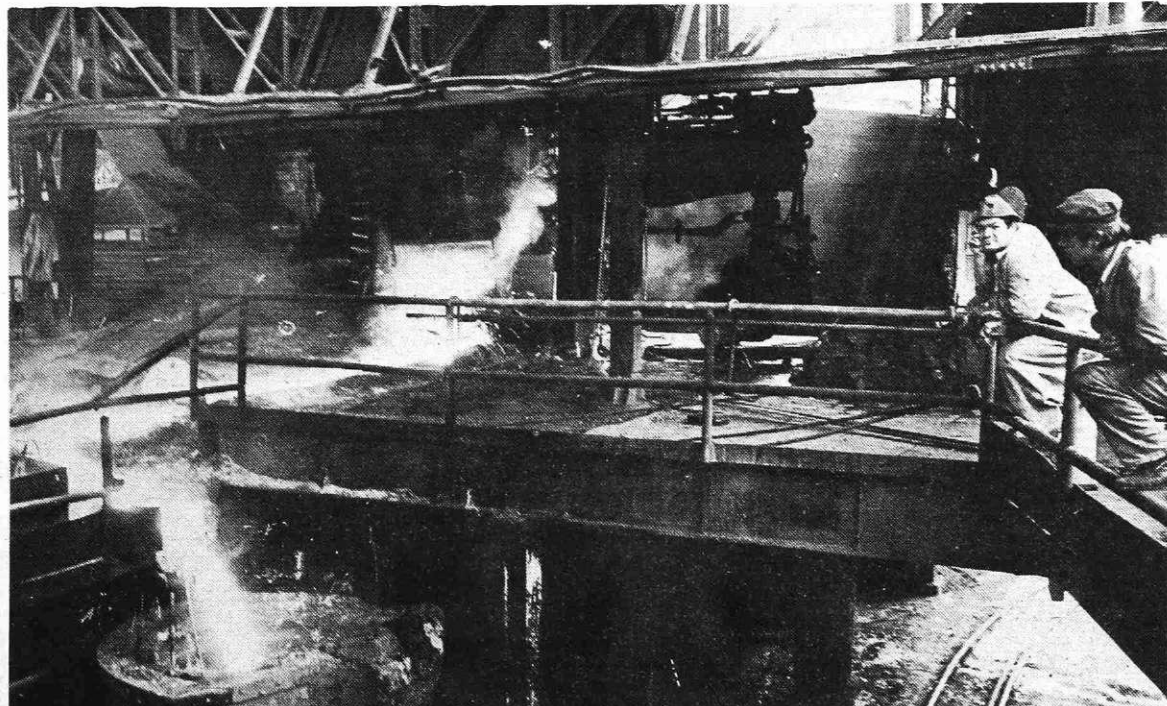
1975 stalno in enakomerno oskrbovali in da bi sedanja kvaliteta žice dobila priznanje tudi v tehničnih predpisih za žico za prednapeti beton.

Obiski pri potrošnikih naše žice so nam poleg ocene o kvaliteti pomagali oceniti trenutne potrebe naše gradbene industrije po tovrstni žici. Tako bomo lahko v naslednjem letu samo na področju Slovenije in Hrvaške prodali 1500—2000 ton žice, saj vedno več podjetij opušča gladko žico in prehaja na uporabo

rebrane in žice v pramenih. V Nemčiji je namreč uporaba gladke žice že prepovedana.

Za dokončno osvojitve tržišča moramo dobiti ustrezen atest ZRMK iz Ljubljane, s katerim bo naši žici priznana kvaliteta, ki jo mora imeti žica za prednapeti beton. Ne glede na to, pa so že dosedanje ocene o uporabnosti in proizvodni dosežki zadostno jamstvo, da se je Železarna uspela uveljaviti na domačem tržišču z novim kvaliteten proizvodom.

Km

Delovni motiv s plavža.

POSLOVNI USPEH V DEVETIH MESECIH 1974

(Nadaljevanje s 1. strani) Rast celotnega dohodka je skupaj s količini in ob skoraj nespremenjenem asortimentu 6.080 din/tona. 143,9 odstotka.

Formiranje in delitev celotnega dohodka

	I—IX 1973	v 000 din I—IX 1974	Indeks 74/73
1. Celotni dohodek	1.387.897	1.997.455	143,9
2. Materialni stroški	926.533	1.340.786	144,7
3. Amortizacija	11.4614	171.779	149,9
4. Dohodek	298.496	416.482	139,5
5. Pogodbene obveznosti	36.373	41.672	114,6
6. Zakonske obveznosti	27.757	41.863	150,8
7. Bruto OD	185.232	224.302	121,1
8. Ostalo	48.254	68.408	141,8
9. Vsega v breme CD	1.338.763	1.888.810	141,1
10. Dobiček	49.134	108.645	221,1

Delitev dobička:

	28.640	85.312	302,9
Poslovni sklad	16.581	73.105	440,9
Prosti del			
Posojilo za nerazvite investicije v gosp.	9.607	10.034	104,4
Skupne rezerve	1.976	2.173	110,0
Sklad skupne porabe	15.000	15.003	100,0
Rezervni sklad	5.970	8.330	139,5

— Materialni stroški so se gibali hitreje od rasti celotnega dohodka, čemur je vzrok visoka inflacija cen na trgu surovin in polproizvodov. Za informacijo navajamo, da smo v letošnjem letu plačali za uvozno staro železo za tono 100 dolarjev več kot lansko leto.

— Spremembe v zakonodaji glede obračuna amortizacije (večizmensko obračunavanje) so povzročile, da se je letošnja višina obračuna amortizacije že skoraj približala lanskeletnemu celotnemu nivoju. Primerjava z lanskim obdobjem devetih mesecev pa je nekoliko slabša, ker smo povišano stopnjo amortizacije od 50 na 75 odstotkov obračunali v zadnjem kvartalu.

— Največji porast imajo zakonske obveznosti, lahko bi jim rekli

tudi obveznosti iz samoupravnih sporazumov, ki naraščajo kljub stalnim obljubam o razbremenitvi gospodarstva.

Dobiček smo ustvarili 108 milij. din, to je okrog 60 milij. din več kot v lanskem letu, od česar pa je prostega dela le 73 milij. din, ostalo pa je rezervirano za sklad skupne porabe, rezervni sklad ter z zakonom določena posojila za pospešeni razvoj nezadostno razvitih republik in sklad skupnih rezerv gospodarskih organizacij. Sicer pa je delitev dobička med letom bolj informativnega značaja, ker se dokončno izvrši ob zaključnem računu.

Ob teh ugotovitvah lahko zaključimo, da ob stagnaciji količinske prodaje in celo nekoliko nižji produktivnosti, težko govorimo o uspeš-

ZAKAJ SLABO CENTRALNO OGREVANJE?

Družbena prehrana — samopostrežna restavracija v železarni Jesenice, s svojo centralno kurjavo ogreva tudi dom ŽIC, samski dom Savo in sosednji blok.

Letošnja sezona ogrevanja se je pričela zaradi hladnih jesenskih dni skoraj pol meseca prej kot običajno. Čeprav po pogodbi s kurjenjem pričenjajo šele s petnajstim oktobrom smo že pred kurilno sezono naleteli na nepredvidene težave. Zaradi slabega ogrevanja v popoldanskem času, so se pritožile stranke v sosednjem bloku in upravniki doma ŽIC. Vsi prizadeti zahtevajo, da ob povečanem plačevanju kurjave, mora biti tudi v redu ogrevanje.

V tem primeru so stranke upravičeno kritizirale slabo ogrevanje njihovih stanovanj. Nihče pa se ni vprašal, zakaj ogrevanje ni tako kot bi moralo biti. Kotli v objektu so stari že deset let. Kurijo jih s premogom in obratujejo vsak dan. Poleti služijo za ogrevanje tople vode za samopostrežno restavracijo, poleg tega pa dvakrat tedensko za ogrevanje vode za kopanje v samskem domu Savo in v domu učencev ŽIC. K temu moramo dodati še ogrevanje v zimskem času, ki običajno traja več kakor šest mesecev.

Pritožbe zaradi slabšega ogrevanja bodo gotovo z dneva v dan večje

— glede na zmerom večjo izrabljenost kotlov ter ostalih priključkov. K temu je pripomogla tudi večkratna menjava kurjačev.

Če bi hoteli zagotoviti prizadetim strankam normalno in nemoteno ogrevanje stanovanj, bi morali urediti strokovno službo za opravljanje nizko tlačnih kotlov in imeti vedno na razpolago vodovodnega instalaterja in električarja. To pa je v naši enoti težko urediti. V družbeni prehrani imamo dva privatna mojstra, ki sta zadolžena za opravljanje teh del. S krpanjem stare vodovodne in električne instalacije pa se zelo nerada ukvarjata. Tak primer smo imeli 5. oktobra, ko se je pokvarila črpalka. Ker vodovodnega instalaterja in električarja ni bilo je bila črpalka popravljena šele 10. oktobra. Tako spodnji prostori ŽIC niso bili ogrevani celih pet dni. Če hočemo prostore ŽIC, kjer so pisarne in klubski prostor v redu ogrevati, morajo v kotlovnici obratovati tri črpalke.

Stanovanci sosednjega bloka upravičeno negodujejo. Blok je zgrajen precej višje kot je kotlovnica v samopostrežni restavraciji. V primeru izpada električne energije za ogrevanje tega bloka ni potrebna nobena črpalka. Če ogrevanje ni v redu, je odgovoren samo kurjač na popoldanski izmeni.

Zamenjati sedanjih kotlov z modernjšimi, ni mogoče, ker so še premalo amortizirani.

Najboljša rešitev za ogrevanje teh stavb bi bila napeljava toplovodnega ogrevanja iz Železarne. S tem bi odpadlo nepredvideno vzdrževanje kotlovnice, nabava vsak dan dražje premoga in kurjaška služba.

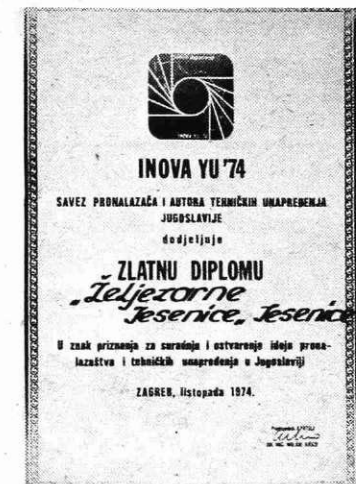
Jože Mravlje

TRETJA ŠTEVILKA ŽELEZARSKEGA ZBORNIKA

V ponedeljek in torek so v vseh treh železarnah ter na Metalurškem inštitutu in Ljubljani razdelili tretjo letošnjo številko Železarskega zbornika. Na 64 straneh je objavljenih šest prispevkov, ki so jih napisali avtorji iz metalurškega inštituta, železarne Ravne ter iz rudnika in točilnice v Mežici. Tretjo številko bodo v prihodnjih dneh prejeli tudi naročniki v Jugoslaviji ter v tujini. Uredništvo Železarskega zbornika je že pripravilo obsežno gradivo tudi za četrto oziroma zadnjo številko osmega letnika, ki bo izšla v zadnjih dneh decembra.

nosti poslovanja v prvih devetih mesecih letošnjega leta. Glede na naše načrte in že sprejete obveznosti za prihodnje obdobje na proizvodnem in investicijskem področju, bi vsa-akor morali razmišljati o tem kako bi s svojim delom rezultate še izboljšali.

Jelka Vidali

Zlata plaketa našim novatorjem in racionalizatorjem

Železarski globus

JAPONSKA

Doslej največjo valjarno debele pločevine gradijo v japonski železarni Mizushima, ki pripada železarski družbi Kawasaki Steel Co. Lahko bo valjala pločevino največje širine do 5,2 m in dolžine do 25 m. Škarje bodo lahko rezale pločevino debelo do 40 mm. Njena letna zmogljivost bo 1,7 milij. ton.

LIBIJA

Libijska vlada ima že izdelan projekt za gradnjo nove železarne v Misrati. Prva faza izgradnje predvideva napravo za direktno redukcijo, elektro želekarno in napravo za kontinuirno vlivanje. Pričela bo obratovati leta 1980 z letno proizvodnjo 420.000 ton surovega jekla. V drugi fazi bodo zgrajeni plavži in jeklarne s kisikovimi konvertorji z letno proizvodnjo 5 milij. ton surovega jekla. Pričetek obratovanja druge faze predvidevajo za leto 1986.

VENEZUELA

Japonska železarska družba Kawasaki Steel Co. je ena izmed 30 družb, ki jih je povabila venezuelska vlada k sodelovanju pri projektiranju velike integralne železarne. Zgrajena bo do leta 1980 z enotno proizvodno zmogljivostjo 6 milij. ton surovega jekla. S tem se poveča letna proizvodnja surovega jekla v tej južnoameriški državi na 10 milij. ton letno.

ZDA

Prvo praktično preizkušnjo za daljši prevoz predreduciranih peletov so izvedli pred kratkim v ZDA. Iz Georgetowna, v zvezni državi Južna Karolina, do grškega pristanišča Solun, so z ladjo prepeljali 6600 ton teh peletov, proizvedenih po Midrex postopku. Vsebovali so 93 odstotkov železa in so bili pred nakladanjem na ladjo s posebnim postopkom prevlečeni s tanko skorjo oksida. Ta je preprečil nadaljno oksidacijo. Peleti so prevoz, ki je trajal 18 dni, dobro prestali in so jih uporabili kot vložek za elektro peči v železarni v Solunu.

ŠVEDSKA

Ker gradijo vedno večje ladje za prevoz železove rude, se je švedska rudarska družba LKAB odločila, povečati svoje pristanišče v norveški luci Narvik. To povečanje bo omogočilo nakladanje ladij z nosilnostjo do 400.000 ton namesto sedanjih 40.000 in 100.000 ton. Gradnja bo zaključena do spomladi leta 1977 in za to bodo potrebna finančna sredstva v višini 300 milij. švedskih kron.

SAMOUPRAVNI SPORAZUM O POSLOVNEM ZDRUŽEVANJU IN UREJANJU MEDSEBOJNIH RAZMERIJ V POSLOVNEM ZDRUŽENJU JUGOSLOVANSKIH ŽELEZARN

Posebna komisija, sestavljena iz predstavnikov bodočih ustanoviteljev Zdrženja jugoslovanskih železarn, je pripravila osnutek, izvršni odbor pa je na svoji 158. seji s spremembami in dopolnitvami sprejel predlog samoupravnega sporazuma za to združenje.

Poslovno združenje jugoslovanskih železarn je obstajalo tudi doslej kot Zdrženje jugoslovanskih železarn. S sklenitvijo novega samoupravnega sporazuma se želi doseči, da bi bile vezi med članicami podpisniki mnogo čvrstejše, predvsem pa da bi delo potekalo bolj racionalno, organizirano in uspešno. To je tudi osnovni namen sklepanja tega samoupravnega sporazuma. Dodati moramo, da se je takšno združenje pokazalo kot zelo koristno, zlasti pri enotnem nastopanju pred predstavniškimi organi in na trgu, dogovarjanju o delitvi dela itd. Potreba za novo urejanje medsebojnih odnosov pa izhaja tudi iz drugačne organiziranosti posameznih organizacij združenega dela, kar vse je rezultat spremenjenih družbeno-ekonomskih odnosov na podlagi ustave in zakonskih predpisov. Prvotno je bilo to združenje ustanovljeno na podlagi pogodbe, sedaj pa bi se medsebojni odnosi, organizacija ter ostale zadeve uredile s samoupravnim sporazumom.

Sam samoupravni sporazum določa namen ustanovljenega poslovnega združenja jugoslovanskih železarn, ki naj bi omogočal izvajanje skupnih akcij, predvsem pa:

1. določanje delitve dela, kot temelja sporazumevanja in dogovarjanja v panogi,
2. usklajevanje razvoja,
3. bilansiranje in spremljanje proizvodnje, surovin in materialov potrebnih za proizvodnjo,
4. spremljanje, raziskovanje in nastopanje na trgu,
5. spremljanje tehnološkega razvoja in organizacijskega poslovanja,
6. spremljanje in sprejemanje stališč o družbenoekonomskih gibanjih na vseh področjih delovanja, zaradi bolj organiziranega vključevanja panoge v splošno gospodarska gibanja v državi, kar naj bo v skladu s splošno gospodarskimi in družbenimi odnosi in gibanji naše samoupravne družbe,
7. spremljanje predpisov in analize njihovega delovanja na panogo kot celoto,
8. sodelovanje z ustreznimi strokovnimi in poslovnimi združenji tako v državi, kot tudi v inozemstvu.

Vse te zadeve in s celotnim združenjem upravljajo članice — podpisnice sporazuma preko organov samoupravljanja v združenju, ki svoje sklepe sprejemajo na načelih:

- delegiranje svojih predstavnikov v organe upravljanja, izvršilne organe in delovna telesa združenja,
- samoupravnega dogovarjanja in sporazumevanja pri odločanju in skupnih akcijah,
- odgovornosti med članicami za izvrševanje skupnih sklepov in prevzetih obveznosti.

Cl. 13 predloga samoupravnega sporazuma natančno določa, kateri posli so skupnega pomena in jih deli na:

- a) področje spremljanja razvoja in njegovega usklajevanja,
- b) področje tehniških zadev,
- c) področje komercialnih zadev,
- d) področje ekonomskih in finančnih zadev,
- e) področje ostalih zadev (samoupravljanje, kadrovske, organizacijske, zadeve narodne obrambe itd.)

Ta predlog sprememb predvideva tudi način in cilje pri sodelovanju združenja z gospodarskimi zborskimi in drugimi organizacijami doma in v tujini, predvsem v SEV.

Organi združenja so:

- skupščina kot organ upravljanja, ki je sestavljena po delegatskem principu. Vsako delegacijo sestavlja pet delegatov, sklepa pa se praviloma enoglasno, izjemoma pa z dvotretjinsko večino,
- izvršni odbor, ki je sestavljen tako, da vsaka članica združenja predlaga enega od delegatov v ta odbor, po svoji funkciji pa so člani še predsedniki odborov in generalni sekretar,
- strokovni organi (predvidoma odbori), ki jih je pet in v katerih sodeluje vsaka članica s po enim članom,
- komisija za samoupravno, kadrovska in organizacijsko pravna vprašanja,
- generalni sekretar združenja, ki zastopa združenje, usklajuje, organizira in koordinira delo v združenju, ter skrbi za izvrševanje sklepov samoupravnih organov združenja.

V združenju se organizira delovna skupnost, ki bo opravljala strokovno-administrativne naloge. Delovno skupnost vodi in za njeno delo odgovarja generalni sekretar združenja. Pravice in obveznosti med delovno skupnostjo in združenjem se bodo uredile s posebnim samoupravnim sporazumom.

Samoupravni sporazum določa, da sredstva za delo, tako združenja kot tudi delovne skupnosti v njem, prispevajo članice združenja. Prispevek je sorazmeren ustvarjenemu skupnemu dohodku za preteklo leto. Višina teh sredstev se določa na podlagi predračuna dohodkov in izdatkov. Združenje lahko poleg tega formira poslovne sklade s posebnimi nameni. S takimi skladi upravljajo posebni organi, ki jih imenuje skupščina, istočasno jim ta določa tudi pristojnosti in odgovornosti.

Slovenske železarnice so udeležene v združenju s svojimi sredstvi v višini 27,63 odstotka skupne vrednosti teh sredstev, ki jih ima v upravljanju združenje.

Dohodek, ki bi ga združenje doseglo (dobiček), se deli po tem razmerju sorazmerno s prispevkom članic združenja, o čemer odloča skupščina.

Članice odgovarjajo za obveze združenja z omejeno solidarno odgovornostjo, to je do višine v združenju

vloženih sredstev. Izjemoma članice jamčijo za obveze, ki presegajo višino teh sredstev, do višine sprejete z obveznostjo.

Za reševanje sporov, ki bi nastali med članicami, se imenuje arbitraž. Poleg tega samoupravni sporazum vsebuje še vrsto drugih določb, ki so bolj ali manj formalno-pravne narave ali podrobneje urejajo organizacijo združenja oziroma posamezne postopke.

Istočasno vam posredujemo naše pripombe na sporazum, za katere predlagamo, da se sprejmejo kot sklep.

Nekatere članice namreč predlagajo, da nastopajo slovenske železarnice v združenju posamezno in ne enotno kot sestavljena organizacija združenega dela SZ. Alternativen predlog — na katerem vztrajamo članice Slovenskih železarn — pa je v skladu z 68. členom samoupravnega sporazuma o združevanju OZD v Slovenske železarnice — Ljubljana in ga torej ni potrebno spreminjati.

Na osnovi tega predlagamo, da vsaka OZD v SZ sprejme sklep, s katerim pooblašča generalnega direktorja SZ, da nas zastopa brez omejitev in sklepa pravne posle v združenju.

Poleg tega pa so vse članice SZ neomejeno solidarno odgovorne za vse posle, ki jih sklenejo SZ v svojem imenu in torej ni razloga, da bi delovne organizacije nastopale v združenju posamično.

Odbor za uresničevanje ustave železarna Jesenice

NOVICE IZ SINDIKALNIH ORGANIZACIJ

USTANOVNA KONFERENCA MEDOBCINSKEGA SVETA ZA GORENJSKO

V četrtek, 17. oktobra je bila v prostorih občinskega sindikalnega sveta v Kranju ustanovna konferenca sveta Zveze sindikatov za Gorenjsko. Uvodno poročilo je prebral predsednik pripravljalnega odbora Slavko Kalan iz Kranja. Konferenca je sprejela pravilnik o delu ter okvirni program nalog. Za predsednika je bil izvoljen tov. Eržen iz Kranja, za sekretarja pa Zvone Labura z Jesenice. Na četrtkovni konferenci je bilo izvoljenih deset članov predsedstva med katerimi sta tudi Tone Grošelj predsednik občinskega sindikalnega sveta z Jesenice in Franc Kobentar predsednik tovarniške konference sindikata v Železarni.

REPUBLIŠKA KONFERENCA SINDIKATA DELAVCEV KOVINSKE INDUSTRIJE

V petek 18. oktobra je bila v Ljubljani republiška konferenca sindikata kovinske industrije Slovenije. V konferenco so vključeni tudi člani sindikata iz naše železarnice. Republiške konference so se iz Železarnice udeležili: Franjo Kragolnik, Miha Hostnik in Franc Kobentar. Na konferenci je bil sprejet kratkoročni program dela, razpravljal pa so še o statutarnem dogovoru o organiziranosti in delovanju sindikata ter o osnutku sklepov 8. kongresa slovenskih sindikatov. Konferenca je izvolila v republiški plenem sindikatov Slovenije Janeza Barboriča in Evo Samobor iz Velenja. Ob zaključku je bila konferenci posredovana še informacija o urejanju beneficirane delovnega staža livarjev Slovenije. Posebna strokovna komisija ta vprašanja že ureja.

PRED JUTRIŠNJO SEJO TOVARNIŠKE KONFERENCE OSNOVNE ORGANIZACIJE SINDIKATA ŽELEZARNE

Poleg članov tovarniške konference osnovnih organizacij sindikata Železarnice, so na jutrišnji seji vabljeni tudi predsedniki osnovnih organizacij sindikata, ki niso člani konference. Jutrišnja seja je pomembna, ker bodo obravnavali spremembe pravilnika o urejanju stanovanjskih vprašanj delavcev Železarnice ter samoupravni sporazum o delitvi osebnih dohodkov v TOZD. Predsednik France Kobentar je povedal, da so na dnevnem redu osrednje naloge, za katere je sindikalna organizacija v Železarni zelo zainteresirana in zato lahko pričakujemo, da bo jutrišnja seja sprejela pomembne sklepe, ki bodo nepotila za akcijo organizacijam sindikata v TOZD in v obratih, ki se

prav v tem času pripravljajo na redne letne občne zборе.

ŽEBLJARNA

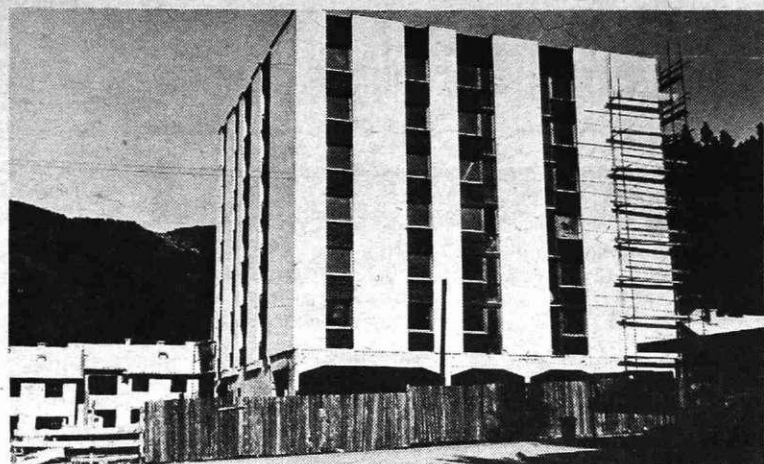
Na sestankih sindikalne organizacije 16. in 17. oktobra je bilo navzočih 41 članov kolektiva. Predsednik osnovne organizacije sindikata tov. Zemva, je v uvodni besedi obrazložil statutarni dogovor o organiziranosti in delovanju sindikata. Prisotni so soglašali, da naj bližnji 8. kongres slovenskih sindikatov razpravlja in potrdi ta dogovor, vendar s pripombo, da pričakujemo več doslednosti pri izpolnjevanju sprejetih sklepov in smernic. Sindikalna organizacija naj bi v prihodnje posvetila še več pozornosti življenjskim in delovnim pogojem zaposlenih delavcev.

V nadaljevanju so bili navzoči seznanjeni z izpolnjenimi pravilnikom o dodeljevanju denarne pomoči socialno ogroženim delavcem ter o ponovni akciji za pomoč prizadetim ob potresu na Kozjanskem. Člani sindikata v žebljarni z akcijo soglašajo, vendar s pripombo, da naj prispevajo svoj delež tudi tisti delavci, ki so zaposleni po sistemu 4 + 1 ali pa naj bi v celoti odtegnili od osebnega dohodka 3,5 ali 4 odstotke. Ob koncu sestankov so bili še obveščeni o občnem zboru sindikalne organizacije.

ADJUSTAŽA ŠTEKEL JAVORNIK

V dneh od 11. do 15. oktobra so se v adjustaži štekel na Javorniku sestali člani sindikata na izmeni Dremelj-Knific-Svetina. Predsednik osnovne organizacije sindikata Mavro Lenardič je naprej navzoče informiral o pripravah na izvedbo občnega zbora. Za člane novega odbora so v lužnici predlagali dva, na sestanku v adjustaži pa devet članov. Navzoči so se strinjali tudi s predlogom, da naj novi odbor osnovne organizacije sindikata šteje devet članov in tri člane nadzornega odbora. Spregovorili so še o ponovni akciji za pomoč prizadetim ob potresu na Kozjanskem. Z delom, ki naj bi ga opravili v soboto 26. oktobra so se strinjali vsi člani sindikata, razen treh sodelavcev v lužnici, ki so odgovorili negativno. (Nadaljevanje na 6. strani)

DOPISUJTE V ŽELEZARJA

Bivalnica za monterje nove hladne valjarne

OBVESTILA KOLEKTIVU — OBVESTILA

DEŽURNI ZA VZDRŽEVANJE V ŽELEZARNI

DATUM:	DNEVNI:	NOČNI:
PONEDELJEK — 28. 10.	ISKRA BRANE	TUMA SLAVKO
TOREK — 29. 10.	KOSELJ ANTON	VARL ALOJZ
SREDA — 30. 10.	STARE BRANKO	BERNIK FRANC
ČETRTEK — 31. 10.	FALETIČ JANEZ	TUŠAR IVAN
PETEK — 1. 11.	MARKEŽ VALENTIN	ERŽEN STANE
SOBOTA — 2. 11.	KORDEŽ FILIP	PEZDIRNIK JOŽE
NEDELJA — 3. 11.	GMAJNAR JANEZ	TRONTELJ MARJAN

Telefon dežurnega za vzdrževanje v Železarni je: 358
vezni telefon je: 410

Na redne delovne dni dela dnevni dežurni od 14.00 do 18.00 ure
nočni pa od 18.00 do 6.00 ure

Na proste sobote, nedelje in praznike dela: dnevni dežurni od 6.00 do 18.00 ure
nočni pa od 18.00 do 6.00 ure

Predaja poslov se izvede v sobi tajništva vzdrževanja št. 5 v upravni zgradbi TOZD-VET.

SLUŽBA OBRATNE AMBULANTE

V dneh od 28. oktobra do 2. novembra bodo delali naslednji zdravniki:
Dopoldan: Branimir Čeh in Aleksander Rjancev
Popoldan: Drago Jeremić in Stanka Šemrov Novak
V soboto, 2. novembra samo dopoldan Branimir Čeh.

V zobni ambulanti bosta delala zdravnik oziroma terapevt:
Dopoldan: Alojz Smolej
Popoldan: Viktor Stražišar
V soboto, 2. novembra samo dopoldan Alojz Smolej.

Ordinacijski čas dopoldan od 6.30 do 13. ure, popoldan od 13. do 19.30.
V soboto samo dopoldan od 6.30 do 14. ure.

DIPLOMIRALI SO

Višja šola za organizacijo dela Kranj

Na višji šoli za organizacijo dela Kranj sta diplomirala naša sodelavca Bogomir Svetina iz strugarne valjev in Boris Hafner iz TOZD Hladna predelava in si pridobila naziv organizator dela.

Tehnična srednja šola

Na tehnični srednji šoli so si pridobili naziv metalurškega tehnika naši sodelavci: Vladimir Sotlar — hladna valjar, Rajko Daljević — martinarna, Milan Harapin — valjar Bela.

Naziv strojnega tehnika so si pridobili: Franc Bernik — strojno vzdrževanje, Janez Arh — tehnični inšpektorat, Ladislav Skube — transport, Mirko Zupan — strojno vzdrževanje, Janez Brulc — RO, Silvo Poljanšek — sektor novogradenj, Ivan Slamnik — strojno vzdrževanje, Srečko Skrt — strojne delavnice in Miloš Gašperin — strojno vzdrževanje.

Naziv elektro tehnika — jaki tok si je pridobil: Marjan Lužnik — elektro vzdrževanje.
Na delovodski šoli — elektro stroka sta dokončala šolanje Anton Pretnar in Janez Urh — elektro vzdrževanje.
Vsem diplomantom iskreno čestitamo!

STARŠI, ZAGOTOVITE SI REDNO PREJEMANJE OTROŠKIH DODATKOV

Vsako leto ob začetku novega šolskega leta morajo upravičenci do prejemanja otroških dodatkov predložiti pismena potrdila o šolanju za vse otroke, ki bodo v tekočem šolskem letu dopolnili 15. leto starosti. Ker mnogi tega še niste stori, vas pozivamo da:

predložite za vse otroke rojene do 31. 8. 1960 potrdila o šolanju, za otroke, ki so prvo leto vajenci, pa še učno pogodbo. Obenem s potrdili o šolanju so upravičenci dolžni sporočiti, kateri od otrok je pridobil oziroma izgubil v novem šolskem letu štipendijo ali vajeniško nagrado.

Potrdila o šolanju dostavite oddelku za socialno zavarovanje najkasneje do 4. novembra 1974, sicer vam bodo morali ob izplačilu 15. novembra zadržati nakazilo otroških dodatkov.

Za vse otroke, ki so že zaključili šolanje, ali bodo le-to zaključili med letom, nam takoj dostavite zaključno spričevalo oziroma diplomu zaradi odjave zavarovanja.

Kako zagotoviti zdravstveno zavarovanje svojih otrok?

Zavarovanci, ki imajo otroke, ki so dopolnili 17. leto starosti ali bodo to dopolnili med letom, naj zaradi reguliranja pravic do zdravstvenega varstva prinese potrdilo o šolanju, sicer jim ne bomo mogli potrjevati zdravstvenih knjižic.

Sodelavci-zavarovanci! V vašem interesu je, da si pravočasno zagotovite redno prejetje otroških dodatkov in pravice do zdravstvenega zavarovanja vaših otrok.

Hvala za razumevanje, saj bo vaša pozornost do sebe in svojih otrok prispevala k odpravi morebitne jeze.

Oddelek za socialno zavarovanje pri železarni Jesenice

VABILO

Društvo inženirjev in tehnikov vabi na predavanje
REVITALIZACIJA NAPRAV,
ki bo v torek 29. oktobra ob 18. uri v spodnjih prostorih restavracije Kazina. Organizator predavanja je strojna sekcija, predavatelj pa Miroslav Noč.

Vabi odbor DIT

SESTANKI SAMOUPRAVNIH DELOVNIH SKUPIN

TOZD Talilnice

PLAVŽ — V dneh od 3. do 10. oktobra je sedem SDS razpravljalo o protinflacijskem programu. SDS Berlot—Ravnihar—Štremfel je med drugim analizirala nedavno poškodbo in ponovno opozorila na dosledno uporabo zaščitnih sredstev. Na sestanku SDS plavž in rudarna ter apnenca so prisotne opozorili na izravnavo plačilnih skupin s podobnimi delovnimi mesti v martinarni in elektro jeklarni. SDS v kamnolomu Trebež je opozorila na rentabilnost poslovanja v kamnolomu. SDS ugotavlja, da imajo še precej notranjih rezerv, ki bi jih z malenkostnimi investicijami lahko uredili. Zaradi oddaljenosti garderob, pomanjkanja stisnjene zraka in zaradi dotrajanosti naprav je proizvodni proces zastarel in tudi dražji. SDS na aglomeraciji I. ob koncu sestanka ugotavlja neustrezno delo vzdrževalcev. Prav tako bo treba izboljšati delovno disciplino. Obširneje so spregovorili o ponovni pomoči prizadetim na Kozjanskem, kar še posebno velja za delavce, ki delajo 4+1 in 5+2. SDS na aglomeraciji II, opozarja odgovorne v Železarni na pravočasno oskrbo s surovinami zlasti še, ker se bližajo zimski meseci.

LIVARNA — SDS Podobnik v jeklilivarni je na sestanku 3. oktobra ugotovila, da je proizvodnost v Železarni vedno manjša. To velja tudi za storilnost na delovnih mestih, ki upada kljub tehničnim izboljšavam ter manjšim fizičnim naporom. Z izboljšanjem delovne in tehnološke discipline naj bi izboljšali proizvodnjo in kakovost izdelkov, kar bo vplivalo tudi na osebne dohodke. Sodelavce, ki ne bodo spoštovali delovnih norm je treba izključiti iz kolektiva.

MARTINARNA — LIVNA JAMA — SDS Bauman na prvi izmeni je imela sestanek 25. septembra. Posredovana je bila informacija o izpolnjevanju protinflacijskega programa. Vse kaže, da samo s štirimi peči v martinarni ne bodo dosegli pričakovanih rezultatov, zato predlagajo, naj bi začela obratovati še peti SM peč. Pri tej peči naj bi bili zaposleni delavci ob prostih dnevih.

18. oktobra se je sestala SDS na vodstvu Talilnice. Beseda je tekla o samoupravnem sporazumu o štipendiranju dijakov in učencev ter o solidarnostni akciji za pomoč prizadetim na Kozjanskem.

SAMOTARNA — SDS pri pečeh je imela sestanek 15. oktobra. Navzoči je bila posredovana obširna in izčrpna proizvodna problematika. Precejšnje izgube so bile ugotovljene pri surovinah ob preostavljanju skladišča za surovine. Vprašujejo, kdo je odgovoren za tolikšne zamenjave surovin in kdo bo poskrbel za kritje izgub, ki jih bodo ugotavljali tudi pozneje pri gotovih izdelkih, ker je veliko vključkov pri žganih opekah. Zavzemali so se za dosledno upoštevanje protinflacijskega programa in za boljše izkoriščanje delovnega časa. Imeli so pripombe k izvedbi solidarnostne akcije za pomoč prizadetim na Kozjanskem. Razpravljali so še o vzdrževanju prevoznih vozil.

PLAVŽ — V dneh od 14. do 17. oktobra je bilo na plavžu šest sestankov SDS. Na vseh šestih sestankih so dalj časa razpravljali o predlogu samoupravnega sporazuma o štipendiranju dijakov in učencev ter o solidarnostni akciji prizadetim na Kozjanskem. SDS na četrti izmeni ter v rudarni in apnenici pa je na skupnem sestanku razpravljala tudi o sistemu čiščenja na pečeh.

TOZD Valjarne

ADJUSTAŽA ŠTEKEL — SDS Dremelj-Knific-Svetina je imela sestanek 15. oktobra. Navzoči so razpravljali samo o pomoči prizadetim na Kozjanskem. Soglašali so s predlogom, da bodo v ta namen opravili dnino v soboto 26. oktobra.

SAMOUPRAVNI ORGANI V PRETEKLEM TEDNU

TOZD Hladna predelava

5. SEJA ODBORA ZA VARSTVO PRI DELU

V četrtek, dne 17. oktobra, je bila 5. seja odbora za varstvo pri delu v TOZD Hladna predelava. Predsednik odbora Vlado Stenovec je poleg pregleda izvrševanja sklepov prejšnje seje, predlagal v obravnavo poškodbe za obdobje devetih mesecev.

Zaradi odsotnosti direktorja TOZD, je o izvrševanju sklepov poročal Jože Kobentar. Iz poročila je bilo razvidno, da vsi sklepi še niso realizirani in tako ostanejo še nadalje v veljavi.

Tovariš Kobentar je za tem odboru poročal o poškodbah v minulih devetih mesecih letosnjega leta, v primerjavi z lanskim letom. V tem obdobju je bilo v obratih TOZD Hladna predelava naslednje število poškodb:

	štev.	izpad
stalež poškodb	%	dni
hladna valj.	228 24	10,5 357
profilarna	82 5	278
jeklovlek	172 13	7,55 194
žičarna	290 18	6,2 320
elektrodni	220 12	5,5 112
žebljarna	92 4	4,3 52
vrtni podboji	12 1	11
vodst. hl. pred.	16	

SKUPAJ
TOZD 1112 77 6,9 1324

Število poškodb za celotno TOZD je v primerjavi z lanskim letom enako. Poškodbe, ki so nastale, so značilne za predelovalno industrijo in bi se z večjim upoštevanjem veljavnih normativov varstva pri delu, lahko zmanjšale. Najvišji odstotek poškodb v TOZD ima obrat hladna valjarna, ki ima obenem tudi najviš-

ji odstotek poškodb v Železarni. Poškodbe v hladni valjarni nastajajo predvsem zaradi zastarelega in izrabljenega strojnega parka.

V TOZD Hladna predelava je odstotek poškodb najvišji v Železarni, medtem ko je število izgubljenih dni najnižje in je celo pod povprečjem Železarne. To kaže, da poškodbe

14. SEJA ODBORA ZA KADRE

V ponedeljek, 21. oktobra je bila 14. seja odbora za kadre in medsebojne odnose v TOZD Hladna predelava. Predsednik odbora Rok Globočnik je za sejo predlagal naslednji dnevni red: pregled sklepov prejšnje seje, poročila o gibanju delovne sile, sprejem in obračun delavcev, prejemstive, prošnje za sprejem ter razno.

Odbor je najprej pregledal izvrševanje sklepov prejšnje seje in ugotovil, da so bili vsi izvršeni. Sledil je pregled poročila o gibanju delovne sile v mesecu septembru. V tem mesecu je bilo v TOZD Hladna predelava zaposlenih šest delavcev več kot v mesecu avgustu in sicer v:

hladna valjarna	+ 5
profilarna	+ 4
vrtni podboji	+ 1
žičarna	+ 2
jeklovlek	- 1
elektrodni	- 1
žebljarna	- 2
vodstvo TOZD	- 2

Novosprejetih je bilo 24 delavcev v naslednje obrate:

hladna valjarna	13
-----------------	----

niso hude in da delavci zaradi poškodb ne izgubijo veliko delovnih dni.

Vzroki poškodb kažejo, da je kar 55 % poškodb nastalo zaradi nepravilnega odnosa delavca do dela. To bo treba v prihodnje z izboljšanjem delovne discipline in obenem tudi organizacije dela, odpraviti. Izločiti bo tudi treba vse neprimerne delovne naprave in poskrbeti za odpravo težkega fizičnega dela. Poškodbe pa v zadnjem času nastajajo tudi zaradi napak v materialu in utesenosti.

Veliko nevarnost za hujše poškodbe predstavlja nakladanje odpadne pločvine na kamione v HVZ. Za tak način nakladanja je bila že dana pre-

JAVORNIK I — od 14. in 15. oktobra so se sestale SDS Markelj Jože na lahkih progah, SDS Zupan in Benedičič v adjustaži ter SDS Udir v čistilnici. SDS v adjustaži sta bili seznanjeni s sklepi sprejetimi na sejah samoupravnih organov, SDS Zupan pa je bila seznanjena še s sprejemom sporazuma s samoupravnimi interesnimi skupnostmi ter o spremembah o delitvi OD v letu 1975 in o potrebi dela na eno prsto soboto v novembru. V zvezi s solidarnostno akcijo za Kozjansko SDS Zupan zahteva naj bo prispevek vseh zaposlenih v Železarni v odstotku, ki naj bremeni osebne dohodke, kar naj bi popravili tudi za nazaj. Predlagajo, naj bi Železarna na Kozjansko poslala človeka, ki bo preveril porabo sredstev in nato informiral kolektiv. Predlagali so naj bi Železarna ali občina zgradila na Kozjanskem svoj objekt, obnovila vas ali podobno.

Tudi ostale SDS so obravnavale delo samoupravnih organov in sprejete sklepe ter o izvedbi solidarnostne akcije za pomoč Kozjanskemu.

ADJUSTAŽA ŠTEKEL JAVORNIK — Na skupnem sestanku SDS Dremelj, Svetina, Knific 25. septembra so navzoči obravnavali proizvodno problematiko in ponovno predlog protinflacijskega programa. Razpravljali so še o pripravah za izvedbo občnega zbora sindikalne organizacije in na bližnji kongres Slovenskih sindikatov v Celju. V zvezi s tem je bila navzočim posredovana širša informacija o kongresnih materialih.

VALJARNA ŽICE — 20. in 21. septembra sta se sestali SDS Klinar in SDS Koren. Obe SDS sta razpravljali o proizvodni problematiki za avgust in september. SDS Klinar ugotavlja veliko nevarnost poškodb pri valjanju ob iztirjenju valjanca iz žleba.

SDS na izmeni Koren je bila seznanjena s sklepi sprejetimi na sejah samoupravnih organov TOZD Valjarn. Pogovorili so se tudi o organizaciji izleta.

TOZD Hladna predelava

PROFILARNA — od 5. do 10. oktobra so se v profilarni sestale SDS Soklič, SDS Noč in SDS Logar-Komljanec-Pretnar. Omenjene samoupravne delovne skupine so razpravljale proizvodno problematiko. SDS Noč se je strinjala s predlagano listo kandidatov za nov sindikalni odbor. Informirani so bili tudi o zbiranju pomoči za Kozjansko. SDS Soklič meni, da bo moralo biti delo v prihodnjih treh mesecih opravljeno še bolj kakovostno in vestno. Delovni čas naj bi bolj racionalno koristili kar velja še posebej za adjustažo. Informirani so bili o predlogu samoupravnega sporazuma o štipendiranju, opozorili pa so tudi na pomanjkanje vložka in s tem v zvezi še na pogoste menjave, ki povzročajo težave. Odgovorne opozarjajo na pravočasno dostavo programov, več pozornosti pa bi morali posvetiti oblikovalnim valjem, ki se pogosto lomijo in obnovi oblikovalnega orodja.

ŽEBLJARNA — 11. oktobra je imela sestanek SDS Mikula v zavijalnici. SDS je bila informirana o ponovni akciji za pomoč prizadetim ob potresu na Kozjanskem. Precej pritožb so imeli zaradi voznikov-vilicarjev. Delavko, ki že ob 13.30 zapuša delovno mesto so opozorili, obravnavali pa so tudi druge probleme v žebljarni, ki naj bi jih uredili skupaj z delovodjem.

JEKLOVLEK — 5., 8. in 10. oktobra so se sestale SDS Arnež, Bizjak, v adjustaži in Pristov. SDS Pristov je razpravljala o izpolnjevanju protinflacijskega programa, zavzemala se je za disciplino na delovnih mestih. Upoštevali naj bi predpisane normative v okviru Železarne in probleme urejali skupno. Pravočasno je treba oskrbeti ogrevanje delovnih prostorov in rešiti problem vzdrževanja. Ugotavljajo, da na popoldanski in nočni izmeni pogosto ni vzdrževalca, ki naj bi odstranil morebitne okvare.

Vodja SDS Arnež, je prisotne opozoril na dosledno uporabo zaščitnih sredstev, še posebej zaščitnih čelad.

SDS Bizjak v adjustaži se je zavezala za ureditev plačilne skupine prekladalcev. Pripombe so imeli še k voznemu redu avtobusa, ki vozi delavce iz jeklovleka.

ŽEBLJARNA — 16. oktobra je imela sestanek SDS Piber v žebljarni. Strinjali so se s solidarnostno akcijo za pomoč prizadetim ob potresu na Kozjanskem. Predsednik osnovne organizacije sindikata tov. Žemva je govoril o pripravah na občni zbor ter o izpolnjenem pravilniku za dodeljevanje denarne

pomoči socialno ogroženim članom sindikata. Beseda je tekla še o nizkih osebnih dohodkih klub vidnemu prizadevanju kolektiva. Menijo, da težave nastajajo zaradi pomanjkanja žice, vendar zato niso sami krivi.

ELEKTRODNI OBRAT — Od 14. do 16. oktobra so se sestale SDS v oplaševalnici, pri proizvodnji polizdelkov ter v rezalnici — oplaševalnici. Na vseh treh sestankih so obravnavali poročila o izpolnjevanju proizvodnih nalog ter o ponovni akciji za pomoč prizadetim ob potresu na Kozjanskem. Na dnevnem redu vseh sestankov je bil predlog za uvedbo nagrade »Novator leta«. Sušilke zaposlene na izmeni Tersegla se pritožujejo zaradi prepiha in zahtevajo zasteklitev oken. SDS Maček je imela več pripomb k izvedbi solidarnostne akcije za pomoč prizadetim na Kozjanskem. SDS Kosmač pa je bila seznanjena s predlogom statutarne dogovora o organiziranosti in delovanju sindikata.

JEKLOVLEK — 10. in 11. oktobra sta se sestali dve SDS. SDS Muhar je razpravljala o solidarnostni akciji in se strinjala s predlogom vendar s pripombo, da naj bo akcija enotna za vse člane kolektiva, tudi za tiste, ki delajo po sistemu 4 + 1 ali 6 + 2. Vprašujejo kako je z ogrevanjem delovnih prostorov, ker se bliža zima, isti problemi pa se pojavljajo iz leta v leto.

SDS Horvat je razpravljala o predlogu za podelitev nagrade »Novator leta«. Dalj časa so se zadržali pri protinflacijskem programu. Ponovno so predlagali večjo skupino za prekladalca BK linije, ker delovno mesto s tretjo plačilno skupino ni pravilno stimulirano in je eno najtežjih delovnih mest v obratu.

ŽIČARNA II — SDS Marinkovski je ugotovila nižji plan v septembru zaradi pomanjkanja žičarjev. Leto gre h kraju in bodo le z dobrim delom in ob ustreznih pogojih izpolnili naloge, ki jih vsebuje protinflacijski program.

POČINKOVALNICA — Na sestanku SDS Kragolnik so opozorili na ponovno ocenitev delovnih mest. Menijo, da s sedanjim 5. in 6. skupino niso več ustrezno nagrajeni za opravljeno delo. Ob menjavi izmen spet primanjkuje vode za umivanje.

PATENTIRNICA — 19. in 24. septembra sta se sestali SDS Guzej in Šturm. Plan v septembru bodo izpolnili, odvisno od obratovanja C proge. SDS Šturm ugotavlja v nekaterih primerih neustrezen odnos do strojnih naprav ter varilnih aparatov. Na progi A je problematično varjenje zvarov.

TOZD vzdrževanje, energija in transport

MONTAŽA JAVORNIK — SDS Tušar je na sestanku 24. septembra razpravljala o predlogu samoupravnega sporazuma o ustanovitvi samoupravne interesne skupnosti za nafto in plin. Prav tako so bili seznanjeni s predlogom samoupravnega sporazuma o poslovanju Metalke s Slovenskimi železarnami. Razpravljali so še o izplačilu osebnih dohodkov prek hranilnih knjižic ter o disciplini v tovarni in obratu. Opozarjajo na neodgovorno obnašanje nekaterih sodelavcev v TOZD Valjarne, ki namerno poškodujejo novo ograjo ter uhajajo iz tovarne. Ob koncu sestanka so razpravljali še o varstvu pri delu, ter zamenjavi dotrajanega orodja.

CENTRALNA PRIPRAVA DELA NA VZDRŽEVANJU — Na sestanku 18. oktobra so prebrali poročilo predsednika TOZD VET in predsednika tovarniške konference osnovne organizacije sindikata Železarne o solidarnostni akciji za pomoč prizadetim ob potresu na Kozjanskem. Z glasovanjem so odločili, da bodo v soboto, 26. oktobra opravili v ta namen eno dnino.

Organizacija Skupne službe

RAČUNOVODSTVO OSEBNIH DOHODKOV — SDS Krušič je imela sestanek 26. septembra. SDS je bila seznanjena s sklepom odbora za dohodek in nagrajevanje, da se tarifne postavke s 1. novembrom povečajo za 5 odstotkov. Prav tako je bila SDS obveščena o izplačilu OD na hranilne knjižice za skupne službe. V zvezi s tem so bile navzočim posredovane še nekatere tehnične podrobnosti. Ob koncu sestanka so bili seznanjeni še s predlogom sindikalne organizacije glede nabave ozimnice. Na osnovi naročilnic bodo zaposlenim za nabavo ozimnice ustrezno vsoto denarja odtegnili pri obračunu osebnih dohodkov za mesec oktober.

poved, vendar se stvar še vedno ni premaknila z mrtve točke.

Odbor je na osnovi podanega poročila in razprave sprejel naslednje sklepe:

— Obratovodstva morajo pri sprejemanju plana proizvodnje upoštevati delovne pogoje in varstvo delavcev in ne samo proizvodnjo.

— V elektrodnom obratu je treba pospešiti postopek popravila vrat in izdelavo nihajnih vrat.

— V profilarni je treba zazidati steno pri skladiščnem prostoru v adjustaži in tako odstraniti prepih.

— Odboru za varstvo pri delu naj se v prihodnjem letu odobrijo sredstva, s katerimi bo razpolagal odbor sam in reševal najbolj pereče probleme.

— Pred pričetkom zime naj se v vseh oddelkih in obratih TOZD Hladna predelava uredijo prehodi, odstrani vsa navlaka in pripravi

pesek za posipanje v primeru poldice. S tem bo omogočeno hitrejšo čiščenje snega.

TOZD Valjarne

1. SEJA ODBORA SAMOUPRAVNE DELAJSKE KONTROLE

Predsednik odbora samoupravne delavske kontrole Ivan Žen, je 10. oktobra 1974 sklical 1. redno sejo odbora z dnevnim redom: potrditev programa dela samoupravne delavske kontrole.

Predsednik DS TOZD Valjarne Mavro Lenardič je članom odbora posredoval program dela samoupravne delavske kontrole.

Program dela je razdeljen na tro-mesečne, polletne in občasne pglede izvršitve sprejetega proizvodnega plana, preverjanje delitve sredstev iz sklada skupne porabe, pravilnost koriščenja in uporabe sredstev za odobrene investicije, vsakaljenje osebnih dohodkov v TOZD Valjarne, delo službe materialne kontrole, vsklajevanje dela z odbori in komisijami v TOZD Valjarne, na preverjanje izvajanja samoupravnih aktov in kontrolo uresničevanja organizacijskih predpisov, spremljanje delovne in tehnološke discipline ter odnos do dela.

Odbor samoupravne delavske kontrole je sprejel in potrdil program dela samoupravne delavske kontrole, ter sklenil, da bo druga redna seja čez 14 dni, na kateri bodo obravnavali prvo točko programa dela: Pregled sprejetih sklepov DS TOZD Valjarne ter odborov in komisij, če so bili, oziroma zakaj niso bili realizirani.

TOZD Vzdrževanje, energija in transport

13. SEJA ODBORA ZA DOHODEK IN NAGRAJEVANJE

V četrtek, 8. oktobra, je predsednik odbora za dohodek in nagrajevanje pri DS TOZD VET sklical 13. sejo odbora, na kateri so ponovno na osnovi širšega tolmachenja, razpravljali o predlogu za dodatno stimulacijo za zmanjšanje zastojev na bluminu.

Odbor prvotnega sklepa, ki ga je sprejel na 12. seji, ni spremenil in ponovno ugotovil, da predlagani sistem premiranja ali penaliziranja ni sprejemljiv z ozirom na ostale delavce TOZD VET, ker je bilo znižanje zastojev v vsej Železarni predvideno že v antiinflacijskem programu brez dodatnega premiranja ali penaliziranja.

NZ

J. S.

MLADI O SEBI, SVOJIH PROBLEMIH, NALOGAH IN PERSPEKTIVAH

SEMINAR ZA VODSTVA AKTIVOV MLADIH DELAVCEV V SLOVENSKIH ŽELEZARNAH

V soboto, 19. in nedeljo 20. oktobra je bil na Bledu v organizaciji aktiva mladih delavcev (AMD) tovarne Veriga z Lesc, seminar za vodstva aktivov mladih delavcev v Slovenskih železarnah.

V soboto dopoldan je generalni direktor SZ Gregor Klančnik udeležence najprej seznanil s položajem Slovenskih železarn v preteklosti, ko je bila črna metalurgija zapostavljena in so vse tri železarne delale v težkih pogojih. Nekateri so hoteli prikazati, da nam v slovenskem gospodarstvu prostoru železarne niso potrebne. V tem času so se železarne zaradi skupnih interesov združile v ZPSZ.

Položaj Slovenskih železarn tudi danes ni najboljši, saj ravno železarne najmočnejše občutijo stalen porast cen in reprodukcijskega materiala. Počutimo pa se močnejše kot v preteklosti, saj stroški naših proizvodov vse pogostejše sklepajo z nami dolgoročne pogodbe. To pa pomeni, da so Slovenske železarne našle svoje mesto v slovenskem in jugoslovanskem gospodarstvu.

V zadnjem delu je govornik obrazložil osnove razvoja jugoslovanske črne metalurgije, kot tudi predvideni razvoj Slovenskih železarn. SZ vidi svojo perspektivo v kvalitetnejšem in bolj zahtevnem proizvodnem programu.

V razpravi je generalni direktor odgovoril na vprašanja o nadaljnjih integracijskih gibanjih v okviru SZ, transportnih stroških, kako se bodo predelovalci žice vključili v kvalitetnejši asortiment naših železarn.

V popoldanskem času nam je tov. Kukovec — sekretar za samoupravljanje v ZSS spregovoril o dokumentih za VIII. kongres ZSS, France Kobentar — predsednik sveta ZSS v SZ pa je spregovoril o delovanju AMD. Kritično je delovanje AMD v jeseniški železarni. Ugotovitev, da so AMD neaktivni, da se ne čuti dovolj njihov vpliv pri reševanju problemov, je točna. V bližnji prihodnosti bo treba ta problem, skupaj z ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami v železarni, začeti načrtno reševati.

Mladi, zbrani na tem seminarju, so izrekli nekatere pripombe na dokumente VIII. kongresa ZSS. Zavedajo se namreč, da mora sindikat v svojih dokumentih bolj opredeliti prizadevanja mladih v smeri boljšega gospodarjenja in na področju delitve dohodka. Sindikat in mladi naj bi vodili akcije v okviru SZ, da se izenačijo možnosti mladih, da dobijo stanovanje. Danes so v SZ še vedno podjetja, ki postavljajo mlade pred dejstvo, da mora biti nekaj časa zaposlen, preden ima pravico vložiti prošnjo za stanovanje.

Spregovorili so še o izobraževanju mladih v rednih šolah, kot tudi o izobraževanju na delovnem mestu.

Tov. Kukovec nas je opozoril na konkretno reševanje problemov ki se pojavljajo v našem delu. Vse preveč zahtevamo, da nam drugi rešujejo probleme, brez našega aktivnega delovanja.

V nedeljo dopoldan se je v delo našega seminarja vključil sekretar ZSMS Zdenko Mali. Seznanil nas je z organizacijskimi načeli in obdelal nekatere elemente resolucije IX. kongresa.

Ob koncu seminarja smo sprejeli sklep, da se v vseh delovnih organizacijah SZ vključimo v razpravo o dolgoročnem razvoju SFRJ s po-

udarkom na črni metalurgiji in v razpravo o samoupravnem sporazumu o delitvi OD.

Na tem seminarju se je pokazalo, da imamo mladi v SZ precej skupnih problemov in svet ZSMS SZ bo moral napraviti program dela, ki bo omogočal organizirano reševanje vseh skupnih problemov.

Tako predavatelji, kot mladi zbrani na tem seminarju, smo bili enotnega mnenja, da je treba podobne seminarje še organizirati.

Franjo Kragolnik

VABILO

Klub jeseniških študentov vabi svoje člane na redno letno skupščino, ki bo v soboto, 26. oktobra ob 18. uri v prostorih restavracije Kazine na Jesenicah.

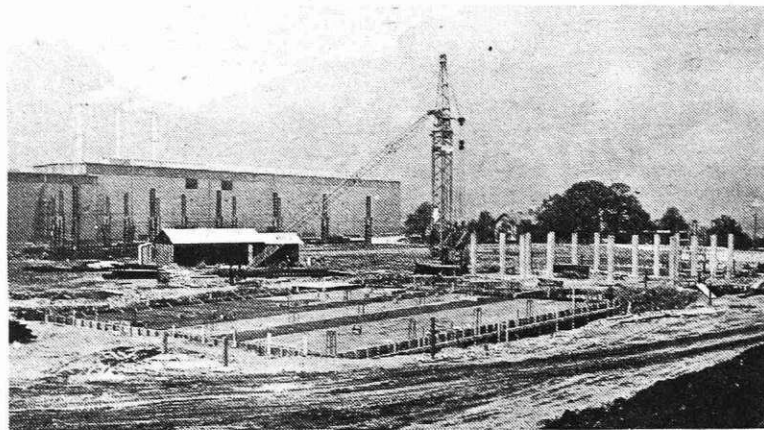
POMANJKANJE KADROV OTEŽKOČA DELO

Pri OK ZSMS Jesenice se pospešeno pripravljajo na volitve, tako v občinskem vodstvu kot v posameznih mladinskih aktivih. Čeprav so volitve pred vrati, pa se je vodstvo občinske konference znašlo v izredno težkem položaju. Neustrezna kadrovska politika, ki je bila v zadnjem mandatnem obdobju vseskozi prisotna, je v tem trenutku resno zaostila nadaljnji razvoj in usmeritev mladinske organizacije v naši občini.

Sedaj ko je za nami 9. kongres ZSMS, ko so sklepi in stališča jasno opredeljena, pa nenadoma stojimo pred vprašanjem, kje bomo dobili mladince, ki bodo sposobni (predvsem pa pripravljeni) stališča in sklepe dosledno izpolnjevati.

Na zadnji seji predsedstva je o tem tekla obširna razprava, vendar smo na koncu lahko ugotovili, da ni prinesla pozitivnega zaključka. Setava bodočega predsedstva bo ena najbolj odgovornih nalog in kaže, da kadrovska komisija, ki je že pripravila kandidatno listo, tega ni upoštevala v celoti. Listo bo treba v marsičem dopolniti, predvsem pa se potruditi, da bodo v bodočem predsedstvu mladinci, ki se bodo v celoti zavedali odgovornosti do dela.

Med drugim so člani predsedstva na zadnji seji govorili še o izdelavi poročila za preteklo mandatno obdobje, o izdelavi akcijskih programov ter o oblikovanju statutarnih pravil OK ZSMS Jesenice. J. R.

Polaganje armature in betoniranje za higienske prostore nove hladne valjarne na Beli

Pripravljenost je vedno boljša kakor golo pričakovanje...

32

Tito

Hrana je pogoj, da se preživimo

GLAVONOŽCI

Vsi, pri nas živeči glavonožci so užitni, mednje pa uvrščamo sipe, lignje in hobotnice.

SIPA (SEPIA OFFICINALIS)

Ima ovalno in sploščeno, do 40 cm veliko telo, ki ga obdaja vzdolžna, plavutasta kožna guba. Na glavi ima osem krajših in dve daljši lovki. Sipa preživi večino življenja rahlo zakopana v mivki blizu obrežja, kjer preži na plen. V globlji vodi pa večinoma prosto plava in se spusti na dno le, da si odpočije.

Od marca do aprila lovimo sipe z ostmi ali mrežami, ki jih vlečemo po dnu, sicer pa dokaj uspešno uporabljamo posebne lesene vabe. Sipe jemo ocvrte ali pečene na žaru.

LIGENJ (LOLIGO VULGARIS)

Njegovo telo je kopjaste oblike, do 50 cm veliko in samo v zadnjem delu obrobjeno z močno trikotno plavutjo. Na glavi ima osem krajših in dve daljši lovki. Lignje lovimo predvsem od jeseni do pomladi in to v mreže ali na posebne priprave, ki jih imenujemo šuštarice in pljuskala. Lignji imajo odlično meso, jemo jih večinoma ocvrte.

NAVADNA HOBOTNICA (OCTOPUS VULGARIS)

Velika je do 80 cm, njeno vrečasto, mehko telo ima na glavi osem enakih dolgih lovk. Živi po vseh skalnatih in peščenih obalah. Podnevi se skriva v podvodnih luknjah in škrapljah, lovi pa ponoči, pri tem zgrabi vse, do česar pride.

Ponoči lovimo hobotnice s pomočjo luči na ost, podnevi pa predvsem s potapljanjem in s trirogimi trnki, na katere nataknejo za vabo belo krpo. Hobotnico lahko tudi z vabo izmamimo iz njene skrivališča. Ob obali dobimo največ hobotnic zgodaj zjutraj in pred sončnim zahodom. Jemo jih ocvrte ali kuhane in pripravljene v solati.

MOŠKATNA HOBOTNICA (ELEDONE MOSCHATA)

Velika je do 40 cm in je zelo podobna navadni hobotnici, le da ima lovke skoraj do polovice zrasle s kožico. Živi na več kot deset metrov globokem, mehkem dnu. Ko jo potegnemo iz vode, močno zadisi po mošusu in po tem je ta hobotnica dobila svoje ime. Moškatno hobotnico lovimo le, kadar zaide v plitvejšo vodo in to na podoben način kot navadno hobotnico. Jemo jih ocvrte ali kuhane in pripravljene v solati.

NAČINI LOVA GLAVONOŽCEV

— Sipec, t.j. umetna vaba iz lesa, ki ima obliko sipe. Obarvamo jo belo ter nanjo pritrdimo nekaj močnih kavljev. Sipec nato navežemo na vrv in vlečemo po vodi kak meter od čolna. Ko se sipa ujame, jo iz vode potegnemo z roko. S sipcem lovimo sipe predvsem v mirnih, svetlih pomladanskih nočeh, ko pridejo k obali odlagati jajčeca.

— Šuštarica, naredimo jo tako da na en konec pritrdimo svinčeno ploščico, z druge strani pa na žico nataknejo vabo. Vaba mora biti iz takega materiala, da je vidna tudi ponoči, vendar pa zadostuje že konček sveče ali v stanoli zaviti kos lesa. V ploščico na šuštarici zabodemo še nekaj trnkov ali bučic.

— Pljuskalo, naredimo ga na podoben način kot šuštarico.

— Za lov na hobotnice pa uporabljamo pripravo, ki jo naredimo iz več močnih, med seboj zvezanih in na močnejšo vrv pritrjenih trnkov. Nanje nataknejo vabo. Pripravo najprej spustimo do luknje, v kateri smo opazili hobotnico. Nato pa jo od nje počasi odmikamo. Hobotnica leze za vabo iz luknje in šele, ko je vsa zunaj, ji dovolimo, da jo zgrabi, tedaj pa sunkovito potegnemo navzgor.

mala šola samoupravljanja — mala šola samoupravljanja — mala šola samoupravljanja — mala šola samoupravljanja —

Ob petdesetletnici delavskih spopadov s fašistično Orjuno

Zapiski iz obdobja Neodvisne delavske partije Jugoslavije na Jesenicah

Spomini prve generacije jeseniških komunistov

23

V času tega premirja je decembra 1918 zasedal v Berlinu prvi nemški kongres delavskih in vojaških svetov. Socialno demokratska desnica in center sta zahtevala od kongresa naj bi osnovali nemško republiko po francoskem vzoru, levica (spartakovci) pod vodstvom nemških revolucionarjev Karla Liebknechta in Roze Luxemburgove pa je terjala naj bi Nemčija postala Zveza socialističnih republik, v kateri bi vzeli vso oblast v roke delavski in vojaški sveti. Toda Scheidemann, Noske, Ebert in drugi socialni reformisti in centristi so raje paktirali z nemško buržoazijo, razpisali volitve v nar. skupščino in skupaj z demokrati in meščanskim centrom osnovali tako imenovano Weimarsko koalicio. To ponovno socialdemokratsko izdajstvo je zrevoltiralo delavstvo, ki se je pod vodstvom Karla Liebknechta in Roze Luxemburg organiziralo v Zvezo Spartakovcev — prvih nemških komunistov in se dvignilo v oboroženo vstajo skupaj z berlinskimi garnizijskimi četami. Ogrožena vlada je poklicala na pomoč nacionalistične oficirje, ki so s svojimi četami zadušili delavsko vstajo v Berlinu in Hamburgu, potem ko so zahrbtno ustrelili Karla Liebknechta in na zverinski način ubili Roze Luxemburgovo. Tako so socialni demokratje skupaj z nemškimi nacisti, liberalnimi, nacionalci, z nemško ljudsko stranko (kasneje so vse tri pomagale Hitlerju na oblast in se zlele z nacistično) in krščansko ljudsko stranko odprli vrata nacističnemu zločinu. Neki oficir je v Münchnu, ki je bil od 7. novembra 1918 glavno

mesto bavarske republike, ubil predsednika Kurta Eisnerja, kar je povzročilo delavsko vstajo in oklicanje bavarske sovjetske republike aprila 1919, istočasno pa je prišlo do novih delavskih vstav v Berlinu, Braunschweigu, na Saškem, na Thürinskem in v Badnu. Toda vse te vstaje so bile s pomočjo Reichswehra (vojaska) in nacionalističnih prostovoljskih oficirskih korpusov zatrite. Ritter von Epp, kasnejši vodja vojaško političnega urada Hitlerjeve NSDAP, je s pomočjo svojega prostovoljskega korpusa ter pruskih in württenberskih čet zasedel München in krvavo obračunal z bavarskimi revolucionarji.

Dušitve delavskih uporov in vstav so se dogajale na zahtevo weimarske koalicije — vlade, ki so ji načelovali socialni demokratje, ne da bi pri tem pomislili na svoje izdajstvo delavstva. Tudi marca 1920, ko je prišlo do zarote proti weimarski koaliciji s strani generalnega deželnega direktorja Vzhodne prusije Kappa in berlinskega komandanta Reichswehra generala von Lüttwiza, niso opustili svojega izdajalskega početja proti delavstvu in socialistični revoluciji. Samo za bežen čas, ko je marca 1920 Berlin zasedla brigada kapitana Ehrhardta (njeni pripadniki so korakali pod črno-belo-rdečimi zastavami, njihove čelade pa so bile zaznamovane s kljukastimi križi), se je vlada, ki je bežala pred to brigado v Stuttgart, spomnila na delavstvo. Socialni demokratje, ki so bili v vladi na vodilnih položajih, so se obrnili na delavstvo, da je oklicalo generalno stavko in prisililo Kappove pučiste h kapitulaciji; delavstvo v Porurju se je dvignilo in pod vodstvom komunistov ustanovilo nemško delavsko rdečo armado, ki je zasedla Düsseldorf, Remscheid, Duisburg, Mülheim in obstreljevalo Wesel.

Vstaja in generalna stavka sta prestrašili Kappa in njegove pučiste. Revolucionarno delavstvo je pričakovalo, da bodo socialni demokratje sedaj po Kappovem puču spoznali, kam jih je pripeljalo njihovo zaveznitvo z buržoazijo, in se pridružili boju za zmago socialistične revolucije v Nemčiji. Toda voditelji socialnih demokratov so trdno vztrajali pri svojih koncepcijah o »demokratični« republiku po vzgledu Francije in ponovno izdali svoj razred. Proti porurski nemški delavski rdeči armadi so poslali enote Reichswehra. Nacističnega kapetana Ehrhardta, ki je s svojo brigado podpiral Kappa in z njo zasedel Berlin, niso kaznovali, marveč so ga poslali v boj proti porurskemu delavstvu. Hitlerjevski zgodovinar Gehl je kasneje zapisal, da je prav ta brigada zadala odločilni udarec porurski rdeči armadi in jo porazila. (Gehl, Deutsche Geschichte in Stichworten, Breslau, 1940, str. 189).

Reichswehr je v zaveznitvu z nacionalističnimi prostovoljskimi korpusi dušil revolucionarno vrenje in vstaje nemškega delavstva. Tako so zatrili rdečo vstajo v Vogtlandu, ki

jo je vodil nemški komunist Max Hölz, in na Thürinskem. Marca 1921, ko je zajela revolucija delavstvo v industrijskih središčih Srednje Nemčije (Halle, Leuna, Leipzig), je vlada, v kateri so imeli socialni demokratje pomembne položaje, poslala nad delavstvo vse razpoložljive enote Reichswehra in policije, medtem ko vlada ni preprečila nasilja, ki so ga počeli nacionalistični prostovoljski korpusi nad Poljaki v Gornji Sleziiji.

Tudi zavezniki se niso zmenili za nasilje nemških prostovoljskih korpusov v Gornji Sleziiji, niti niso zahtevali od nemške vlade, da razpusti in razoroži nacionalistične prostovoljske korpus, čeprav so bili le-ti sovražno razporejeni tako do vlade, kakor tudi do zaveznikov (na pr. brigade kapetana Ehrhardta). Zaveznikov ni motilo, da te korpusi vodijo oficirji, med katerimi so bili tudi taki (general Ludendorff), ki so jih ob koncu vojne proglasili za vojne zločince. Niso več silili nemške vlade, naj jim izroči Hindenburga, Ludendorffa, Scheera in podobne, ki so zavlačevali svetovno vojno, sprožili piratsko podmorniško vojno na morju in ki so počeli grozodejstva nad prebivalstvom okupiranega ozemlja. Ni jih motilo, da se pripadniki teh prostovoljskih korpusov niso hoteli sprijazniti s porazom, o katerem so govorili, da sta ga zakrivila habsburški in nemški »Dolchstoß« (zabodljaj z bodalom v hrbet).

Habsburški »Dolchstoß« je po obtožbah pripadnikov nemških nacionalističnih korpusov po smrti cesarja Franca Jožefa povzročil njegov naslednik cesar Karl, ki je po atentatu na grofa Stürgkha s strani socialistar dr. Friedricha Adlerja in v strahu pred revolucijo (vpliv februarске meščanske revolucije v Rusiji) podložnih narodov, moral odpreti vrata avstroogrskemu parlamentu, in ki je leta 1917 »iskal pod vplivom cesarice Cite. izhajajoče iz hiše Bourbon-Parma, zvezo s Francijo in začel tajna pogajanja s Francijo, da bi rešil svoj prestol in monarhijo.« (Gehl, že cit. str. 182). Nemški »Dolchstoß« pa je po njihovo povzročil Erzberger s pomočjo centra, liberalcev in socialnih demokratov julija 1917, ko je nemški parlament izglasoval z 214 proti 116 glasovom resolucijo, naj bi se vojna končala in sklenil mir brez aneksij in kontribucij (socialistično geslo), kar je za nacionaliste in naciste pomenilo »Verständigungsfrieden unter Verzicht auf lebensnotwendige Sicherung des deutschen Raumes sporazumni mir z odpovedjo življenjsko nujne zagotovitve nemškega prostora«, ki je seveda obsegal tudi zahteve po slovanskih ozemljih.

OSNUTKI SKLEPOV 8. KONGRESA ZVEZE SINDIKATOV SLOVENIJE V JAVNI RAZPRAVI

SAMOUPRAVNI ODNOSI PRI RAZPOREJANJU DOHODKA IN DELITVI SREDSTEV ZA OSEBNE DOHODKE

Osnovno izhodišče za delovanje sindikatov v samoupravnem urejanju odnosov pri razporejanju dohodka in delitvi sredstev za osebne dohodke je vzpostavljati neposredne odnose med doseženim dohodkom in produktivnostjo živega in minulega dela. To svoje izhodišče bomo sindikati uresničevali na naslednjih osnovah:

— Organizirano izražanje volje delavcev in njihovo odločanje je osnova za delovanje sindikatov v nadaljnjem razvoju sistema samoupravnega sporazumevanja. V ta namen sprejemamo politično odgovornost za dejansko uveljavitev zborov udeležencev samoupravnih sporazumov, ki morajo biti usklajevalci interesov vseh, ki sodelujejo v samoupravnem sporazumu. Za aktiven odnos delegatov v sistemu samoupravnega sporazumevanja so predvsem odgovorne osnovne organizacije sindikatov.

— Na vseh ravneh sindikalne organiziranosti delavcev bomo povečali vpliv sindikatov na procese samoupravnega sporazumevanja o pogojih in rezultatih združenega dela.

— Dograjevanje in nadaljnji razvoj samoupravnih sporazumov o razporejanju dohodka in delitvi sredstev za osebne dohodke bomo usmerili tako, da bo osnova samoupravnega sporazumevanja dohodek ne glede na oblike združenja dela in sredstev, iz katerih je nastal.

— Nujen sestavni del samoupravnih odnosov v razporejanju dohodka so kazalci uspeha gospodarjenja. V uveljavljanju teh enotnih kazalcev, kar je sicer izrazito strokovna naloga, bomo vključeni tudi sindikati; ustrezne službe v organizacijah združenega dela, službe družbenega knjigovodstva, organov družbenega planiranja in statistike morajo zagotoviti usklajene primerljive podatke.

— V samoupravnih sporazumih in drugih dogovorih za območja bomo uveljavljali spremembe in dopolnitve, ki bodo upoštevale prehod od neto osebnih dohodkov na sistem (bruto) osebnih dohodkov, iz katerih delavci — skladno z dogovorjeno politiko v interesnih skupnostih — zadržujejo sredstva za pokrivanje svojih skupnih in splošnih potreb.

— Nadaljevali bomo proces dograjevanja celovitega sistema sporazumevanja in družbenega dogovarjanja, ki bo organsko zajemal razporejanje dohodka na del za razširjanje materialne osnove združenega dela, na del za osebne in skupne potrebe delavcev in na del, namenjen za rezerve. V ta namen bomo vključeni v oblikovanje in sprejemanje družbenih dogovorov za območja.

— Pri nagrajevanju po minulem delu mora biti delež osebnega dohodka iz tega naslova odvisen predvsem od uspešnosti in obsega vlaganj v razširjanje materialne osnove združenega dela.

— Ob koncu vsakega leta bomo na podlagi zbranih izkušenj in upoštevaje družbenoekonomske razmere dali v razpravo in sprejem sindikalno listo za prihodnje leto. Postopoma bodo postajala sestavni del sindikalne liste vsa tista razmerja, ki po mnenju organizacij sindikata zaradi neustreznosti razlik povzročajo nezadovoljstvo in nesporazume.

— Zavzemali se bomo za to, da bodo osebni dohodki delavcev, ki opravljajo enostavna in ne kvalificirana dela, taki, da bodo zagotavljali njihovo materialno varnost. Zaradi nestabilnih gospodarskih gibanj doma in v svetu bomo terjali pospešeno delo za opredelitev »košarice življenjskih potrebščin« in pri njem sodelovali, da zagotovimo sistemsko ter na rezultatih združenega dela zasnovano pokrivanje tako ugotovljene spodnje meje delavčevih potreb.

— Celoten sistem ustvarjanja in upravljanja rezerv samoupravnega organiziranega gospodarstva mora biti povezan s samoupravnim sporazumevanjem o razporejanju dohodka in s sistemom samoupravnega planiranja. Institucija skupnih rezerv se mora razviti v instrument

samoupravne solidarnosti, ki hkrati pomeni tudi obveznost vseh proizvajalcev, da gospodarijo s skrbnostjo dobrega gospodarja in tako, kot skrbijo za gospodarjenje v svoji temeljni organizaciji združenega dela — pomagajo z znanjem in s sredstvi pri gospodarjenju delavcev drugih temeljnih organizacij združenega dela v skladu s samoupravno sprejetimi kriteriji.

— Razvijali bomo vlogo tipičnih poklicev oziroma tipičnih delovnih mest, da bodo postali sredstvo, ki naj temeljnimi organizacijam združenega dela omogoči primerjalno vrednotenje dela in bolj uspešno uresničevanje načela »za enako delo — enak osebni dohodek«.

— Sindikati bomo uveljavili svojo ustavno pravico in dolžnost, da vplivamo na rešitve v samoupravnih sporazumih, tako da bodo le-ti v celoti omogočili nenehen razvoj spodbudnih sistemov delitve sredstev za osebne dohodke v temeljnih organizacijah združenega dela.

— V sindikalni listi bomo poleg stališča o najnižjih osebnih dohodkih opredeljevali naš odnos tudi do najvišjih osebnih dohodkov.

— Osnovne organizacije sindikata, konference in odbori sindikatov ter organi zveze sindikatov so dolžni spremljati delovanje in spoštovanje samoupravnih sporazumov in družbenih dogovorov.

— Vztrajali bomo, da v Zvezi sindikatov Jugoslavije opredelimo skupna usklajena izhodišča samoupravnega sporazumevanja in družbenega dogovarjanja o merilih za razporejanje dohodka in o delitvi sredstev za osebne dohodke.

NALOGE SINDIKATOV NA PODROČJU PLANIRANJA DRUŽBENOEKONOMSKEGA SISTEMA

V polpretekli dobi delavci niso bili zadovoljni s svojim družbenim položajem in z močjo, saj jim nista omogočala, da bi obvladali vse tokove družbene reprodukcije. S sprejetjem nove ustave in po odpravi idejnopoličnih odporov nam je omogočena ter naložena aktivnost v naslednjih smereh:

— Pripravljanje in spremljanje na samoupravnih osnovah sprejetih družbenih planov od TOZD, njihovih organizacij, krajevnih skupnosti in občin pa vse do federacije, ki bodo zagotavljali zavestno spoznane tokove družbene reprodukcije.

— Družbenoekonomske plane opredeljujemo kot izhodiščni skupni družbeni dogovor, resolucije o družbenoekonomskem razvoju pa kot skupno samoupravno dogovarjanje metode uresničevanja družbenoekonomskih planov.

— Pri oblikovanju sprotnih načrtov razvoja, pri srednjeročnem in

dolgoročnem družbenem razvoju bomo sindikati na vseh ravneh terjali, da je življenjski standard cilja, a vse ostalo (tehnologija in drugo) sredstvo za doseganje tega cilja. Hkrati bomo vztrajali pri tem, da se socialno politiko opredeli kot integralni del družbeno-ekonomskega razvoja.

— Sindikati bomo spremljali uresničevanja glavnih smeri družbeno-ekonomskega razvoja in javno opozarjali ter zahtevali razprave o vzrokih za odstopanja od zastavljenih ciljev.

— Osnovne organizacije sindikata in sindikati na občinski ravni bomo zahtevali in preverjali, da se poslovanje v organizacijah združenega dela odvija po gospodarskih načrtih, s katerimi so konkretno opredeljeni družbenoekonomski cilji. Povsod tam, kjer bodo gospodarski načrti odražali težnje po ozkih

podjetniških interesih, bomo sindikati politično reagirali.

— Kot sopodpisniki družbenih dogovorov bomo sindikati sledili osnovnim ciljem, ki so opredeljeni v načrtih družbenoekonomskega razvoja.

— Zlasti v sestavljenih organizacijah združenega dela in v velikih sistemih bomo sindikati s svojo družbeno akcijo zagotavljali, da bodo delavci na osnovi svojih načrtov spoznavali nujno povezanost s skupnimi interesi asociacij, s katerimi so združeni.

— Pred nami je naloga usklajevanja dosedanje, pretežno še na nesamoupravnih osnovah temelječe rešitve gospodarskega sistema z novo ustavo. Pri uresničevanju teh nalog bomo sindikati na ravni republike dejavni v področjih kreditnomonetarne politike, izvoznouvoznih instrumentov, razporejanja z družbeno lastnino, medsebojnih odnosov v združenem delu, socialne zakonodaje, politike cen ter na drugih področjih, ki jih bomo ocenili kot pomembne za samoupravni položaj delavcev.

— Sindikati se bomo zavzemali za to, da se v poslovanju organizacij

združenega dela uveljavi politika racionalnosti, varčevanja in sprotnega ocenjevanja učinkov porabe dohodka. Takšen odnos do gospodarjenja z rezultati združenega dela moramo uveljaviti na vseh ravneh združenega dela in ga spodbujati z rešitvami gospodarskega sistema.

— Na področju usmerjanja družbenega razvoja bomo sindikati skladno z že sprejetimi stališči podpirali hitrejši razvoj manj razvitih področij v Sloveniji in v Jugoslaviji.

— Upoštevaje stopnjo zaposlenosti v Sloveniji ocenjujemo, da je treba v bodočih ukrepih ekonomske politike spodbujati vsako produktivno delo in boljše izkoriščanje razpoložljivih proizvodnih zmogljivosti. To bo pripomoglo, da se bo zmanjšal obseg in interes za organizirano in prikrito družbeno manj produktivno dopolnilno delo.

— Razvoj družbenoekonomskega sistema temelji vedno bolj na odločitvah na ravni ožjih družbenopolitičnih in interesnih skupnosti. To dejstvo zavezuje sindikate, da na vseh ravneh svojega delovanja jasno opredeljujejo svoja stališča do predlaganih rešitev in tako omogočajo delegatom usklajevanje interesov in sprejemanje odločitev.

UTRIJEVANJE SOCIALNE VARNOSTI IN OBVLADOVANJE SOCIALNIH RAZLIK

— V sindikatih se bomo zavzemali za tako socialno politiko, ki bo na osnovi vzajemnosti in solidarnosti zagotavljala delavcem osnovno materialno in socialno varnost. Zato terjamo podružbljanje porabe, ki zagotavlja delavcu in njegovi družini osnovne življenjske pogoje v odvisnosti od dosežene stopnje ekonomske razvitosti in splošnih razmer okolja, v katerem delavec živi in dela.

— Sindikati bomo udeleženi pri družbeni opredelitvi pojma »življenjskega minimuma«. Terjali bomo, da dohodek od dela in podružbljena poraba zagotovijo delavcu in njegovi družini zadovoljevanje vsaj minimalnih življenjskih potreb, ki jih bomo ugotovili z enotno metodo »košarice življenjskih potrebščin« za štiričlansko delavsko družino.

— Skupno z drugimi družbenimi dejavniki sprejemamo sindikati odgovornost za zadostno preskrbljenost trga z osnovnimi življenjskimi potrebščinami in z dobrinami družbenega standarda.

— V politiki cen za osnovne življenjske dobrine se bomo sindikati zavzemali za tako politiko, ki bo zagotavljala družbeno opredeljene cilje socialne politike.

— Najnižji osebni dohodek je tudi ekonomska kategorija za naj-

bolj enostavno delo. Zaradi tega bomo sindikati vztrajali pri tem, da bo le-to tako vrednoteno, da bo zagotavljalo materialno varnost in da ne bo spodbujalo nadaljnega ekstenzivnega zaposlovanja.

— Za obvladovanje socialnih razlik, ki ne izhajajo iz rezultatov dela, bomo sindikati izhajali iz družine. Zlasti bomo zahtevali družbeno skrb za zagotovitev enakopravnih pogojev za otroke, da bodo lahko razvili svoje sposobnosti in postali aktivni člani naše samoupravne socialistične družbe.

— Na osnovi analiz in ocen o uresničevanju družbenoekonomske politike bomo sindikati pobudniki sprememb davčne politike, cen in drugih ukrepov v skladu z razmerami, tako da bo zavarovana realna raven življenjskega standarda.

— Sindikati bomo kritični do vseh družbenih instrumentov, ki uravnavajo obvladovanje socialnih razlik. Že sedaj se zavzemamo za večjo obdavčitev dobrin višjega standarda.

— Sindikati bomo zahtevali uresničitev dogovorjene socialne politike, ki bo zagotavljala, da bodo podružbljena poraba in socialni prejemki ohranjali realno vrednost, sicer pa sledili ciljem družbenoekonomske politike.

DVIGNITE NAROČENE ETA DRUŽINSKE PAKETE — OZIMNICE

Tovarniška organizacija sindikata Železarne obvešča vse sodelavce, ki so naročili Eta družinske pakete (ozimnice), da le-te lahko dvignejo 30. in 31. oktobra ali 2. novembra od 8. do 12. in od 14. do 17. ure v veliki dvorani Delavskega doma pri Jelenju. Pakete lahko dvignete le z izkaznico za vstop v Železarno.

TEHNIČNI FELJTON — TEHNIČNI FELJTON — TEHNIČNI FELJTON — TEHNIČNI

TRANSPORTIRANJE PO CEVOVODIH

1

Danes iščejo nafto, zemeljski plin in posamezne mineralne surovine na raznih področjih zemeljske oble. Na dnu oceanov, v vročih puščavah, v neprehodnih džunglah in na mrzlih področjih daljnega severa.

Med največje projekte za izkoriščanje nahajališč nafte in zemeljskega plina spadajo danes Severno morje, Aljaska in Sibirija. Vzporedno s pričetkom izkoriščanja teh nahajališč, je nastalo tudi vprašanje transporta nafte oziroma zemeljskega plina do rafinerij oziroma do mesta porabe. Vse kaže, da bodo cevovodi tisti, ki bodo uspeli premagati velike razdalje skozi vroče puščave, globine oceanov in mrzla področja severa.

PREDNOSTI TRANSPORTA S CEVOVODI

Spoznanje, da ima transportiranje s pomočjo cevovodov velike prednosti pred drugimi načini transporta, je vplivalo na hiter porast njihove gradnje. Po letu 1960 so zgradili v svetu

(brez socialističnih držav) vsako leto povprečno več kot 32.000 kilometrov cevovodov (brez napeljav za distribucijo plina).

Cevovodi so primerni za transportiranje velikih količin nafte ali zemeljskega plina. To še posebno na kratke in srednje razdalje. Njihova velika prednost je v tem, da s podvojitvijo premera cevi in s tem seveda tudi stroška, povečamo pretok za štirikrat. Stroški transporta pa so v primerjavi z drugimi načini še vedno nižji. Na potek transporta nimajo vpliva atmosferske in vremenske razmere. Poleg tega obstoja velika možnost nadaljnje avtomatizacije obratovanja. Prednost pa je tudi v tem, da ne vpliva na onesnaženje okolja.

V zadnjih letih ko je število cevovodov vedno bolj naraščalo in so postajale razdalje vedno večje, je bilo potrebno povečati njihov premer in uporabljati visok pritisk, da bi bili konstrukcijski in obratovni stroški čim nižji. Največji premer za običajne cevovode je bil do nedavnega 1067 mm.

Za cevovod, ki ga gradijo na Aljaski bodo uporabili cevi s premerom 1219 mm. V Sovjetski zvezi so pričeli graditi cevovod za transportiranje zemeljskega plina v Nemško demokratično republiko. Ta ima premer 1422 mm. V tej državi tudi delajo poskuse za proizvodnjo cevi in gradnjo cevovoda s premerom 2540 mm. Uporabili ga bodo za kritje domačih potreb pri transportiranju zemeljskega plina.

Veliki premeri in visoki pritiski plina, zahtevajo večjo debelino sten cevovodov, kadar uporabljajo navadne vrste jekla. To ni povezano samo z višjimi stroški za material in varjenje, temveč tudi z večjim rizikom z ozirom na možne varilne napake. Iz tega razlogov uporabljajo danes vedno bolj cevi, ki so izdelane iz jekla z zahtevnejšimi mehanskimi lastnostmi.

CEVOVOD NA ALJASKI

Na Aljaski gradijo cevovod, ki bo dolg 1280 kilometrov. Povezoval bo nahajališča nafte na severu te zvezne države ZDA, s pristaniščem Valdez na južni obali. Nahajališča, ki so jih odkrili leta 1968 so enaka celotnim rezervam nafte, ki jih imajo ZDA na ostalih področjih. Po cevovodu, ki ima premer 1219 mm, bodo transportirali dnevno 80.000 ton nafte. Naročila za dobavo cevi za ta cevovod so dobile tri japonske železarske družbe. Skupna teža bo okoli 500.000 ton.

Zaradi izredno težavnih klimatskih pogojev, temperatur globoko pod ničlo in tudi drugih težav, katere ni bilo možno predvideti, je naročnik postavil dobaviteljem cevi določene pogoje, ki sicer niso običajni. Osnovne razlike med običajnimi in zahtevanimi lastnostmi teh jekel so sledeče:

— Kemična analiza ima ožje meje zaradi boljših varilnih pogojev. Predpisana je nižja vsebnost ogljika kot je to običajno pri teh vrstah jekla, z majhnim dodatkom nekaterih legirnih elementov.

— Predvidena trdnost je tudi višja kot pri ostalih vrstah teh jekel. Predpisana je 46 do 53 kg/kv. mm. Izredno ostre so tudi zahteve v zvezi z žilavostjo. In to pri zelo nizkih temperaturah tako za samo jeklo kakor tudi za zvaro.

— Zahtevane so tudi ožje tolerance z ozirom na debelino sten cevi. Isto velja tudi za pogoje varjenja.

Japonske železarne, ki dobavljajo cevi za ta cevovod se strogo držijo teh predpisov. To je vzbudilo veliko zanimanje za celoten projekt pri naftnih družbah v svetu. S tem pa so japonske železarne dobile zelo ugodna priporočila za dobavo cevi tudi pri gradnji bodočih cevovodov pod enako neugodnimi klimatskimi pogoji.

(Se nadaljuje)

ŽELEZARNA JESENICE
Kadrovski sektor

Jesenice, dne

Kontinuirani popisnik o osebnosti in pregledu stanovanja

Prosilca stanovanja roj.
braz. rojstva bivalidne
pobito zaposlen v
zaposlen v ž. od

Brušinski štani Rojen Zaposlen v ž. od

Opis in obseg stanovanja:

Koliko dana biva v tem stanovanju stanja je last

Za kakšno stanovanje prosil: staro, novo (neustrešno prebrati)

Člena prosilčevega stanovanja in ostalih pogojev:

Leto	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.

Zaključni komisije ali pripombe prosilca:

Podpis prosilca: Člani komisije:

SISTEM TOČKOVANJA OSEBNIH IN STANOVANJSKIH POGOJEV PROSILCA ZA POSOJILLO

- Številčno stanje prosilčeve družine
- Obstoječe stanovanjske razmere
- Faza dograjenosti stanovanjske hiše
- Delovna doba v tovarni
- Udeležba v NOB

- Številčno stanje prosilčeve družine
 - samski brez otrok 5 točk
 - poročen brez otrok 10 točk
 - 3-članska družina 20 točk
 - 4-članska družina 30 točk
 - za vsakega nadaljnjega otroka se dodeli 10 točk

- Obstoječe stanovanjske razmere prosilca
 - prosilca je brez stanovanja, če prosilec stanuje v samskem domu, nima lastnega stanovanja, živi ločeno do svoje družine ali ima manj kot 5 kv. m čiste stanovanjske površine na člana družine 100 točk
 - nad 5 kv. m do 7 kv. m na osebo 80 točk
 - nad 7 kv. m do 10 kv. m na osebo 40 točk
 - nad 10 kv. m na osebo 0 točk

- Faza dograjenosti stanovanjske hiše
 - faza dograditve stanovanjske hiše 10 točk
 - faza dograditve stanovanjske hiše 30 točk
 - faza dograditve stanovanjske hiše 60 točk
 - faza dograditve stanovanjske hiše 70 točk

- Delovna doba v tovarni
 - zaposlitev v tovarni do 1 leta 5 točk
 - in do 1 leta na vsako leto zaposlitve ostali družinski člani prosilca, ki so zaposleni v tovarni dobijo za vsako leto zaposlitve 3 točke

Opomba: S 5 točkami za čas zaposlitve v tovarni se točkuje tistega člana prosilčeve družine, ki ima v tovarni najdaljšo zaposlitev.

5. Udeležba v NOB

od leta 1941 45 točk
od leta 1942 35 točk
od leta 1943 25 točk
od leta 1944 16 točk
od leta 1945 5 točk

ŽELEZARNA JESENICE
Kadrovski sektor

SA-06-06-01

Jesenice, dne

ZAPISNIK O TOČKOVANJU PROSILCA ZA POSOJILLO

Ime in priimek rojen

zaposlen v obratu stanuješ

..... območje gradnje

..... šte. parcele

..... katastrska občina

..... vseljive

- Številčno stanje družine
- Obstoječe stanov. razmere prosilca
 - brez stanovanja
 - od 5 m² do 7 m² stanov. površine na osebo
 - od 7 m² do 10 m² stanov. površine na osebo
 - nad 10 m² stanov. površine na osebo
- Faza dograjenosti stanovanjske hiše
- Delovna doba v tovarni

Ostali člani

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

PODATKI	TOČKE
1. Številčno stanje družine	
2. Obstoječe stanov. razmere prosilca	
3. Faza dograjenosti stanovanjske hiše	
4. Delovna doba v tovarni	
5. Udeležba v NOB	
6. Ostali podatki	
7. Maselni dohodek na osebo	
8. Odplačilni rok	
9. Minimalne potrebne posejila	
10. Dodatna sredstva prosilca	

Podpis prosilca: Podpis članov komisije:

Samoupravnim delovnim skupinam

POPRAVLJEN PRAVILNIK O UREJANJU STANOVANJSKIH VPRAŠANJ DELAVCEV ŽELEZARNE JESENICE

Na podlagi vse številnejših pripomb delavcev železarne Jesenice glede pravilnika o urejanju stanovanjskih vprašanj delavcev železarne Jesenice in stališč IO tovarniške konference sindikata, je odbor za delovne in življenjske pogoje na svoji 11. seji, dne 2. IX. 1974 sprejel sklep, da se obstoječi pravilnik popravi in sicer:

- Uskladi naj se z novim zakonom o stanovanjskih razmerjih.
- Spremeni naj se točkovni sistem z večjim poudarkom na dobo čakanja.
- Spremenijo naj se določila za pridobivanje stanovanjske pravice po prioriteten vrstnem redu.
- Dvigne naj se limit poprečja OD na družinskega člana, kateri je osnova za plačilo finančne udeležbe pri pridobivanju stanovanjske pravice.
- Sprememba določil o dodeljevanju gradbenih posojil.

Dne 10. V. 1974 (Uradni list SRS št. 18) je bil sprejet nov zakon o stanovanjskih razmerjih. Ta zakon vsebuje splošne določbe s tega področja. Naš interni pravilnik je nujno uskladiti z omenjenim zakonom in so spremembe v objavljenem pravilniku upoštevane.

Obstoječi pravilnik o urejanju stanovanjskih vprašanj delavcev železarne Jesenice natančno določa, da se stanovanja delijo prosilcem po veljavnem splošnem vrstnem redu prosilcev stanovanj. Vsakoletni vrstni red prosilcev stanovanj pa se določi na osnovi točkovnega sistema, ki je sestavljen del omenjenega pravilnika. S točkovnim sistemom se ocenjujejo stanovanjski pogoji prosilca. Točkovanje prosilca zajema sledeče kriterije:

- Številčno stanje prosilčeve družine;
- Obstoječe stanovanjske razmere prosilca;
- Kakovost stanovanja;
- Splošno higienske, zdravstvene in socialne razmere prosilca, oziroma družine;
- Udeležba v NOB;
- Delovna doba v tovarni;
- Doba čakanja na stanovanje;
- Aktivno delo v družbeno političnih organizacijah in samoupravnih organih.

Največ pripomb je na številno točko pridobljenih na dobo čakanja. Po veljavnem pravilniku vsak prosilec za eno leto čakanja za rešitev njegovega stanovanjskega vprašanja dobi 5 točk. To pomeni, da prosilec, ki stanovanje ima, vendar neustrezno (na številčnost družine premajhno, brez kopalnice itd.), mora čakati na stanovanje v nedogled, kajti v sedanjem sistemu je dan poudarek samo na tiste prosilce, ki nimajo stanovanja (150 točk). Te točke za prosilce brez stanovanja naj ostanejo tudi v prihodnje. Za reševanje tistih prosilcev, ki imajo stanovanja, sicer neustrezna, pa predlagamo, da se vsem uvrščenim v splošnem vrstnem redu, točke dobljene na dobo čakanja vsako leto podvojijo.

Tako bi prosilec po petih letih čakanja na stanovanje pridobil 80 točk, po sedanjem sistemu pa si jih pridobi le 25.

Po sedaj veljavnem pravilniku odbor za delovne in življenjske pogoje nameni vsako leto določeno število stanovanj za delavce, ki delajo na ključnih delovnih mestih. Osnova za dodeljevanje teh stanovanj je prioriteten lista na katero pridejo tisti prosilci, katere predlagajo

posamezni obrati. Ker pa vsakodnevna praksa kaže, da bo v prihodnje na teh prioritetenih listah znatno več predlaganih, kot pa je objektivno mogoče določiti v te namene stanovanj, stanovanjska komisija ali odbor za delovne in življenjske pogoje pa ne more realno oceniti strokovnosti, odnosno pomembnosti njihovega delovnega mesta, je odbor sklenil, da se popravi pravilnik in sicer tako, da naj delavski sveti TOZD in skupnih služb določijo, kdo izmed predlaganih prosilcev dobi stanovanje iz tega naslova. Odbor za delovne in življenjske pogoje pa bo vsako leto določil koliko stanovanj se uporabi v te namene. Letno jih je lahko največ do 10 % od skupno odkupljenih stanovanj v tekočem letu.

Znano je, da mora na osnovi določil v pravilniku vsak delavec, ki mu je dodeljeno stanovanje, plačati finančno udeležbo. Finančna udeležba je progresivna in je odvisna od dohodka na družinskega člana. Limit za plačilo finančne udeležbe je sedaj 500.— ND. Torej tisti delavec, katerega dohodek ne presega 500.— ND na družinskega člana, je oproščen vplačila finančne udeležbe.

V zadnjem letu smo pričali precejšnjim inflacijskim težnjam, tako da osebni dohodek ne narašča realno, ampak samo nominalno. Od zadnjega popravka limita za plačilo finančne udeležbe so se osebni dohodki povečali od 30—35 %. To ima za posledico, da skoraj ni delavca, ki bi imel samo 500.— ND dohodka na družinskega člana, kar pomeni, da mora vsak plačati finančno udeležbo. Zaradi povečanja osebnih dohodkov predlagamo, da se ustrezno poveča tudi limit in sicer od zdajšnjih 500.— ND na 700.— ND. Progresivnost vplačila finančne udeležbe pa bi ostala ista, odnosno se pri višjih osebnih dohodkih poviša, za kar se pri nižjih (od 700.— ND navzdol) zniža.

Pravilnik o urejanju stanovanjskih vprašanj delavcev železarne Jesenice ureja tudi zadeve iz področja kreditiranja zasebne stanovanjske izgradnje. V pravilniku je določeno, da kredit do limita lahko koristi samo en zakonec, odnosno družinski član, ne glede na to, koliko jih je v železarni zaposlenih. To določilo je imelo za posledico, da so posamezniki, predvsem tisti, kjer sta oba zakonca zaposlena v železarni, protestirali in zahtevali, da naj se določila spremenijo in sicer tako, da bo tudi drugi zakonec zaposlen v železarni, imel možnost najetja kredita za izgradnjo zasebnega stanovanja.

Odbor za delovne in življenjske pogoje je na osnovi take situacije v začetku leta 1974 sprejel sklep, da imajo možnost najetja kredita tudi drugi družinski člani kreditjemalca in sicer do 50 % limita, ki je postavljen za tekoče leto.

Tudi ta sprememba je vnešena v pravilnik, tako da je to vprašanje s pravilnikom rešeno. Z današnjo objavo v tovarniškem glasilu železarne Jesenice je popravljen pravilnik dan v javno razpravo. Ker je pravilnik o urejanju stanovanjskih vprašanj delavcev železarne Jesenice splošni akt železarne Jesenice, naj o njem razpravljajo delovne skupine in družbeno politične organizacije železarne. Svoje pripombe na objavljen pravilnik naj samoupravne delovne skupine oziroma družbenopolitične organizacije pošljejo do 25. novembra na oddelek za družbeni standard na kadrovskem sektorju železarne Jesenice.

Kadrovski sektor — oddelek za družbeni standard

2. če gre za izvajanje del v lastni režiji, se plačajo nabavljeni material in opravljene storitve po predložitvi odobrenih računov.

Člen 62

Finančno računovodski sektor vodi kartoteko posojiljemalcev, oziroma dolžnikov in skrbi za namensko koriščenje ter vračanje posojila.

Člen 63

Če posojiljemalec prekrši delovno razmerje iz vzrokov navedenih v členu 44, se posojilo ustavi, oziroma je že prejeto posojilo dolžan vrniti takoj po prekinitvi delovnega razmerja.

Člen 64.

Če posojiljemalec umre pred popolno poravnavo posojila, preidejo pogodbene obveznosti na pravne naslednike zapustnika, oziroma se tovarni poplača iz zastavne pravice.

Člen 65

Prosilcem, katerim ni bilo dodeljeno posojilo, mora stanovanjska komisija posredovati pismeno obvestilo z obrazložitvijo.

XI. Zadruga gradnja

Člen 66

Člani delovne skupnosti tovarne lahko ustanovijo stanovanjsko zadrugo zaradi organizirane gradnje. Stanovanjsko zadrugo lahko ustanovi najmanj 10 članov delovne skupnosti. Ob ustanovitvi zadruga se morajo člani zadruga držati načel temeljnega zakona o stanovanjskih združenjih, po katerem so dolžni s svojim statutom določiti organizacijo in dejavnost zadruga, ter njena premoženjska in druga razmerja.

Člen 67

Tovarna sodeluje s stanovanjsko zadrugo tako, da nudi članom zadruga posojilo, ki ga daje pod istimi pogoji (člen 57 tega pravilnika) kot ostalim graditeljem individualnih hiš. Stanovanjska komisija pomaga pri ustanavljanju zadruga do ustanovnega občnega zbora zadrugnikov.

XII. Končne določbe

Člen 68

Z dnem veljavnosti tega pravilnika preneha veljati pravilnik o urejanju stanovanjskih vprašanj, ki ga je delavski svet Železarne sprejel na seji, dne 15. februarja 1971.

Člen 69

Zlorabljanje pooblastil, ki izhajajo iz tega pravilnika je hujša kršitev delovne dolžnosti, za katero je kršitelj odgovoren v smislu pravilnika o odgovornosti delavcev na delu v železarni Jesenice.

Člen 70

S pravilnikom in spremembami tega pravilnika mora biti pred sprejetjem seznanjena delovna skupnost tovarne.

Pravilnik začne veljati z dne, ko ga sprejme delavski svet Železarne, uporablja pa se osmi dan po objavi.

Z dnem, ko začne veljati ta pravilnik, prenehajo veljati vsa določila splošnih aktov in vsi sklepi, ki so v nasprotju s tem pravilnikom.

Predsednik
delavskega sveta
železarne Jesenice:
ALJAZ KALAN

SISTEM TOČKOVANJA STANOVANJSKIH IN OSEBNIH POGOJEV PROSILCA ZA STANOVANJE

Kriteriji točkovanja za dodeljevanje stanovanj:

- Številčno stanje prosilčeve družine
- Obstoječe stanovanjske razmere prosilca
- Kakovost stanovanja
- Splošne higienske, zdravstvene in socialne razmere prosilca oz. družine
- Udeležba v NOB
- Delovna doba v tovarni
- Doba čakanja na stanovanje
- Aktivno delo v družbeno političnih organizacijah
- Številčno stanje družine
 - samski 5 točk
 - poročen brez otrok 10 točk
 - 3-članska družina 20 točk
 - 4-članska družina 30 točk
 - 5-članska družina 40 točk
 - 6-članska družina 50 točk
 - za vsakega naslednjega otroka se dodeli po 10 točk

- Obstoječe stanovanjske razmere prosilca
 - prosilec je brez stanovanja, če prosilec stanuje v samskem domu, nima lastnega stanovanja,

živi ločeno od svoje družine ali ima manj kot 5 kv. m čiste stanovanjske površine na člana družine	150 točk
b) nad 5 kv. m do 7 kv. m na osebo	30 točk
nad 7 kv. m do 10 kv. m na osebo	15 točk
nad 10 kv. m na osebo	0 točk

3. Kakovost stanovanja

- vlažno stanovanje
 - I. stopnje 10 točk
 - II. stopnje 5 točk
- kletno stanovanje 5 točk
- podstrešno stanovanje 5 točk
- senčno stanovanje 5 točk
- hiša iz slabega gradiva (lesena baraka, iztrošenost stanov. hiše) od 5—10 točk
- zapršenost stanovanjskega območja 3 točke
- stanovanje brez stranišča (ni souporabe, stranišče izven stanov. objekta) 10 točk
- skupno stranišče 5 točk
- brez kleti, drvarnice ali shrambe od 3—9 točk
- brez kopalnice 5 točk
- ogrevanje prostorov ni možno ali se težko ogrevajo 10 točk
- neizolirana tla (cement, opeka, trohnel pod ali zemlja) od 5—10 točk
- slaba kakovost oken 5 točk
- neustrezni prostori za bivanje
 - 2 osebi brez posebnega prostora za kuhanje 5 točk
 - 3 ali več oseb brez posebnega prostora za kuhanje 10 točk
 - otroci različnih spolov v skupnem bivalnem prostoru (otroci skupaj) 5 točk
- brez vodovodne in električne napeljave od 5—10 točk
- skupna vodovodna napeljava 3 točke

4. Splošne higienske, zdravstvene in socialne razmere prosilca, oziroma družine

- bolezen, ki je pogojena ali težje ozdravljiva zaradi neustreznih stanovanjskih razmer (po pismenem zdravniškem mnenju)
 - družinski član 10 točk
 - družinska člana 20 točk
 - družinski člani 30 točk
- priznane poklicne bolezni prosilca ali članov družine 10 točk
- invalidnost (delovni, vojni in mirnodobni invalidi)
 - do 40 % telesne okvare 10 točk
 - do 70 % telesne okvare 20 točk
 - do 100 % telesne okvare 30 točk
- invalidi I., II., III. kategorije 20 točk
- Izbere se najugodnejša ocena.
- socialne bolezni ali socialna ogroženost prosilca ali članov njegove družine (mnenje socialne delavke) od 0—30 točk

5. Udeležba v NOB, internacija, zapor ali ujetništvo

od leta 1941	45 točk
od leta 1942	35 točk
od leta 1943	25 točk
od leta 1944	15 točk
od leta 1945	5 točk

6. Delovna doba v tovarni

zaposlitev v tovarni do 1 leta	5 točk
in doda na vsako leto zaposlitve ostali družinski člani prosilca, ki so zaposleni v tovarni, dobijo za vsako leto zaposlitve	3 točke

Opomba: S 5 točkami za čas zaposlitve v tovarni se točkuje tistega člana prosilčeve družine, ki ima v tovarni najdaljšo zaposlitev.

7. Doba čakanja na stanovanje

vloga vložena 1 leto	5 točk
vloga vložena 2 leti	10 točk
vloga vložena 3 leta	20 točk
vloga vložena 4 leta	40 točk
vloga vložena 5 let	80 točk
vloga vložena 6 let	160 točk
vloga vložena 7 let	320 točk

8. Aktivno delo v družbeno političnih organizacijah in društvih

na podlagi mnenja pristojne družbene politične organizacije	od 0—30 točk

Za končno uvrstitev v splošni vrstni red prosilcev stanovanj se točke seštejejo po posameznih kriterijih.

razliko med že vplačano finančno udeležbo in finančno udeležbo, ki je določena v členu 30 tega pravilnika.

V primerih, ko tovarna potrebuje več starejših stanovanj (brez centralne kurjave) za reševanje stanovanjskih vprašanj delavcev z nižjimi osebnimi dohodki, se nosilec stanovanjske pravice, ki prepušča svoje stanovanje tovarni oprosti plačila finančne udeležbe iz tega člena pravilnika.

Člen 41

V primerih ko stanovanjska komisija dodeli posameznemu delavcu prosilcu večje stanovanje, mora le-ta plačati razliko finančne udeležbe določene za posamezno vrsto stanovanja ne glede na to ali je prosilec za prejšnje stanovanje plačal finančno udeležbo ali ne.

Člen 42

Vplačana finančna udeležba se zbira v posebnem skladu za stanovanjsko gradnjo tovarne. Tovarna tako pridobljena finančna sredstva lahko koristi izključno samo za financiranje stanovanjske gradnje.

VII. Odpoved stanovanjskega razmerja

Člen 43

Predlog za odpoved stanovanja dostavi stanovanjski referent pravni službi tovarne v nadaljnji postopek.

Člen 44

Imetniku stanovanjske pravice se odpove stanovanjsko razmerje, če je imetnik stanovanjsko pravico pridobil vezano na delovno razmerje in sicer:

- če je delovno razmerje prenehalo z odpovedjo prosilca stanovanjske pravice, razen v primerih upokojitve,
- če je delovno razmerje prenehalo po samovoljni zapustitvi dela,
- po izreku ukrepa prenehanja lastnosti delavca v združenem delu,
- na podlagi kazenske sodbe, ki ima za posledico prenehanje delovnega razmerja po zakonu.

V naštetih primerih je mogoča odpoved stanovanjskega razmerja le tistim članom delovne skupnosti, ki nimajo 10 let delovne dobe.

Člen 45

Imetniku stanovanjske pravice da lahko odpoved stanovanjske pogodbe stanovanjsko podjetje v naslednjih primerih:

- če nosilec stanovanjske pravice uporablja stanovanje v nasprotju s pogodbo ali če dela škodo,
- če nosilec stanovanjske pravice kljub opozorilu hišnega sveta uporablja stanovanje tako, da moti druge stanovalce,
- če nosilec stanovanjske pravice ne plača stroškov za upravljanje, vzdrževanje ter ostalih stroškov, ki jih predpiše hišni svet (centralna kurjava, dvigalo in odvoz fekalij).

Člen 46

Če se delavec ob sklenitvi delovnega razmerja pogodbeno obveže, da se bo iz stanovanja, ki ga dobi v uporabo, izselil takoj, ko mu bo prenehalo iz kakršnegakoli razloga delovno razmerje, ne more zahtevati ob izselitvi drugih prostorov, niti povrnitve selitvenih stroškov.

Člen 47

V primerih, ko tovarna preseli stanovalce iz stanovanjskih hiš, ki jih potrebuje za svoje potrebe v druga stanovanja, nosi selitvene stroške delovna skupnost tovarne, finančna udeležba se v takih primerih ne plača.

VIII. Pritožbeni postopek

Člen 48

Zoper vselitveno odločbo ali odločbo o plačilu finančne udeležbe je dopustna pritožba na odbor za delovne in življenjske pogoje v roku 15 dni po vročitvi odločbe. Pritožba se vložijo pisмено ali ustneno na zapisnik pri referentu za stanovanja, ki jo s tolmačenjem stanovanjske komisije predloži odboru za delovne in življenjske pogoje v rešitev.

Člen 49

Pritožba zadrži izvršitev odločbe. Odbor za delovne in življenjske pogoje mora o pritožbi odločiti v roku 30 dni. Sklep odbora za delovne in življenjske pogoje je dokončen.

Člen 50

Vselitev v dodeljeno stanovanje se mora izvršiti najkasneje v roku 30 dni po sklenitvi stanovanjske pogodbe. V nasprotnem primeru izgubi tisti, ki mu je stanovanje dodeljeno, pravico do stanovanja. Vselitvena odločba za stanovanje pa se izda naslednjemu prosilcu iz vrstnega reda.

IX. Nadzor nad stanovanji tovarne

Člen 51

Strokovna služba skupno z delegati tovarne v samoupravni stanovanjski skupnosti nadzira izpolnjevanje pogodbenih obveznosti o gospodarjenju s stanovanji, danimi v upravljanje Stanovanjskemu podjetju Jesenice.

X. Pomoč delavcem tovarne pri individualni, združni gradnji stanovanj, ter nakupu stanovanj v etažni lastnini

Člen 52

Posojilo lahko dobi vsak član delovne skupnosti tovarne, ki je v rednem delovnem razmerju na osnovi dostavljene dokumentacije o gradnji stanovanjske hiše, adaptaciji stanovanjske hiše ali nakupu stanovanja v etažni lastnini. Posojilo v te namene lahko dobi vsak član delovne skupnosti tovarne tudi če se izkaže, da tudi sam namensko varčuje pri bančnem zavodu za gradnjo stanovanjske hiše ali nakup stanovanja v etažni lastnini. Ugodnosti, ki izhajajo iz tega člena pripadajo tudi vsem upokojencem tovarne. V te namene na predlog odbora za delovne in življenjske pogoje, ki tudi določa limite, DS tovarne po prehodni razpravi na samoupravnih delovnih skupinah vsako leto določi namenska finančna sredstva.

Člen 53

Pogoji za odobritev posojila iz člena 52 tega pravilnika se z razpisom objavijo v glasilu Železar.

Člen 54

V objavljenem razpisu za posojila morajo biti navedeni naslednji pogoji:

- Lastna finančna sredstva, ki jih mora prosilec imeti na razpolago za gradnjo ali nakup stanovanja;
- Obrestna mera na dano posojilo;
- Rok vrnitve posojila;
- Način zavarovanja posojila;
- Dokumentacija, ki mora biti priložena prošnji za dodelitev posojila;
- Rok, v katerem se morajo vložiti prošnje za posojila.

Člen 55

Strokovna komisija si ogleda na terenu vse gradnje prosilcev, ki pridejo v poštev za dodelitev posojila. Strokovna komisija pregleda in točkuje fazo dograditve ter vse ostale pogoje prosilca po točkovnem sistemu, ki je sestavni del tega pravilnika.

Na podlagi izvršenega točkovanja pristojna služba izdela vrstni red prosilcev posojil in pri tem upošteva prosilce, ki so dosegli največje število točk.

Člen 56

Stanovanjska komisija na podlagi opravljenega ogleda in izvršenega točkovanja vsakega prosilca izdela vrstni red, po katerem razdeli finančna sredstva.

Člen 57

Prosilcu se dodeli posojilo ob naslednjih pogojih:

- Delež lastnih sredstev mora znašati najmanj 30 % predračunske vrednosti stanovanjske hiše ali stanovanja;
 - Delavski svet Železarne, odnosno odbor za delovne in življenjske pogoje vsako leto določi obrestno mero za dodeljena posojila, skladno z obstoječimi predpisi;
 - Najdaljši rok vračanja je 20 let;
 - Posojilo se prične vračati po 3 letih od odobritve posojila v mesečnih obrokih;
 - Posojilo se pogodbeno zavaruje z izplačilno prepovedjo na osebni dohodek posojilojemalca in z zastavno pravico na stanovanjski hiši ali stanovanju.
- Pogodbeni stranki v pogodbi določita rok vselitve v stanovanjsko hišo, oziroma stanovanje. V kolikor prosilec ne izpolnjuje te pogodbenne obveznosti in se v roku ne vseli, je dolžan plačati pogodbeno kazen v višini, ki je določena s pogodbo.

Člen 58

Če je v tovarni zaposlenih več družinskih članov, ki so v skupnem gospodinjstvu, lahko le eden izmed njih dobi gradbeno posojilo do višine, ki je določena s limitom. Ostali družinski člani pa lahko dobijo gradbeno posojilo le do polovice določenega limita.

Kdor je dobil gradbeno posojilo po tem pravilniku, ne more od tovarne zahtevati stanovanja.

Člen 59

Stanovanjska komisija obvesti odbor za delovne in življenjske pogoje katerim prosilec je odobrila posojilo.

Člen 60

Na podlagi sklepa stanovanjske komisije se sklene s prosilcem, ki mu je bilo odobreno posojilo, posojilna pogodba, ki mora vsebovati vse obveznosti posojilodajalca in posojilojemalca iz člena 57 tega pravilnika.

Člen 61

Tovarna obvesti banko, pri kateri ima finančna sredstva skupne porabe o blokadi sredstev za odobreno posojilo v dobro posojilojemalca. Koriščenje je možno samo namensko na naslednji način:

- Če je izvajalec del podjetje, se pokrije z odobrenimi sredstvi njegove začasne situacije,

Na podlagi 37. člena zakona o stanovanjskih razmerjih (uradni list SRS šte. 18. z dne 10. 5. 1974) in zakona o programiranju in financiranju graditve stanovanj (Uradni list SRS št. 5/72, 54/72 in 24/73) ter samoupravnega sporazuma stanovanjske skupnosti, je DS železarne Jesenice na seji, dne sprejel

PRAVILNIK

o urejanju stanovanjskih vprašanj delavcev železarne Jesenice

I. Splošne določbe

Člen 1

Pravilnik o urejanju stanovanjskih vprašanj delavcev železarne Jesenice (v nadaljnjem besedilu: pravilnik), ureja oddajanje stanovanj v hišah, ki so družbena lastnina in jih je zgradila železarna Jesenice (v nadaljnjem besedilu: tovarna) iz svojih skladov in najetih posojil po 15. 5. 1945, ki so bila ali bodo prenesena v upravljanje Stanovanjskemu podjetju Jesenice s pogodbo o medsebojnih razmerjih med železarno Jesenice, Sob Jesenice in Stanovanjskim podjetjem Jesenice (v nadaljevanju: pogodba o medsebojnih razmerjih).

Ta pravilnik določa na kakšen način, ob katerih pogojih in po katerem prednostnem redu se bodo oddajala stanovanja.

Ureja finančno sodelovanje delavcev tovarne pri stanovanjski izgradnji, obveze zbiranja sredstev za gradnjo, kakor tudi obveze in pravice tovarne glede dodeljevanja stanovanj.

Pravilnik ureja način in vrsto pomoči pri individualni gradnji hiš delavcev tovarne. Določa tudi splošna načela za združno gradnjo, ki so osnova statuten ustanovljenih zadrug.

Člen 2

Tovarna je pristojna, da oddaja v uporabo tista stanovanja, ki so bila zgrajena ali adaptirana pred letom 1945 in ki so bila po zakonu o stanovanjskih razmerjih prepuščena v upravljanje delovni skupnosti tovarne.

Tovarna oddaja stanovanja, ali daje pomoč za individualno gradnjo stanovanj tistim delavcem, ki so v rednem delovnem razmerju s tovarno. Stanovanja ali posojila se dodeljujejo le tistim delavcem, ki nameravajo še nadalje ostati v delovnem razmerju s tovarno.

Člen 3

Medsebojne pravice in dolžnosti delovne skupnosti tovarne in delavca pri urejanju stanovanjskih vprašanj, se določajo z vselitveno odločbo, pogodbo o finančni udeležbi in posojilno pogodbo o višini in drugih pogojih dajanja posojil.

Člen 4

Pri dodeljevanju stanovanj in posojil je treba upoštevati dolgoročnojšo kadrovsko politiko. S tem se ne sme zanemariti nujnost in upravičenost reševanja stanovanjskih problemov drugih članov delovne skupnosti tovarne.

Člen 5

Graditeljem stanovanj z lastnim denarjem tovarna lahko dodeli posojilo zato, da bi čim hitreje in uspešneje reševali stanovanjske probleme članov delovne skupnosti tovarne. Graditelje je treba pogodbeno obvezati, da bodo najeti denar namensko uporabili za gradnjo stanovanj.

Odbor za delovne in življenjske pogoje določa v okviru razpoložljivih sredstev iz sklada skupne porabe višino posojil in druge pogoje, ki se nadijo graditeljem v tekočem letu. Razpoložljiva sredstva vsako leto posebej določa delavski svet Železarne na predlog odbora za delovne in življenjske pogoje.

Člen 6

Da bi pospešila reševanje stanovanjske problematike svojih delavcev, delovna skupnost tovarne gradi stanovanja z lastnimi finančnimi sredstvi in s sredstvi, ki jih pridobi s posojili. Da bi takšno gradnjo še pospešili, morajo delavci, ki prosijo za dodelitev stanovanja, obvezno plačati finančno udeležbo, če so finančno sposobni. Le-to tovarna uporabi pri gradnji svojih stanovanj.

II. Dodeljevanje stanovanj

Člen 7

Stanovanja, ki so last tovarne se lahko dodeljujejo samo članom delovne skupnosti, ki so v rednem delovnem razmerju in upokojencem tovarne na podlagi pismene prošnje.

Člen 8

Imetnik stanovanjske pravice in njegovi družinski člani so dolžni uporabljati dodeljeno stanovanje skrbno in po svojem namenu brez povzročanja kakršnekoli škode, ne da bi ovirali druge uporabnike pri njihovem uporabljanju stanovanjskih prostorov ali prostorov, namenjenih skupni uporabi. Pri uporabi stanovanja morajo upoštevati in izvrševati določila hišnega reda, ki ga je s svojim odlokom sprejela skupščina občine Jesenice.

Člen 9

Imetnik stanovanjske pravice sme posamezne stanovanjske prostore oddajati v uporabo drugemu uporabniku (podnajemniku) na podlagi soglasja stanovanjske komisije. O tem mora obvestiti hišni svet, pogodbo pa registrira pri skupščini občine Jesenice — oddelku za urbanizem, gradbene in komunalne zadeve. Stanovanjski prostori se lahko uporabljajo za dovoljene dejavnosti le po predhodnem soglasju stanovanjske komisije. To soglasje se vnese v stanovanjsko pogodbo.

Člen 10
Organi za dodeljevanje stanovanj so:
a) stanovanjska komisija tovarne (v nadaljevanju: stanovanjska komisija), ki rešuje stanovanjska vprašanja kot prvo-stopenjski organ.
b) odbor za delovne in življenjske pogoje, ki potrjuje vrstni red prosilcev stanovanj, odloča o spornih vprašanjih o urejanju stanovanjskih zadev delavcev in rešuje pritožbe na odločbe stanovanjske komisije.

Člen 11
Stanovanjska komisija ima sedem članov, katere imenuje na osnovi zakona o stanovanjskih razmerjih in statuta tovarne, ob vsakokratnih volitvah, delavski svet Železarn.

Člen 12
Naloge stanovanjske komisije so naslednje:
a) Obravnava vloge za dodelitev stanovanj;
b) Obravnava vrstni red prosilcev stanovanj, ki ga dokončno potrdi odbor za delovne in življenjske pogoje;
c) Dodeljuje stanovanja prosilcem na podlagi potrjenega vrstnega reda prosilcev stanovanj za tekoče leto;
d) Dodeljuje posojila delavcem za individualno gradnjo in nakup stanovanja v etažni lastnini vključenih v namensko varčevanje na podlagi razpisa;
e) Pomaga pri ustanavljanju stanovanjskih zadrug do ustanovitvenega občnega zbora združnikov;
f) Sprejema pritožbe na odločbe in jih posreduje z obrazložitvijo odboru za delovne in življenjske pogoje v rešitev;
g) Predlaga odboru za delovne in življenjske pogoje v rešitev vsa sporna vprašanja stanovanjskih zadev in eventuelne spremembe v tekoči politiki urejanja stanovanjskih vprašanj;
h) Razpravlja o raznih vprašanjih s področja stanovanjske politike.

Člen 13
Stanovanjska komisija svoje delo opravlja na sejah, ki jih sklicuje in vodi predsednik komisije. Stanovanjska komisija mora obvezno voditi zapisnik o poteku seje in o sprejetih sklepih.

Člen 14
Referent za stanovanja opravlja tajniške posle za komisijo, sprejema stranke in vloge, sestavlja dopise in odločbe ter ostalo korespondenco, ki je za to delovno mesto predvidena.

Referent za stanovanja ima naslednje naloge:
a) Sestavlja odločbe o dodelitvi stanovanj, posojilne pogodbe in pogodbe o finančnem predplačilu na stanovanjsko pravico;
b) Vročna odločbe in pogodbe;
c) Evidentira vsa stanovanja in stanovanjske prostore glede na površino, opremo, kvaliteto in število imetnikov stanovanjske pravice (kartoteka stanovanj in stanovanjskih zgradb, zgrajenih po letu 1945);
d) Vodi evidenco prosilcev stanovanj (kartoteko);
e) Vodi evidenco prostih ležišč v samskih domovih in izdaja vselitvena dovoljenja;
f) Vodi evidenco stanovalcev v samskih domovih (kartoteka) in sodeluje s pristojno službo pri obračunu stanarine;
g) Pripravlja gradivo za stanovanjsko komisijo, na sejah piše zapisnik, izvaja sklepe stanovanjske komisije in o tem poroča komisiji;
h) Tekoče obvešča predsednika komisije in svoje nadrejene o važnejših spremembah, ki se pojavljajo na stanovanjskem področju;
i) Sodeluje z ostalimi podjetji in upravnim organom skupščine občine Jesenice v zvezi reševanja stanovanjske problematike;
j) Skupaj s socialnim delavcem oziroma članom stanovanjske komisije na terenu ocenjuje stanovanja in ostale pogoje prosilcev in piše zapisnik o točkovanju;
k) Kot član strokovne službe sodeluje pri izdelavi vrstnega reda prosilcev stanovanj;
l) Sodeluje pri občasnih komisijah, ki ocenjujejo dejansko stanje glede dodelitve gradbenih posojil;
m) Sodeluje s pravno službo tovarne glede vseh spornih zadev, ki izhajajo iz reševanja stanovanjskih zadev;
n) Skupno z vodjem oddelka za družbeni standard pripravlja predloge za samoupravne in politične organe tovarne s področja stanovanjske problematike.

III. Upravičenci do stanovanj

Člen 15
Vsi delavci delovne skupnosti tovarne, ki so v rednem delovnem razmerju in upokojenci (prosilci), imajo pravico do stanovanja v stanovanjskih hišah, s katerimi razpolaga delovna skupnost tovarne po vrstnem redu, ki se določi na podlagi določil tega pravilnika.

Člen 16
Stanovanjska komisija presoja upravičenost do stanovanja po točkovanju prosilcev osebni in stanovanjskih pogojev na podlagi prosilčeve vloge in ogleda njegovega stanovanja. Ocenitev pogojev se izvede po točkovnem sistemu na

predpisanem obrazcu, ki je sestavni del tega pravilnika.

V primeru, da je iz prosilčeve vloge razvidno, da je le-ta brez stanovanja, ogled ni potreben in ga strokovna komisija točkuje kot prosilca brez stanovanja.

Člen 17
Do stanovanja so upravičeni:
a) prosilci brez stanovanja,
b) prosilci z neprimernimi stanovanji (slabo),
c) prosilci z neustreznimi stanovanji (premajhno),
d) prosilci, ki jim je dosedanje stanovanje odpovedano na podlagi sklepa sodišča ali lastnika stanovanjske hiše.

Člen 18
Na podlagi točkovanja stanovanjskih in osebnih pogojev praviloma pripada prosilcu glede na število družinskih članov:
a) 1 oseba — garsonjera
b) 2 osebi — enosobno stanovanje
c) 3 osebe — dvosobno stanovanje
d) 4 ali več oseb — trosobno stanovanje
Odstopanje od tega določila je možno samo v slučaju, kadar gre za sporazumno zamenjavo stanovanja, ali pa, če imetnik stanovanjske pravice prepusti tovarni večje stanovanje. Od tega določila je možno odstopiti tudi v primeru, če je potrebna določena kombinacija na podlagi vlog za rešitev prosilca, ki pride na vrsto v okviru splošnega vrstnega reda prosilcev stanovanj, stanovanjska komisija pa nima v okviru razpoložljivih stanovanj na razpolago ustreznega stanovanja za rešitev določenega stanovanjskega problema.

Člen 19
Na začetku vsakega koledarskega leta strokovna služba kadrovskega sektorja sestavi splošni vrstni red prosilcev stanovanj na podlagi:
a) predložene prošnje prosilca,
b) ogleda in točkovanja prosilčevega stanovanja,
c) točkovanja osebnih pogojev prosilca, ki jih ugotovi strokovna služba na podlagi dostavljenih potrdil.
Sistem točkovanja stanovanjskih in osebnih pogojev je sestavni del pravilnika in je osnova za izdelavo splošnega vrstnega reda.
Splošni vrstni red zajema vse nerešene vloge prosilcev za dodelitev stanovanj.

Člen 20
Splošni vrstni red prosilcev stanovanj zajema:
a) Prosilce, ki so brez stanovanj:
Prosilce je brez stanovanja, če sam ali noben njegov družinski član ni lastnik stanovanja ali imetnik stanovanjske pravice.
b) Prosilce z neprimernimi stanovanji:
Prosilce ima neprimerno stanovanje, če je to stanovanje v baraki ali v starih dotrajanih stavbah, odnosno, če je to stanovanje neprimerno glede na gradbeno situacijo (brez vodovoda, sanitarij, elektrike in podobno).
c) Prosilce z neustreznimi stanovanji:
Prosilce ima neustrezno stanovanje, če je stanovanje premajhno glede na površino, ki odpade na člana prosilčeve družine, odnosno, da prosilcu pripada večje stanovanje v skladu s členom 18 tega pravilnika.
d) Prosilce — aktivne udeležence NOB:
Za aktivne udeležence NOB se smatrajo tisti prosilci, ki imajo priznano dvojno delovno dobo, ter matere in vdove padlih in umrlih borcev NOB.

Člen 21
Splošni vrstni red prosilcev stanovanj mora biti objavljen v glasilu Železar, da se z njim lahko seznaniijo vsi člani delovne skupnosti tovarne, predno je seznam predložen v potrditev odboru za delovne in življenjske pogoje.
V roku 15 dni po objavi splošnega vrstnega reda prosilcev stanovanj lahko sindikalna organizacija in posamezni člani tovarne dajo pripombe, ki jih obravnava stanovanjska komisija. O sprejetih pripombah in o stališču do teh pripomb stanovanjska komisija poroča odboru za delovne in življenjske pogoje.

Člen 22
Splošni vrstni red prosilcev stanovanj za tekoče leto stanovanjska komisija predloži odboru za delovne in življenjske pogoje v dokončno potrditev.

Stanovanjska komisija obvezno predloži v potrditev tudi poročilo, ki obravnava sestav splošnega vrstnega reda prosilcev stanovanj, kakor tudi obrazložitev na pritožbe sindikata tovarne in posameznih prosilcev na splošni vrstni red prosilcev.

Če se odbor za delovne in življenjske pogoje s predloženim splošnim vrstnim redom prosilcev stanovanj in obrazložitvijo stanovanjske komisije ne strinja, ga lahko zavrne ali pa o vrstnem redu samostojno odloča. V primeru, če odbor za delovne in življenjske pogoje vrstni red prosilcev zavrne, mora dati stanovanjski komisiji smernice za sestavo novega vrstnega reda.

V 30 dneh po sprejemu vrstnega reda morajo biti predlagatelji pripomb obveščeni o rešitvah.

Člen 23

Na podlagi potrjenega splošnega vrstnega reda prosilcev stanovanj in sklepa stanovanjske komisije o dodelitvi stanovanja izda direktor kadrovskega sektorja odločbo o dodelitvi stanovanjske pravice prosilcu.

Člen 24

Izven splošnega vrstnega reda prosilcev stanovanj lahko dodeli stanovanje prosilcu le odbor za delovne in življenjske pogoje.

Vsako leto odbor za delovne in življenjske pogoje nameni določeno število stanovanj za reševanje stanovanjskih vprašanj delavcev, ki delajo na ključnih delovnih mestih. Razpolagalno pravico do teh stanovanj imajo DS TOZD, ki jih na predlog direktorja TOZD ali drugega organa dodelijo delavcu, ki dela na ključnem delovnem mestu in je uvrščen v splošnem vrstnem redu prosilcev stanovanj za tekoče leto.

Odbor za delovne in življenjske pogoje lahko za reševanje stanovanjskih vprašanj delavcev, ki delajo na ključnih delovnih mestih, nameni največ 10 % odkupljenih stanovanj v tekočem letu.

Člen 25

Nerešena stanovanjska vprašanja aktivnih borcev NOB se rešujejo prioriteto.

Za reševanje stanovanjskih vprašanj borcev NOB odbor za delovne in življenjske pogoje na predlog stanovanjske komisije določi ustrezno število stanovanj za reševanje teh prosilcev.

Borci NOB, katerim je tovarna ali nekdo drug že rešil njihovo stanovanjsko vprašanje z ustreznim stanovanjem, nimajo pravice do te ugodnosti, ki izhaja iz določila tega člena pravilnika.

Člen 26

Letni plan razdelitve novo zgrajenih stanovanj izdela pristojna služba skupaj s stanovanjsko komisijo in ga predloži v potrditev odboru za delovne in življenjske pogoje. Letni plan mora predvidevati koliko stanovanj je namenjenih za rešitev:

a) za prosilce iz splošnega vrstnega reda prosilcev stanovanj, b) za borce NOB,
c) za delavce, ki delajo na ključnih delovnih mestih in imajo nad stanovanji razpolagalno pravico DS TOZD (člen 24),
d) za preselitev družin iz stanovanjskih hiš, ki jih je potrebno rušiti zaradi dotrajanosti, rekonstrukcije ali drugih vzrokov.

Člen 27

V primerih, ko je prosilčev zakonski drug zaposlen v drugi delovni organizaciji, ki prav tako razdeljuje stanovanja, se stanovanjski referent tovarne posvetuje s stanovanjskim organom te organizacije in z njim rešuje stanovanjski problem. O dogovoru je dolžan poročati stanovanjski komisiji.

V. Zamenjava stanovanj

Člen 28

Imetnika stanovanjske pravice lahko menjata stanovanje sporazumno samo v soglasju s stanovanjsko komisijo. Prosilci za zamenjavo stanovanj s katerimi razpolaga tovarna, so dolžni dostaviti prošnjo za zamenjavo stanovanja stanovanjski komisiji, ki prvenstveno v okviru sprejetih prošenj rešuje takšne primere.

Pogodba o zamenjavi stanovanj mora biti sklenjena v pisni obliki. Imetnika stanovanjske pravice morata predložiti en izvod pogodbe o zamenjavi stanovanj stanovanjski komisiji. Stanovanjska komisija lahko izvrši enakovredno zamenjavo stanovanja, če to zahteva interes tovarne in o tem soglašata obe stranki. V tem primeru krije stroške preselitve tovarna.

VI. Finančna udeležba

Člen 29

Vsi finančno sposobni prosilci stanovanj so dolžni ob dodelitvi stanovanja vplačati finančno udeležbo, ki je določena s tem pravilnikom.

Kdor odkloni vplačilo finančne udeležbe ob dodelitvi stanovanja, izgubi pravico do dodelitve stanovanja po vrstnem redu.

Kadar se izvrši prepis nosilca stanovanjske pravice na drugega imetnika stanovanjske pravice, se ta udeležba ne plača.

Člen 30

Finančna udeležba se plačuje po lestvici od prosilčevega dohodka na člana družine. Dohodek na člana družine se ugotavlja na podlagi dostavljenega uradnega potrdila, ki ga izda oddelek za obračun osebnega dohodka Železarn Jesenice, odnosno podjetja, kjer so zaposleni ostali člani družine.

Prosilci, ki imajo manj kot 700.— din mesečnega dohodka na člana družine, ne plačajo finančne udeležbe za dodeljeno stanovanje.

Prosilci, ki imajo več kot 700.— din mesečnega dohodka na člana družine, plačajo finančno udeležbo po spodaj navedeni lestvici.

TABELA ZA PLAČEVANJE FINANČNE UDELEŽBE

Oseb. doh. na člana družine	garsonjera	1 sobno stanov.	2 sobno stanov.	3 sobno stanov.	4 in več sobno stanov.
700— 750		2.000	3.000	4.000	5.000
750— 800		2.400	3.600	4.800	6.000
800— 850		2.800	4.200	5.600	7.000
850— 900		3.200	4.800	6.400	8.000
900— 950		3.600	5.400	7.200	9.000
950— 1.000		4.000	6.000	8.000	10.000
1.000— 1.050	2.000	4.400	6.600	8.800	11.000
1.050— 1.100	2.150	4.800	7.200	9.600	12.000
1.100— 1.150	2.300	5.200	7.800	10.400	13.000
1.150— 1.200	2.450	5.600	8.400	11.200	14.000
1.200— 1.250	2.600	6.000	9.000	12.000	15.000
1.250— 1.300	2.750	6.400	9.600	12.800	16.000
1.300— 1.350	2.900	6.800	10.200	13.600	17.000
1.350— 1.400	3.050	7.200	10.800	14.400	18.000
1.400— 1.450	3.200	7.600	11.400	15.200	19.000
1.450— 1.500	3.350	8.000	12.000	16.000	20.000
1.500— 1.550	3.500	8.400	12.600	16.800	21.000
1.550— 1.600	3.650	8.800	13.200	17.600	22.000
1.600— 1.650	3.800	9.200	13.800	18.400	23.000
1.650— 1.700	3.900	9.600	14.400	19.200	24.000
1.700 dalje	4.000	10.000	15.000	20.000	25.000

Člen 31

Finančna udeležba za stanovanja, ki so bila zgrajena po letu 1945, se zniža za vsakih pet let starosti stanovanja za 10 % od višine finančne udeležbe, ki je predvidena z lestvico o plačevanju finančne udeležbe za dodeljeno stanovanje.

Člen 32

Odbor za delovne in življenjske pogoje spremeni sprejete kriterije in višino finančne udeležbe za tekoče koledarsko leto, če ugotovi utemeljene potrebe. Novo sprejete kriterije se objavi skupno s splošnim vrstnim redom prosilcev stanovanj za tekoče leto.

Člen 33

Na osnovi sklepa stanovanjske komisije direktor kadrovskega sektorja z odločbo odredi posameznemu prosilcu plačilo finančne udeležbe na stanovanjsko pravico. Plačilo finančne udeležbe se izvrši tako, da prosilec lahko plača finančno udeležbo v celotnem znesku naenkrat ali pa plača 50 % finančne udeležbe na stanovanjsko pravico ob podpisu pogodbe, preostanek pa v šestih enakih mesečnih obrokih.

Istčasno se mora z vsakim prosilcem skleniti ustrezna pogodba o finančni udeležbi.

Člen 34

Pravice iz sklenjene pogodbe preidejo na pravne naslednike delavca v naslednjih primerih:

a) če je delavec, ki je sklenil pogodbo umrl,
b) če je prosilec postal nezmožen plačati določen znesek,
c) v drugih izrednih primerih.

Za reševanje navedenih primerov je pristojen odbor za delovne in življenjske pogoje.

Člen 35

Prosilci ali njihovi pravni nasledniki izgubijo pravico do stanovanja v naslednjih primerih:

1. če jim preneha delovno razmerje s tovarno na lastno željo na podlagi odločbe o izključitvi ali zaradi samovoljne zapustitve dela,
2. če ne plačajo v predpisanem roku svoje finančne obveznosti,
3. če so svoje stanovanjsko vprašanje rešili na drug način.

Člen 36

V primerih, ko nastopijo pogoji iz člena 35 in če se delavec izseli iz stanovanja, je tovarna dolžna povrniti razliko med plačano finančno udeležbo in obračunanimi anuitetami.

Člen 37

Vplačana finančna udeležba se obračunava pri plačilu stanarine tako, da se predpisana stanarina zniža za polovico mesečnega amortizacijskega odpisa vse do tedaj, dokler niso sredstva delavcu na ta način povrnjena.

Člen 38

Finančna udeležba je obvezna za vsa stanovanja, ki jih je tovarna zgradila po letu 1945.

Člen 39

Pri zamenjavi stanovanj zgrajenih pred letom 1945, za nova stanovanja zgrajena po letu 1945 je treba plačati polno finančno udeležbo za določeno vrsto stanovanja skladno s členom 30 tega pravilnika.

Člen 40

Pri enakovredni zamenjavi stanovanj, zgrajenih po letu 1945, ko se prosilci selijo v bolj komfortna nova stanovanja, morajo le-ti praviloma plačati finančno udeležbo v celoti, ki je predvidena z lestvico o plačilu finančne udeležbe, odnosno

**VOZ
BRATSTVA
JEDINSTVA 74
VLAK
BRATSTVA IN
ENOTNOSTI 74**

NE SAMO SVOJE GOSTOLJUBNE DOMOVE — VALJEVCI SO NAM ODPRILI TUDI SVOJA SRCA

V dneh od 12. do 15. oktobra so bili na obisku v 26 občinah SR Srbije nekdanji izseljenci, ki so jih v te kraje leta 1941 pregnali fašistični zavojevalci, s svojimi sorodniki ali znanci in predstavniki družbeno političnega življenja, prav tako iz 26 slovenskih občin. Gorenjski udeleženci, po številu 64, predvsem z jeseniške, tržiške in kranjske občine, so bili na obisku v občini Valjevo, katere prebivalci so jim leta 1941 bratsko ponudili roko in jih sprejeli pod svoj krov. Letošnji obisk Slovencev v bratskih srbskih občinah je bil še toliko bolj veličasten, ker je bil pokrovitelj Vlaka bratstva in enotnosti 74 predsednik republike Josip Broz Tito. Tako kot pred 33 leti, so tudi to pot Valjevci z vsem gostoljubjem in ljubeznijo odprli svoje domove in bratsko sprejeli svoje slovenske prijatelje. Tako kot smo bili sprejeti udeleženci Vlaka bratstva in enotnosti 74 od Topčidera do Valjeva, tako se sprejemajo le resnični bratje, ki so svoje bratske in prijateljske vezi skočili v revoluciji in jih negovali in krepili v vsem povojnem obdobju obnove in izgradnje naše skupne domovine Socialistične federativne republike Jugoslavije. Kmetovalec na polju je zapustil traktor in nam mahal v pozdrav, šoferji tovornjakov in osebnih vozil so nam v pozdrav hupali, na vseh postajah od Topčidera, Mladenovca, Čuprije, Stalača, Kruševca, Trstenika, Vrnjačke Banje do Kraljeva in naše končne postaje Valjeva, nas je sprejemala z zastavami, cvetjem in godbo množica mladih in odraslih občanov. Neskončni objemi, stiski rok, solze ljubezni, so neizpodbitni dokazi v krvi in trpljenju skovanega bratstva.

Po skoraj 18 urni vožnji, je bil prvi postanek Gorenjcev v Kraljevu, kjer so vsi udeleženci sodelovali na političnem zborovanju, na katerem je najprej izrekel dobrodošlico predsednik občinske konference SZDL Gojko Diklić, za njim pa je udeležence pozdravil tudi predsednik Zveze sindikatov Jugoslavije Mika Špiljak. Iz zborovanja so poslali pozdravno brzojavko predsedniku republike Josipu Brozu-Titu.

Udeleženci iz gorenjskih občin, so za tem nadaljevali pot z dvema avtobusoma proti Valjevu. Spotoma so se ustavili v spominskem parku z obeležji padlim partizanom čačanskega odreda in padlim rdečearmejemcem ter preminulim Jugoslovonom v taboriščih na Norveškem, in se s pesmimi žirovniškega okteta poklonili njihovega spomina.

Že v mraku so prispeli v Valjevo, kjer jih je pred Domom kulture pričakala množica Valjevcev, med njimi mnogi, ki so našim izseljencem nudili in z njimi delili štiri vojna leta streho in ognjišče. Objemi, bratski poljubi prijateljev in znancev so nemo govorili o velikem trenutku. V Domu kulture je goste valjevske občine v imenu občanov pozdravil predsednik občinske konference SZDL Valjevo Jovan Vujić. V svojem pozdravnem govoru se je spomnil na okrutne dneve okupacije, ko je nemški okupator, poleg drugih ukrepov, da bi zatrl svobodoljubni duh ljudstva, preganjal številne slovenske domoljube v Srbijo. Takrat, je nadaljeval predsednik, je 8. julija 1941 pispel v Valjevo transport s 522 slovenskimi izgnanci. Kot stare znance in prijatelje so jih takrat sprejeli Valjevci in okoličani. Predsednik je za tem govoril o povezanosti domačinov in Slovencev v vsem, v trpljenju, delu in narodnoosvobodilnem boju. »Takrat se je zgodilo to, kar sovražnik niti najmanj ni pričakoval. Navadni ljudje so zarezali globoke temelje ljubezni in pristrčnosti, eni in drugi so postajali večji za idejo bratstva in enotnosti in to takrat, ko so zaradi tega mnogi to plačevali s smrtjo,« je poudaril Vujić. Ko je potem omenjal prispevek Slovencev v narodnoosvobodilni borbi na njihovem območju in njihove žrtve, je svoj pozdravni govor zaključil: »Takrat se je začelo bratsko sodelovanje dveh narodov in nadaljevalo po osvoboditvi. Danes pa imamo osnove za nadaljnje razvijanje sodelovanja v novih ustavah in kongresnih dokumentih ter v naši skupni želji, da svojo bodočnost izgrajujemo v skupnosti vseh naših narodov in narodnosti.«

Za sprejem in pozdravne besede se je zahvalila predsednica občinske konference SZDL Jesenice Mara Taler in naglasila, da z besedami ni mogoče izraziti tistega resničnega bratstva in prijateljstva ter gostoljubnosti, ki smo jo bili deležni na vsakem koraku od Topčidera do Valjeva.

Folklorna grupa Krušika je v pozdrav zaplesala še srbske ljudske

plese, oktet DPD Svoboda France Prešeren iz Žirovnice, ki je spremljal Gorenjce v Valjevu pa se je za pozdrav in sprejem zahvalil s pesmijo. Že dokaj utrujeni, vendar vedrih obrazov, so zatem nekdanji izseljenci in ostali gostje odšli na domove svojih dragih gostiteljev. Kljub utrujenosti pa je še pozno v noč v gostoljubnih domovih Valjevcev tekla beseda o spominih na tiste dni pred 33 leti in o vsem tem kar se je v tem času zgodilo.

Naslednji dan, v nedeljo 13. oktobra, so si vsi udeleženci ogledali Narodni muzej, spomenik borcem revolucije, ki ga predstavlja 16 metrov visok kovinski kip narodnega heroja Stevana Filipovića pod visilicami in partizansko spominsko grobišče na Krušiku. Na tem mestu so fašisti ustrelili 267 partizanov, na grobišče pa so bili prenešeni tudi posmrtni ostanki partizanov, borcev NOV, ki so padli na območju valjevske občine. Tu so tudi grobnice narodnih herojev, izpred katerih gori večni plamen, ki ga je maja 1967 prižgal predsednik republike tovariš Tito. Pri obeh spomenikih revolucije so udeleženci vlaka položili venec, žirovniški oktet pa je zapel nekaj pesmi.

Z avtobusi so se za tem odpeljali v 12 kilometrov oddaljeni kraj Bran-kovino, kjer je nekaj izredno starih kulturno zgodovinskih spomenikov, med drugim tudi spomenik in grobova kneza in vojvoda Nenadovića. Zaradi deževja ogled ni bil mogoč, pač pa so jih med tem pozdravili predstavniki industrijske prehranbenega kombinata Srbijanka in jih pogostili s svojimi proizvodi.

Vsi udeleženci so se za tem zbrali na skupnem kosilu, ki ga je njim v čast priredil predsednik občinske skupščine Valjevo Sreten Janković, ki je v svojem pozdravnem govoru med drugim dejal: »Nam je posebno ljubo, ker so med gosti občani Gorenjske, med katerimi je mnogo tistih, ki so bili v času okupacije naši

someščani. Le-ti so tu našli nove domove in bili sprejeti kot bratje in najdražji najbližji. Od prvega trenutka, na železniški postaji v Valjevu, do konca vojne je rasla bratska sloga in dva naroda sta postajala eno bitje povezano z željo, da bo to čimbolj čvrsto, da ognjišče v Valjevu nudi toplino bratu in sopotniku iz Slovenije, da se deli smeh, trpljenje in vse kar se ima, dobro in slabo...« Potem je predsednik seznanil goste s tridesetletnim razvojem občine Valjevo in svoje pozdravne besede zaključil: »Prepričan sem, da izrazim mišljenje vseh prisotnih, če rečem, da smo dolžni, da tudi naprej čuvamo in razvijamo naše bratske odnose in sodelovanje. S tem izvršujemo del svojega dolga do tistih, ki so dali svoja življenja za boljše življenje vseh nas. Dragi prijatelji, jaz vam iz srca želim, da se v tem mestu počutite kakor na svojih domovih, ker je to tudi vaše mesto.«

Za pozdravne besede, se je v imenu gostov Valjeva zahvalil predsednik republiškega zbora združene-ga dela Stefan Nemec, tako pred-

Sprejem Vlaka bratstva in enotnosti 74 na postaji Topčider

sedniku skupščine, kakor vsem občanom Valjeva pa za topel in bratski sprejem. Ko je domačinom čestital k doseženim uspehom v tridesetletnem razvoju, je svoje misli sklenil z željo, da se bratsko sodelovanje med občinama Valjevo in Gorenjsko ne razvija samo s takimi in podobnimi manifestacijami, temveč tudi z delovnim sodelovanjem. Predsednik izvršnega sveta skupščine občine Jesenice Ivo Stavnjčar, je v spomin na to srečanje občini Valjevo v imenu jeseniške občine izročil umetniško sliko akademskega slikarja Jaka Torkarja Jeseniška dolina.

Po skupnem kosilu so gostje odšli na domove svojih domačinov, zvečer pa je bila njim v čast prirejena slavnostna akademija v Domu

so jih pristrčno sprejeli in pogostili. Po tem so se vsi udeleženci ponovno sešli v industrijskem podjetju Krušik, ki zaposluje 5.300 delavcev in v katerem je med vojno delalo tudi nekaj Gorenjcev. Srečanje starih sodelavcev je bilo izredno pristrčno, čeprav med njimi mnogih ni več, mnogi pa so že upokojeni. Po ogledu nekaterih obratov, je gostom kolektiv pripravil skupno kosilo, vsem pa poklonil spominsko darilo. V imenu delovnega kolektiva je gostom zaželel dobrodošlico pomočnik generalnega direktorja Kosta Marković.

Popoldanske ure so gostje ponovno izkoristili za kramljanje s svojimi gostitelji, zvečer pa so bili povabljeni na ogled celovečernega jugoslovanskega umetniškega filma Partizani.

VALJEVO

Današnje Valjevo, mesto s 40.282 prebivalci, ob reki Kolubari, v srednjem delu zahodne Srbije, je v tridesetih letih svoje rasti v svobodni Srbiji in Jugoslaviji, tako spremenilo svojo podobo, da ga ni moč prepoznati. Danes je Valjevo moderno mesto in središče ene večjih občin v SR Srbiji, ki s 83 naselji šteje 88.627 prebivalcev in je gospodarski in kulturni center tega dela Srbije.

Z glavnim mestom republike — Beogradom (96 km) je povezano z barsko progo in asfaltirano cesto preko Lajkovca oziroma preko Uba in Obrenovca. Tudi z ostalimi mesti jih povezujejo, v glavnem po osvoboditvi zgrajene in asfaltirane ceste. V občini imajo bogato kmetijstvo, ki je poleg drugih kultur znano predvsem po slivah in poljskih malinah. V gospodarstvu imajo v Valjevu najbolj razvito kovinsko in elektro industrijo, ki jo predstavljajo največja podjetja Krušik, Gradac in Elind. Pomembne kapacitete imajo tudi na področju predelave kmetijskih proizvodov, z znanim industrijskim predelovalnim kombinatom Srbijanka, nadalje moderno pivovarno Jedinstvo in dve gradbeni podjetji — Jablanica in Progres. Zelo imajo razvito tudi trgovino in gostinstvo, pomembne korake pa so naredili tudi na področju turizma, kjer pa imajo zaradi izredno lepe okolice in številnih kulturnih, zgodovinskih, naravnih in drugih znamenitosti, še neizčrpne možnosti za nadaljnji razvoj.

Izredno imajo razvito tudi šolsko mrežo, s številnimi šolskimi centri, predšolskimi ustanovami in internati. Med kulturnimi ustanovami je znan izredno bogat Narodni muzej, imajo zelo urejeno mestno knjižnico, med pomembna kulturna središča sodijo dom kulture, dom mladine in dom JLA, poleg treh kinodvoran, občinskega tednika Napred in lokalne radijske postaje. V mestu imajo dve izredno močni kulturno umetniški društvi in sicer Abrašević in Krušik.

To je le nekaj osnovnih obrisov bratske občine Valjevo, ki je med narodnoosvobodilno borbo dala zatočišče in ponudila gostoljubje čez 500 Slovincem, med katerimi je bilo tudi mnogo Jeseničanov, ki jih je nemški okupator pregnal iz svojih domov.

kulture. Izredno kvalitetni in enkratni program ljudskih plesov in pesmi je izvajal ansambl kulturno umetniškega društva Abrašević iz Valjeva. K programu je svoj delež prispeval tudi žirovski oktet, ki je bil ocenjen kot izredno kvalitetna vokalna skupina.

V ponedeljek dopoldan je ena grupa obiskala industrijsko prehranbeni kombinat Srbijanka, druga pa pivovarno Jedinstvo. Povsod

Zadnji večer v Valjevu, mestu, v katerega se bomo še vračali in iz katerega bomo z enako gostoljubnostjo sprejemali brate in prijatelje, je vse preveč hitro minil.

V torek zjutraj so se vsi gostje občine Valjevo in njihovi gostitelji zbrali na Titovem trgu, kjer se je od njih poslovil sekretar občinskega komiteja ZK Valjevo Selimir Maksimović in jim zaželel srečno pot in skorajšnje nasvidenje. V imenu Gorenjcev se je Valjevcem zahvalil za gostoljubnost pred 33 leti in ob tem srečanju, predsednik občinskega sindikalnega sveta Tone Grošelj, ki je med drugim dejal: »Ko smo pred tremi dnevi prišli v vaše mesto, nismo mogli verjeti, da je to Valjevo, vsaj ne tisto katerega smo si mi zapomnili. To je sedaj novo, moderno mesto. Toda dobili smo nekaj, kar je nespremenjeno — toplo srce in neprecenljivo gostoljubnost Valjevcev.«

Slove od prijateljev, bratov in njihove neprecenljive gostoljubnosti, je marsikomu orosilo oči... toda bratske vezi, ki so skovane so neuničljive, še bolj se bodo krepile in še težje bomo pričakovali njihovega obiska prihodnje leto na Gorenjskem in na Jesenicah.

Na povratku proti Beogradu, so gostom ljubeznivi domačini pripravili še zadnje skupno kosilo na Divčibaru, znani valjevski izletniški točki, kjer prav tako kot pri nas na Gorenjskem rastejo narcise. Na nadmorski višini 980 metrov, se razvija izredno lepo turistično-rekreacijsko središče, ki je le 37 kilometrov oddaljeno od Valjeva.

Na poti do Beograda so se za krajši čas ustavili še v Lazarevcu, Arandjelovcu in Topoli ter si ogledali nekaj kulturno zgodovinskih in naravnih znamenitosti. V Beogradu, na postaji Topčider, so se po treh dneh ponovno sestali vsi udeleženci letošnjega Vlaka bratstva in enotnosti, okrog 900, z zelo podobnimi mislimi — doživeli smo bratstvo in enotnost, spoznali, da je to pojem, ki ga ni moč izkoreniniti iz naše družbene vsakdanosti, da je to dejstvo, da je to moč in najmočnejše orožje proti vsem, ki bi ogrožali našo domovino Socialistično federativno Jugoslavijo.

VALJEVO

Spomini na našo revolucionarno preteklost

3 KOKRŠKI ODRED JE REŠIL ZAPORNIKE IZ BEGUNJSKE KAZNILNICE

— da bi vse potekalo vzporedno in učinkovito, so poklicali tudi Tetko, ki so ji spet namenili vlogo parlamentarja, oziroma tistega, ki bo poskrbel, da bo posadka v Poljčah in v kaznilnici ponovno dobila pozive na predajo. Ob pomanjkanju odrednih sil je bilo to izredno važno. Štab je v teh, naglo se menjajočih razmerah računal predvsem na ukano. Z vsem tem bo nemške posadke skušal prevariti tako, da bodo verovale v premoč partizanskih sil. In od tega je bila tudi odvisna usoda zapornikov v Begunjah.

Hkrati s tem so sklicali še begunjske aktiviste oz. partijsko celico, kajti predvideno je bilo, naj bi aktivisti pomagali tudi pri kopanju strelskih jarkov tam, kjer bodo ti potrebni. V ravninskem predelu na to niso smeli pozabiti.

Odred se je takoj za tem lotil predvidenega dela in v nekaj urah je bilo izuršeno vse tako, kakor so si zamislili.

Dogodki so se začeli odvijati hitreje, kakor so bili tega vajeni doslej. Oba bataljona sta prišla izpod Begunjsčice in Stola, se spustila v ravnino in v obliki polkroga zasedla položaje pod Begunjami. Ti so potekali 1 do 1,5 km od kaznilnice. Ponoči od 2. na 3. maj 1945 okoli dveh nihče več ni mogel nekontrolirano ne v Begunje ne iz njih. Obenem zasedbo, pri čemer so jim pomagali aktivisti, so porezali tudi telefonske žice, ki so vodile proti Begunjam. Tako so bile vse zveze s sosednjimi postojankami pretrgane.

Tudi obveščevalci so imeli dosti dela in so se posluževali kar koles, da je šlo hitreje.

Blokada Begunj je bila precej močna tudi zaradi tega, ker je četa težkega orožja s protiletalskim mitraljezom zasedla še položaje pri cerkvi Sv. Petra in po drugih vzvišenih grebenih. Na ravninskem predelu pa so po večletnem čakanju koristili močni bunkerji, zgrajeni na križišču cest Lesce—Begunje in Jesenice—Kranj. Vanje so postavili več mitraljezov, ki so jih na obeh straneh varovali ukopani borci.

Tisto noč si nihče v odredni ni mogel privoščiti spanja, pa tudi številni aktivisti ne. Zdaj je prišel odločilni trenutek. Če so hoteli rešiti ogrožene

zapornike, je bilo pač treba storiti in tvegati vse. Zato so bile Begunje to noč čisto odrezane od ostalega sveta.

To je bila vojaška plat tega podviga.

Parlamentarna, nič manj, ali še važnejša, pa se je odvijala v sklopu vsega tega. Odredni štab je spet Tetki poveril vlogo odposlanca, ki je 3. maja zjutraj v obe utrbi — v Poljče in v kaznilnico — odnesel pozive o popolni vdaji. Dosti je tvegala Tetka, vendar je le opravila to nalogo. In to kljub temu, da so jo v kaznilnici takoj za tem zaprli in zaslisevali. Lagerführer Glanzer ter gestapovski šef Brandel, ki sta bila vsa leta strah in trepet zapornikov, nista rada verjela njenim besedam, morala pa sta verjeti besedilu odrednega poziva na popolno vdajo, ki je govoril, da so Begunje obkrožene z močnimi partizanskimi silami in da je vsak njihov poskus preboja obsojen na neuspeh. Ta poziv je govoril tudi o nedotakljivosti zapornikov. Tetko so končno izpustili, vendar se vdali še niso.

Medtem so razne nemške, vlasovske in domobranske kolone že ugotovile, kaj se godi okoli Begunj. Začele so napadati odredne položaje, da bi jih prebili in se približali kaznilnici.

Kljub močnim napadom pa so odredni branilci vzdržali. Ni bilo lahko, kajti napadalcev je bilo veliko, oni pa so se branili v ravnini, česar niso bili vajeni. Partizan, zlasti gorenjski, ni imel rad strelskih jarkov, dolgega obstreljevanja in bunkerjev. On je bil doma v hribih in svojstveno mu je bilo gverilsko bojevanje. To zdaj pa je bilo čisto nekaj drugega. In nihče se ni smel umakniti, dokler ne bi prišlo povelje, oziroma dokler zaporniki ne bodo na varnem. Zato so tudi odbili vsak sovražnikov poskus.

Sovražnik se je pri tem posluževal različnih prevar. Enkrat so jih poskušali prevarati preoblečeni v šoferske obleke, drugi spet s psom — kurirjem, tretji s klicanjem nekaterih partizanskih imen. A nič ni zašlo, in napadalci so se vedno morali umakniti. Poleg tega pa so branilcem pomagali tudi domačini, ki so jim sem in tja prinašali hrano in hkrati z njo tudi razna poročila.

Tudi zaporniki v graščini so kmalu ugotovili, kaj se dogaja v njihovi bližini, in njihova napetost se je spremenila v požuljajoče upanje.

Medtem je skupina II. bataljona blizu Roden zaplenila tudi dva protiletalska topa in razbila nemško kolono. To orožje so takoj zulekli na pobočje pod Sv. Petrom in ga uspešno uporabili proti nemškim kolonom in transportom na železnici.

Nemška posadka v Poljčah pa ni mirovala. Začela je obstreljevati odredne položaje nad seboj in tako je z minami zažgala tudi cerkvico Sv. Petra. Odredovcev pa s tem ni preganala in obramba je še naprej uspešno kljubovala sovražnikovim poskusom.

Odredne zasede so ob poteh proti Begunjam ujele tudi tri okupatorjeve ljudi: Pertscha in Fischerja iz Begunj, ki ju je lagerführer poslal po pomoč na Bled ter župana iz Radovljice. Vse tri so privedli v odredni štab, ki jih je poslej spretno uporabil pri mehčanju kaznilniškega vodstva. To zlasti še zato, ker je bil kaznilniški ekonom Pertsch naklonjen partizanom in je poprej v kaznilnici pomagal številnim zapornikom. Zato so njegova pisma, pozneje dostavljena v kaznilnico, veliko pripomogla k ugodnejšemu poteku dogajanj.

Prvi dan blokade je potekel uspešno, vendar ni prinesel bistvenih sprememb, kaj šele vdaje. Borce pa je vseeno navdal z večjim zaupanjem vase in v svoje orožje ter poslanstvo, zato na položajih ni bilo omahovanja. In to kljub vse številnejšim sovražnikovim kolonom, ki so silile proti Gorenjski.

Ponoči in zjutraj 4. maja pa se je zgodilo dvoje.

Sredi noči je najprej štab odreda dobil depešo, s katero mu je štab IV. operativne cone sporočal, da je Primorska osvobojena, da so conske enote dobile nalogo, naj začno zasedati Koroško in zato naj tudi Kokrški odred takoj in z vsemi silami krene proti Celovcu.

Vodstvo odreda se je znašlo med dvema ognjema. Takoj se je sestalo in pretreslo položaj. Naj brez odloga poslušajo nadrejeni štab, ali pa naj dokončajo kar so začeli? Naj prepuste zapornike uničenju ali ne?

In padla je odločitev, da bodo najprej skušali osvoboditi jetnike, za tem pa izpolniti consko povelje! (se nadaljuje)

Nanizani podbradki so bili rdeči, ko da so se vneli od praskanja. Imel je težko, nadušljivo lice in tenorsko govorico. Če je hotel poudariti misel, je vstajal in se s kratkimi prsti oprijemal mize. Po mizi pa je poplesavala rdeča kravata. Potem je izčrpan iskal z roko fotelj in gledal k Francki, ali morda nima prav. Ta pa mu je tako ali tako pritrdila. Ali je kaj rekla ali pa samo vznemirila veke, čes to, ja, in stresla z lasmi.

Sekretar je težko sodel zaradi polipov, sodel je, ko da smrči. Z debelim pogledom je spremljal tajnika, ki je definiral linijo najmanjšega odpora in od časa do časa prenehal, da se je naužil cigarete. Dim se mu je ves siv in gost zviljal ob sencih.

— Konkretno! je vznemiril kratke in debele roke sekretar, ko da plete.

— Konkretno? ga je pogledal tajnik in odpihlil pepel. Tu je konkretni subjekt okvalificiran.

— Porka madona! je predsednik požrl slino in vrgel roke po mizi. Ti ga, tega subjekta, imenuj, kot ga je Špehin. Gre za Misona ali ne?

— Gre za več kot Misona! je pogledal tajnik prek sekretarja in predsednika. Gre za pojav, ki je masoven element konservatizma in ki je porevolucijski klic praznih ljudi.

— Praznih, ja! je zasopel sekretar. Razlagaš, razumeš, kaj je stvarnost. Pa ti pride takle Ljubljancan, razumeš, vso vojsko doma, in ti gleda v tiste knjige in ti začne trobežljati. Povem vama, da sem ga zmlinčil.

— Je spet o Hrašču govoril, ta Mison! se je presedla Francka in ujela krilo, da ga ne bi zmečkala.

Tajnik je s prstom pokazal nase.

— Razumeš, je rezal sekretar s kratkimi prsti po mizi, pa ga vprašam, kako le naj razlaga profesor biologije razvojni nauk, če ne konkretno, v tem primeru s spermo. Najraje, razumeš, bi ga vprašal, zakaj ima on mačefit.

— Z mano se je pogovarjal, je rekel tajnik proti Francki. Meni je rekel, da je kaj takega, kot zganja Hrašič, za četrto gimnazijo neprimerno. No ja, da je v redu, če se govori o oplojevanju, da pa profesor prinese v šolo spermo in to brez zadrege pove učenkam in učencem, ki si medtem pomižikujejo ...

— Pomiži ... ku ... jejo! je pomilovalno rekla Francka.

— Ni mislil tako. On pravi, da učenec in učenka preparat še malo ni motil. Predstavljali so si pač Hrašiča, kako jo je lovil v epruveto.

Vsi štirje so se zasmejali.

PAVLE ZIDAR

SVETI PAVEL

18

— No ja! je smeje se rekla Francka. Zaradi tega so si lahko pomižikovali, pa kaj. Pouk je bil pa le življenjski. Tisti smeh je pa tudi minil ...

— Porka madona! A? si je predsednik brisal oči. Gre, pa si ti ga ... Dober je!

— Oh oh ma ... ma ... dona! se je udarjal sekretar po kolenih.

— Ampak, je skušal poseči tajnik vmes, največji hec je v tem, da je Mison razumel tebe, Špehin, kakor da si hvalil Hrašiča zaradi neoporočnega in znanstvenega pouka in da naj zdaj vsi to počno. Tudi biologinje.

— Ooooh! Jejeje ... Bio ... loginje! je zacvilil in oči so mu izstopile kot vkuhane. Zadržljiv kašelj mu je vzel glas. Začel je mahati z rokami, ko da bo vzlezel.

— O madona! je požiral slino. O madona!

Naredil je nekaj težkih korakov, da bi se umiril.

— Tega mu nisem rekel, razumeš ...

— Vem! je hodil tajnik s pogledom za njim.

— Ta osel bo zdaj, razumeš, po celi Ljubljani govoril, da sem se jaz tega spomnil.

Spustil je debel pogled.

— Ampak, je počakal trenutek, če on uči »Lipa zelenela je« in da pod to lipo ni partizanov ne ranjencev in da je njegov vzgojni smoter samo estetika, estetika, dragi moj, tu se pa vprašam, kdo je idealist in kdo naravno stvaren, naš. Razumeš?

— Kaj ti je pa njegova ženska rekla?

»Kje imam pooblastilo, da lahko nadzorujem moža. Tole je! sem ji rekel. Tole! je potrkal z nohtom po partijski legitimaciji. Ona pa, da ne vidi, kje piše, da sem končal učiteljske. Zavrtel sem se in zavpil: Tovarišica ... Ali ti veš ... Danes ni več tako kot v gnili družbi! Ti, tovarišica ... Ona pa: Kaj, ti ste mi rekli? Kje pa ste? V gostilni? Ne, sem ji rekel mirno, na šoli, na naši novi šoli! V naši novi družbi, kjer smo ti do samega maršala in še čez. Razumeš? Ona pa: Jaz vam bom že dala! On pa: Nehaj no! In jo vleče v stanovanje. Komaj je vlekla tiste lene noge.

Z njim sva pa kar na kratko. Ti, tovariš, mu rečem, tvoj pouk je figo vreden, če je samo estetika njegov smoter, in ne stvarnost. Ja, reče in se mi smeji. Razumeš. Kaj pa je stvarnost, me še vpraša. Ne veste? ga pogledam. Škoda, škoda, da ste upravitelj. Jo boste pa spoznali. In grem.

— Nesramnost! se je prišla Francka za robove fotelja.

Špehin je odrinil svoj fotelj in se usedel vanj kot v veliko skledo.

— Kaj boš pa zdaj? je predsednik oslinil cigareto.

Tajnik je strmo naravnal pogled.

— Zdaj? je mirno rekel sekretar. To, kar sem ti rekel. Boš podpisal?

— Zmeraj!

Jože Vidic

5

RADOVNA GORI

Rozika z občutkom grenkobe in ponosa hkrati pripoveduje o življenju radovnovskih otrok. Sedem let je hodila iz Radovne v osnovno šolo v Gorje. Dve uri hoda v eno stran. Če je bil popoldne pouk, so se vračali pozno zvečer. »Pa kaj poleti,« pravi Rozika, »pozimi je bilo težko, ko smo gazili sneg, pa smo hodili v šolo in nazaj tudi po pet ali celo šest ur.« Devetnajstega septembra je Rozika prvič spala pri Sancovih. Povabila jo je Majda, ker sta bili z mamo sama doma. O tem, kako sta se rešili Rozika in Majda, je več različnih pripovedovanj. V knjigi Boj pod Triglavom je Jože Kozelj-Gasper zapisal:

»Majda Šanca in Rozika Seljak sta na pol oblečeni v zadržnem trenutku pobegnili in stekli k vodi. Že ju je hotel nemški vojak ustreliti, pa mu je odpovedala brzostrelka. Tam blizu je stal nemški oficir, ki sta se ga na smrt upehani dekleti trdno oklenili in tako ostali živi; kdo ve, zakaj ju oficir ni pustil ustreliti. Odgnali so ju na Bled v Park hotel, potlej pa izpustili ...«

Naj Rozika sama pripoveduje, kako je bilo:

»Zgodaj zjutraj nas je zbudil Janez Kos, delavec v Kredu. Spodaj v vasi že pobijajo ljudi in požigajo hiše, je vznemirjeno dejal. Ž Majdo sva bosí zbežali iz hiše. Šancova mama je onstran mostu zavila v hrib in izginita v gozdu, z Majdo pa sva bežali po cesti proti Zgornji Radovni. Menili sva, da tod že ni Nemcev. Pri Klemenovem bazarju (blizu sedanje gozdarske kočice) so nama začele švigati krogle okrog glave. Vojakov v zasedi nisva videli. Padli sva na tla in začeli hitro plezati proti grmovju. Tedaj se je kar na vsem lepem, tik poleg naju, prikazal mlad esesovec, ki je pravkar menjal okvir na brzostrelki. Ko ga je zamenjal, je vnovič z razdalje nekaj metrov pomeril v naju. Vojaku je odpovedala brzostrelka, izza grmovja pa je stopil esesovski oficir. Majda se je kot veriverica pognala kvišku in se oklenila oficirja, da bi vojak ne mogel streljati. Znala je precej dobro nemško, in je dopovedala oficirju, da

nisva iz Radovne, marveč iz Gorij, ter da nameravava na obisk v Zgorinjo Radovno. Povedala je tudi, da je njen oči na Dunaju in da ni partizan. Na te besede je oficir ukazal, da naju ne sme nihče streljati. Čez nekaj časa so pripeljali še Vončinovega Franca, ki je pripravljal v gozdu drva, stanoval pa je v Gorjah. Vsi trije smo ostali pri zasedi kako uro, nato pa so nas odvedli do Klemenove hiše, ki je že gorela. Tam sem videla Heleno Župan, 15-letno Ivanko Čuden, 14-letnega pastirja Rada Štajerja in Jožeta Vončino. Oče Vončina je takrat zadnjikrat videl svojega sina. Ne vem, ali so te štiri žrtve najprej ubili in potem vrgli v ogenj ali pa so žive zmetali skozi okno. Ker so pozneje našli vsa štiri okostja tik pod oknom v sobi pogorele Pangrčeve hiše, sodim, da so jih zmetali skozi okno na kup, kjer so zgoreli.

Bes Nemcev je presegal meje človeške domišljije. Videla sem, da so celo kozolce minirali in podirali plove. Preden so zažgali hiše, so iz hlevov spodili živino. Razkropila se je po travnikih, z Majdo pa sva jo morali goniti skupaj. Samo z dveh kmetij, s Pangrčeve in Klemenove, so odpeljali na Bled približno 50 krav, pa tudi pri drugih hišah so vzeli vso živino.

Nepozaben bo ostal spomin na rojstno hišo. Ko smo se v vojaški koloni vračali proti Bledu, je naša hiša še vedno gorela; obšli smo jo v loku. Na njivi tik ob hiši sem videla izkopan krompir. Najbrž je oče zgodaj vstal in šel na njivo kopat krompir. Ko je opazil Nemce, je verjetno zbežal in se skril v krušno peč, ki je postala njegov grob.

Esesovci nas niso odpeljali na Bled, kot pravijo, ampak so mene, Majdo in Vončino izpustili že v Gorjah. »Zdaj pa hitro domov,« je ukazal oficir in nas brez zaslisanja izpustil.

Sodeč po tem, kar je povedala Rozika, lahko sklepamo, da so dobili esesovci ukaz, naj pobijejo vse vaščane Srednje Radovne, vaščane drugih vasi pa ne. V podivjanosti sploh niso preverjali podatkov, ki jim jih je natvezila Majda. Morda

pa se bo kdo vprašal, kako pa to, da so ubili in sežgali štiri osebe v Pangrčevi hiši, ki niso bile iz Radovne. Ali niso povedali, da niso iz Radovne, ali pa so Nemci to vedeli, pa so jih kljub temu ubili, ker so služili v Radovni (dva pastirja, dve kmečki delavki).

Pri zbiranju podatkov o požgani Radovni, sem želel poiskati osebo, ki je bila navzoča, ko so Nemci zagrozili, da bodo požgali vas in pobili domačine, če se ne bosta vrnila nemška vojaka.

Marija Šanca se spominja, da so Nemci vaščanom res zagrozili, da pa ni bila zraven, ko se je to zgodilo. Tudi Pangrčev Franc ni bil navzoč, prav tako ne Klemenčkova Rozika. Ali je bil sploh kdo poleg, da bi povedal, kako je bilo v resnici.

Po napornem iskanju sem le našel dve osebi.

Omenil sem že, da so različna mnenja o tem, kaj se je dogajalo na Frčkovem rovtu, na pašniku pred Srednjo Radovno. Petinsedemdesletni Jakob Smolej iz Srednje Radovne je bil priča tega prizora. Pripovedoval mi je tako živo in prepričljivo, kot bi se to dogajalo včeraj:

(se nadaljuje)

Se zadnji posnetek ob slovesu na Titovem trgu v Valjevu

POTREBNI BODO ŠTEVILNI UKREPI, DA SE ZMANJŠAJO USEDLINE

POROČILO REPUBLIŠKEGA VODNOGOSPODAR SKEGA INŠPEKTORATA O PRAZNJENJU BAZENA HE MOSTE

Po pravilniku za obratovanje in vzdrževanje elektro energetskih naprav (Uradni list SFRJ, št. 19/58), je treba pregledati v razdobjih največ 10 let vse naprave na pregradi pri praznem bazenu. Po pričetku obratovanja HE Moste v letih 1952—1955, je bil bazen izprazen v letu 1955 in 1964 ter je bil letos že skrajni rok za potreben remont. Ker je inšpektorat ocenil praznjenje akumulacije za pomemben ukrep, je spremljal že priprave pa tudi praznjenje samo.

POTEK PRAZNJENJA

Dne 14. 8. 1974 se je pričelo v dogovoru z bremenilsko službo praznjenje bazena z izrabo vode skozi turbine ob istočasnem delovanju odpiranju zapornice talnega izpusta do okrog 15 cm s pretokom okrog 3—10 kub. m/sek. Ta način praznjenja je potekal do 1. 9. 1974, ko se je gladina vode znižala na koto 506, ko so se pojavile v turbinah vibracije zaradi kavitacije in je bilo treba prenehati s praznjenjem skozi turbine. Skozi turbine je odtekala proti koncu že tudi onesnažena voda, skozi talni izpust pa močno onesnažena.

Dne 2. 9. 1974 se je okrog sedme ure dvignila zapornica talnega izpusta na 20 cm s pretokom okrog 12 kub. m/sek blatne vode, kar je bilo še premalo, da bi gladina padla. Toda ta pretok same onesnažene vode, je že povzročil katastrofalne pogine rib, ki je bil ugotovljen v Zasipu, v Otočah, v Kranju in deloma v Zbiljah.

S pristankom HE Moste na podaljšanje roka za pričetek remonta v turbinah oziroma za doseg kote 500, to je izpod vtočnega praga na turbine, je bil določen potreben pretok okrog 21—23 kub. m/sek pri postopoma dvignjeni zapornici na 60 cm. Vtočni prag je bil pravčasno na suhem in se je lahko pričel remont turbinskega dela. HE Moste ni imela posebnih zahtev za forsiranje daljnjega zniževanja gladine.

Nadaljnje nihanje gladine je potekalo pri enaki odprtini zapornice. Dne 6. 9. 1974 se je pričela zatvornična odprtina mašiti in se je blizu pregrade že opazila površina blata, po kateri je tekla Sava in ga erodirala. Zatvornična odprtina se je pričela mašiti zaradi blata in nanešenih predmetov, kot drevje, sodi, pnevmatike in slično, ki so nevarno udarjali v zapornico. Zato se je zapornica postopno dvigala do polne višine 2,50 m. Takrat je nastopil nepričakovan in katastrofalen premik vsega blatnega materiala, ki je trajal ta dan približno od 14. do 15. ure, nakar se je začelo postopno umirjanje. Zatvornica je sedaj odprta, voda pa še postopoma odnaša odločeno blato, toda v vedno manjši meri.

DOKUMENTACIJA

Republiški inšpektorat je ugotovil, da je za praznjenje bazena izdal vodno gospodarsko dovoljenje v smislu zakona o vodah (Uradni list SRS, št. 16/74) republiški sekretariat za urbanizem pod številko 324/A-115/74 z dne 26. 7. 1974. Dovoljenje temelji na izkušnjah dosedanjih praznitvev, na proučevanju Zavoda za ribištvo in na podlagi kemijskih analiz vode v bazenu na dveh mestih in v raznih globinah.

Na podlagi dovoljenja se je 7. avgusta 1974 sestala komisija, ki je programirala in organizirala izpust bazena HE Moste po določilih odločbe o dovoljenju. Določeni je bil začetek odpiranja, odvzem vzorcev vode po hidrometeorološkem zavodu in Inštitutu Boris Kidrič. Za spremljanje odpiranja je bila imenovana komisija sestavljena iz predstavnikov:

Metalne, Hidrometeorološkega zavoda SRS, Zveze ribiških druženj Kranj, oziroma zavoda za ribištvo, Zavoda za vodno gospodarstvo SRS, Splošne vodne skupnosti Gorenjske in HE Moste.

Predhodno je, dne 9. 7. 1974 odvezl Hidrometeorološki zavod vzorce vode iz bazena približno 100 m in 800 m iznad pregrade in v raznih globinah. Analize so pokazale vsebnost fenola (ca 0,020 mg/k) ter manjši primanjkljaj kisika. Žveplovodika pa ni bilo v nobenem vzorcu.

HE Moste je predložila navodila Metalne za obratovanje zatvornice v odvodnem rovu. Pri odvajanju mora biti slednja popolnoma dvignjena in niso dopustni delno odprti položaji. Predložila je tudi diagram pretokov skozi zatvornico pri raznih odprtinah in kotah ter diagram vsebine bazena pri raznih kotah.

ORGANIZACIJA

Ob pričetku praznjenja 14. 8. 1974 se je sestala navedena komisija in

spremljala potek kombiniranega praznjenja skozi turbine in talni izpust. Ta faza je potekala brez opaznih škod in so ostale vse testne ribe žive. Izvedle so se predpisane meritve in opazovanja. Ponovno se je sestala komisija 30. 8. 1974, ko je razpravljala na drugi fazi spuščanja, ko bo deloval le talni izpust.

Dne 2. 9. 1974 je pričela odtekati voda le skozi talni izpust. Že pri odprtini 20 cm, ko je gladina še naraščala, se je pojavil splošni pogin rib. Komisija je bila mišljenja, da je sedaj za ribe že vseeno in da naj se zatvornica v celoti odpre. Prisotni republiški vodnogospodarski inšpektor pa se s tem ni strinjal, ker bi hitro nižanje gladine ogrozilo bregove bazena, bi dvigalo blato ter bi vodni val (okrog 100 kub. m/sek) lahko povzročil škodo še v večjem obsegu. Komisija se je nato sporazumela s HE Moste, da odloži remont na 4. 9. 1974 s čimer je bilo omogočeno zmernejše odvajanje vode, to je 21—23 kub. m/sek pri odprtini zatvornice 60 cm.

Dne 6. 9. 1974 se je pričela zapornična odprtina mašiti in voda v bazenu naraščati. Z izmeničnim dviganjem in spuščanjem zatvornice je komisija dosegla odmašitev in nadaljnje padanje gladine. Ko se je prikazalo v bližini izpusta že blato, so nastali zaradi nošenega materiala močni udarci na zatvornico in so se mašitve večale ter je obstajala nevarnost, da se talni izpust sploh zamaši; to bi prekinilo remont, ogrozilo talni izpust ter zahtevalo ponovno praznjenje bazena z vsemi posledicami. Komisija je odločila, da se izpust popolnoma odpre. Nato je prišlo do katastrofalnega premika blatne in strupene usedline s Savo vred skozi pregrado.

SKLADNOST Z DOKUMENTACIJO

Pri podrobnejšem pregledu pogojev vodnogospodarskega dovoljenja je inšpekcija ugotovila, da je potekalo praznjenje v skladu z dovoljenjem razen pod tč. 3, kjer se je predvidevalo počasno praznjenje izpod turbinskega vtoka — po obrazložitvi naj bi trajalo do 17 dni s tem, da bi se naravnemu pretoku Save dodal še 1 kub. m/sek blata. Vendar tega stanja dejansko ni bilo mogoče doseči, ker je dotekači naravni dotok Save že erodiral vsedeno blato tako, da je bil ves dotok enakomerno in močno onesnažen.

Meritve in opazovanja kakovosti vode in pretokov je opravljal Hidrometeorološki zavod in kemijski inštitut Boris Kidrič, izmero bazena bo opravila v teku remonta HE Moste, ribiške organizacije so zasledovale ves potek in sodelovale pri praznjenju.

OCENA

Tukajšni inšpektorat je zasledoval potek praznjenja in deloma tudi sodeloval pri odločitvah. Dosegel zmanjšanje hitrosti praznjenja bazena izpod vtočnega rova. Po oceni posledic, ki bi nastale s prekinitvijo praznjenja ali z zamašitvijo talnega izpusta, se je strinjal z nadaljevanjem praznjenja kljub katastrofalnemu premiku blata. Ker je remont neodločljiv, bi se moralo praznjenje ponoviti z vsemi posledicami.

Kolikor lahko inšpektorat ocenjuje ves potek praznjenja smatra, da je bilo praznjenje pripravljeno in organizirano s pomočjo strokovnih služb in strokovnjakov vestno in z željo, da se škode čim bolj zmanjšajo. Razprave med ribištvi in HE Moste ter pri pripravah za vodno gospodarsko dovoljenje so bile vsestranske. Pojav pogina rib ob začetku praznjenja preko talnega izpusta je presenetil vse, enako tudi končni premik blata.

(Nadaljevanje na 10. strani)

O NADALJNJEM RAZVOJU TURIZMA V OBČINI

V petek, 18. oktobra je bila že 18. seja izvršnega sveta občinske skupščine Jesenice. Navzoči so najprej pregledali predlog samoupravnega sporazuma o izgradnji zasebnih turističnih kapacitet v občini Jesenice, katerega namen je pospešiti razvoj turizma in s tem tudi rast narodnega dohodka. Gre za dogovor, po katerem naj bi podjetje Globtur s krediti banke pospešilo razvoj turizma v krajih Rateče, Mojstrana, Planina pod Golico in Žirovnica. To je pospešitev turizma tudi izven že znanih turističnih centrov, saj imamo v vsej naši občini pogoje za širši razmah turističnega gospodarstva.

V tem smislu so soglašali tudi s predlogom za ustanovitev zavoda za razvoj turizma s sedežem v Kranjski gori. Pobuda je prišla iz vrst turističnih delavcev Kranjske gore, ki vidijo v tem pogoj za nadaljnji razvoj turizma. Za razpravo sta pripravljena dve varianti. Po prvi naj bi zavod zajemal samo področje turističnega društva Kranjske gore z naselji Podkoren, Log, Gozd in Srednji vrh. Po drugi varianti, za katero se zavzemajo tudi člani izvršnega sveta, pa naj bi zavod deloval na vsem področju Gornjesavske doline od vključno Mojstrane in Dovjega pa do Rateč. Člani sveta so menili, da pa naj bi zavod opravljal nekatere naloge tudi za vso občino, kot je na primer priprava koledarja turističnih prireditvev, priprava turističnih edicij in priprava urbanističnih načrtov za potrebe turizma. Če bo zavod dobro zaživel, seveda ni izključeno, da ne bi mogel razširiti svoje dejavnosti na celotno občino Jesenice, saj imamo v vseh krajih možnost razvijati turizem.

Pred ustanovitvijo zavoda bodo seveda opravili še nekatere razgovore predvsem s predstavniki krajevnih skupnosti in turističnih druženj prizadetih krajev. Čimprej naj bi imenovali tudi direktorja zavoda v ustanovitvi, ki naj bi pripravil potrebne utemeljitve, programe in samoupravne akte.

Na seji izvršnega sveta so potrdili tudi program živinorejsko veterinarskega zavoda Gorenjske v Kranju, ki je nastal s pripojitvijo veterinarskih postaj vseh petih gorenjskih občin. Po programu predvidevajo predvsem

boljšo kadrovsko zasedbo ter materialno opremljenost zavoda, boljšo organizacijo nudenja veterinarske pomoči v živinoreji ter organizirano oziroma trdno postavitev nekaterih dejavnosti, ki do sedaj niso bile dovolj učinkovite, kot sta ravno veterinarsko higienska oziroma konjaška služba in pa epizootična služba v smislu hitrega ugotavljanja živinskih kužnih in drugih za okolje nevarnih bolezni in njihovo preprečevanje.

Člani izvršnega sveta so v osnovi soglašali tudi s finančnim programom, le da je treba upoštevati konjacijsko na Hrušici, oziroma to odprodati, če zavod ni zainteresiran zanj.

Na seji so govorili tudi o novem predlogu odloka o zavarovanju plemenitne postaje čebel matic Antona Janša pod Zelenico, saj je prvi predlog zbor krajevnih skupnosti občinske skupščine na seji 26. septembra zavrnili. Zato so sporazumno določili novo mejo omenjene plemenitne postaje v naši občini, ki bo potekala od vasi Selo proti severu čez greben na most na jezu akumulacijskega jezera Završnica, od tam na Jamovc in proti severu na državno mejo.

Imenovali so tudi sedemčlanski gradbeni odbor za izgradnjo mrljskih vežic na Blejski Dobravi, precej dolgo pa so se zadržali ob problemih, ki so se pojavili ob zazidalnem načrtu naselja vikend hišic v Gozd Maruljku. Problemi so v drugačni parcelaciji področja, kot pa je bilo predvideno z zazidalnim načrtom, problemi so tudi glede ureditve kanalizacije in drugih komunalnih naprav. Dogovorili so se, da naj odgovorni pojasnijo, zakaj niso bile upoštevane pripombe, ki so jih dali zainteresirani za gradnjo in kako je potekala celotna akcija. Menili so tudi, da naj bi najprej zapolnili, že obstoječe področje vikendov v Gozdu, sicer pa bo treba narediti spremembo zazidalnega načrta.

Za sejo je bilo pripravljeno tudi poročilo o stanju in problematiki zasebnega obrtništva v občini Jesenice, vendar so ga zaradi obsežnosti in nujnih nekaterih predhodnih razprav preložili na eno poznejših sej izvršnega sveta.

T. L.

Novice iz radovljjske občine

V prostorih družbenopolitičnih organizacij v Radovljici so se v četrtek 17. 10. sešli predsedniki in tajniki vseh gorenjskih občinskih odborov ZZB NOV ter predsedniki domicilnih partizanskih enot s področja Gorenjske. Pod predsedstvom Janeza Strgovskega iz Radovljice, so se pogovarjali o pripravah za proslave in prireditve, ki jih bodo organizirali 1975. leta na Gorenjskem v okviru proslav 30-letnice osvoboditve. Med drugim so se sporazumeli, da bo osrednja slovenska proslava v Begunjah. Tudi vse ostale proslave bodo posvečene tej obletnici. Skupno s kulturnimi skupnostmi bodo pripravili program vseh prireditvev, ter poskrbeli za nabavo večbarvnih spominskih razglednic spomenikov NOB.

V sredo 23. 10. dopoldne so na seji izvršnega odbora občinske konference obravnavali priprave za potek razširjene seje občinske konference SZDL, potrdili rokovnik priprav za volitve delegacij samoupravnih interesnih skupnosti, delegatov za KS in za volilne konference krajevnih organizacij SZDL. Spregovorili so tudi o organizaciji javne razprave o izhodiščih dolgoročnega razvoja SFRJ in SRS ter o srednjeročnih programih občine, TOZD in KS ter o urbani zasnovi SRS.

V sredo 23. 10. popoldne je bila v veliki sejni dvorani občinske skupščine razširjena seja občinske konference SZDL. Na dnevnem redu je bila politična ocena uresničevanja ustave, konstituiranja SZDL po novem statutu SZDL Slovenije, priprava za referendum za dograditev šol ter kadrovske spremembe v občinski konferenci SZDL. Za novega predsednika občinske konference je bil izvoljen Jere Franc, dosednji direktor Splošne vodne skupnosti Gorenjske in član izvršnega odbora OK SZDL. Dosedanji predsednik konference Janez Varl odhaja na novo dolžnost v Kranj.

Komisija za družbeno politična in idejna vprašanja prosvete in kulture pri komiteju občinske konference ZK, se je sešla na tretjo sejo v torek 22. 10. pod predsedstvom Branimira Lorenčiča. Na seji so analizirali idejno usmerjenost vzgojno izobraževalnega procesa na območju občine na podlagi poročil osnovnih organizacij ZK vzgojno izobraževalnih zavodov. Sprejeli so tudi program nalog za uresničevanje resolucij o vzgoji in izobraževanju sprejetih na 7. kongresu ZKS in 10. kongresu ZKJ.

Pod vodstvom predsednika izvršnega sveta občinske skupščine Franca Podjeda so v petek 18. 10., predstavniki vseh občinskih samoupravnih interesnih skupnosti razpravljali o finančni in programski realizaciji samoupravnih sporazumov o skupni in splošni porabi v prvih devetih mesecih 1974. leta. Sklenili so, da nemudoma pripravijo natančen pregled porabe sredstev za tretje tromesečje in ugotovijo presežek in hkrati s pregledom opravljenih vsebinskih programov seznanijo podpisnike samoupravnega sporazuma.

Predsednik zbora KS občinske skupščine Franc Jere, je za četrtek 24. 10. sklical drugo sejo zbora. Na dnevnem redu je izvolitev komisije za verifikacijo pooblastil in imuniteta vprašanja delegatov, obravnavanje poročila o uresničevanju programa komunalnih del v občini v 1974. letu in sklepanje o predlogu rebalansa programa. Razen tega bodo delegati obravnavali predlog razdelitve razpoložljivih sredstev ukinjenega družbenega investicijskega sklada ter informacijo o pristopu k planiranju srednjeročnega programa razvoja za obdobje 1976—80 v KS.

Svet KS Radovljica je na 28. seji, ki je bila 14. 10. razpravljala o načrtu komunalnih del in gradnje kanalizacije, ki jo bodo morali nemudoma začeti. Na seji je direktor Turist-progresa poročal o osnutku programiranja gradnje trgovskega centra podjetja Murka in bodoče avtobusne postaje, s katerim so se člani sveta v celoti strinjali. Glede izgradnje doma starostnikov na predvideni lokaciji med Cankarjevo in Gorenjsko cesto, pa so izrazili pomisleke, ker je ta prostor predviden za strnjeno gradnjo stanovanjskih blokov z najmanj 120 stanovanji. Na seji so poslušali in potrdili tudi poročilo o delu delegacij KS v občinski skupščini, ki ga je podal njen vodja Janez Pezdnič.

Občinski odbor ZRVS je na zadnji seji razpravljala o dejavnosti aktivna komunistov — rezervnih starešin in se ob tem zavzel za večje vključevanje mladih članov v ZK. Razpravljali so tudi o informativno propagandni dejavnosti in obrambni vzgoji mladine. Na seji so sprejeli okvirni program prireditve ob 30-letnici osvoboditve, ki bo naslednje leto izjemno bogat. Osrednja pozornost bo posvečena spominski smučarski prireditvi Po poteh partizanske Jelovice, za katero bo prevzel pokroviteljstvo predsednik RK SZDL Mitja Ribičič.

Po sklepu sveta za ljudsko obrambo pri občinski skupščini, je bil v torek 22. oktobra v hotelu Jelovica na Bledu celodnevni seminar za predsednike odborov za SLO in drugih organizacij. Obravnavali so naloge nosilcev obrambnih priprav in zakonska določila, ki se nanašajo na obveznosti organizacij združenega dela v ljudski obrambi.

Glede na vrsto pomembnih družbeno političnih in gospodarskih nalog ob koncu leta in v prihodnjem letu, je predsedstvo občinske skupščine sklenilo, da najodgovornejši predstavniki skupščine in občinskih družbeno političnih organizacij obiščejo vse večje delovne organizacije. V neposrednih razgovorih v podjetjih se pogovarjajo o proizvodnih gibanjih, o izvajanju ustavnih določil pri konstituiranju sredstev za gradnjo šol in vrtcev, SLO in drugih vprašanjih. Doslej so obiskali nad 20 delovnih organizacij.

Komisija za volitve in imenovanja pri občinski skupščini je na osnovi predloga SZDL, da se ustanovi samoupravna interesna skupnost tudi za področje socialnega skrbstva, sestavila predlog 12 članskega iniciativnega odbora, ki bo pripravil vse potrebno za pravičen potek ustanovitve te skupnosti. Za predsednika komisija predlaga Stanka Megliča iz Črnic, za tajnika pa Minko Robič iz Zg. Gorij. Iniciativni odbor bo potrdila občinska skupščina na 5. seji, ki bo 30. oktobra.

Svet za izobraževanje v LIP Bled je v sodelovanju z Delavsko univerzo Radovljica pripravil za 82 članov delavskih svetov in njihovih organov dvodnevna seminarja v hotelu Jelka na Pokljuki. Prvi je bil v petek in soboto 18. in 19. oktobra, naslednji pa bo v petek in v soboto 25. in 26. oktobra.

V okviru kulturne akcije ba Drama SNG iz Ljubljane uprizorila Rolanda Dubillarda Naivne lastovke v petek 25. 10. ob 19.30 v Boh. Bistrici, v soboto 26. 10. ob 19.30 pa v Kropi. Za gostovanje vlada med delavci veliko zanimanja, zlasti ker bodo imeli priložnost uživati v igri tako znanih umetnikov kot so Meta Vraničeva, Duša Počkajeva, Dare Valič in Jurij Souček, ki je hkrati tudi režiser.

V soboto, 19. 10. zvečer je 215-članski kolektiv trgovskega podjetja Murka iz Lesc svečano proslavil svoj 20. jubilej. V več kot 2-urnem kulturnem sporedu se je kolektivu in številnim gostom predstavilo nad 100 mladih delavcev in delavk tega podjetja z izbranim sporedom zborovskih pesmi in recitali. V avli festivalne dvorane pa so aranžerji pripravili domiselno razstavo razvoja podjetja od njegovega začetka do danes, ter likovno razstavo njihovega člana Jožeta Maleja.

UČNO VZGOJNI USPEHI OSNOVNIH ŠOL V JESENJSKI OBČINI

V šolskem letu 1973/74 je ostala organizacija šolske mreže neizpremenjena. V tem letu je obiskovalo osnovno šolo 3033 učencev v 112 oddelkih, posebno osnovno šolo pa 99 učencev v 10 oddelkih. Najmočnejši oddelki so na vseh treh mestnih šolah. Zaradi tega in zaradi pouka v dveh izmenah so možnosti in pogoji na teh šolah mnogo slabši za uresničevanje vzgojno izobraževalnih nalog šole.

Oddelki podaljšane bivanja učencev so bili organizirani na petih šolah. Vanje je bilo zajetih 121 učenec ali 3,8 % vseh učencev v občini. Če upoštevamo, da je bil sestav teh učencev v posameznih oddelkih zelo heterogen in da je večina učencev imela učne težave, so kljub materialnim, kadrovskim in organizacijskim problemom ti oddelki odigrali pomembno vlogo pomoči učencem, saj jih razreda ni izdelalo le 3,7 %. Značilno za oddelke podaljšane bivanja je, da nikakor ne morejo živeti v taki meri in v takih oblikah, kot bi si to želeli. Vzrok temu je stalno menjavanje pedagoškega kadra; na razpise delovnih mest ni prijav ali pa se prijavljajo kandidati z neustreznimi strokovno in pedagoško izobrazbo. Prostorsko ustrezne pogoje ima le osnovna šola Kranjska gora, najslabše pa obe jeseniški šoli, kjer ni nobenih prostorskih in materialnih možnosti za rekreativno dejavnost učencev.

V preteklem letu je poučevalo v osnovnih šolah naše občine 141 učiteljev, od tega 32 moških in 109 žensk. V posebni osnovni šoli je poučevalo 13 učiteljev. Visok odstotek nestrokovno zasadenih učnih ur od 5. do 8. razreda nam kaže občutno pomanjkanje učiteljev matematike, fizike, glasbene vzgoje in tehničnega pouka. Kadrovske zadrege so iz leta v leto večje. Menjave zaradi ustrezne strokovne zasedbe, zaradi obolenosti učiteljev in drugih vzrokov so vedno pogostejši pojavi na vseh šolah. Ob takih nihanjih je težko načrtovati redno šolsko delo, se teže pa druge dejavnosti, ki dajejo šolam življenjsko vsebino in zdrav utrip.

V naši občini primanjkuje približno 1800 kvadratnih metrov učnega prostora, kakor tudi prostorov in objektov, ki omogočajo sodoben pouk telesne, likovne in glasbene vzgoje, tehničnega pouka, prostorov za podaljšano bivanje učencev, knjižnic in čitalnic ter večnamenskih prostorov. Le posebna osnovna šola je pridobila šest novih učilnic ter za adaptacijo starega šolskega poslopja izboljšala funkcionalnost ostalih šolskih prostorov.

Za normalno, enotno in sodobnejše vzgojno izobraževalno delo in za skladno uresničevanje vseh smotrov in nalog, ki jih družba neodložljivo terja od današnje šole, je izgradnja osnovnega šolskega prostora v samem mestu neobhodno potrebna in nujna.

Šolsko leto 1973/74 je uspešno končalo 2970 ali 97,9 % učencev, razreda pa ni izdelalo 63 ali 2,1 % učencev. V posebni osnovni šoli je od skupno 99 izdelalo razred 92 ali 92,9 % učencev.

Ce primerjamo učne uspehe zadnjih desetih let, lahko z zadovoljstvom ugotovimo, da so v povprečju vsako leto za en odstotek boljši. Tako se približujemo tistemu cilju, ki ga predvideva spremenjeni zakon o osnovni šoli, namreč, da praviloma napredujejo v višji razred vsi učenci osnovne šole.

V posameznih razredih so uspešno izdelali:

- 1. razred 97,7 % učencev
- 2. razred 99,0 % učencev
- 3. razred 99,3 % učencev
- 4. razred 100 % učencev
- 5. razred 95,2 % učencev
- 6. razred 96,9 % učencev
- 7. razred 96,2 % učencev
- 8. razred 98,8 % učencev

Nihanja učnih uspehov med samimi razredi, pa tudi med šolami se umirjajo, kar kaže, da se utrjuje pedagoški režim šol in da se uveljavlja vpliv pozitivnih izkušenj na vseh ravneh: na razrednih in predmetnih aktivnih učiteljev, na konferencah učiteljskih zborov in na konferencah ravnateljev šol.

Od 5. do 8. razreda je imelo 143 učencev popravni izpit, uspešno ga je opravilo 126 (88,1 %).

Osmo leto je obiskovalo osnovno šolo 350 učencev, in sicer v 6. razredu 12 učencev v 7. razredu 48 učencev v 8. razredu 290 učencev.

Letošnji osip učencev iste generacije znaša 17,1 %. To pomeni, da 60 učencev iste generacije ni uspešno zaključilo osnovno šolo v osmih letih šolanja.

Konstantno zmanjševanje osipa v zadnjih desetih letih se ujema z naraščanjem učnih uspehov v preteklih letih. Osip v šoli je posledica raznovrstnih vzrokov, ki izvirajo iz psihofizične strukture učenca, iz življenjskih pogojev njegovega razvoja v družini, iz celotne ravni vzgojno izobraževalnega dela v šoli in ustrezne strokovne in pedagoške usposobljenosti učiteljev. Na osip vplivajo objektivni in subjektivni vzroki, ki se med seboj prepletajo in učinkuje-

jo celotno na učno vzgojno situacijo učencev, ki so neuspešni v šoli.

Redna dejavnost šol je tudi organizacija dopolnilnega in dodatnega pouka. V celoti je bilo opravljenih 3501 ur dopolnilnega pouka, največ za matematiko, angleški jezik in slovenski jezik.

Na vseh šolah so razvite razredne in šolske skupnosti učencev, zasnovane na principu samoupravnih odnosov, na osnovi katerih iščejo učen-

krožki poljudno znanstvenega področja: 32 514
krožki kulturno umetniškega področja: 38 1060
krožki tehn. in gosp. področja: 33 727
krožki telesnovzgojnega področja: 51 1082

V Jugoslovanskih pionirskih igrah je tekmovalo 416 učencev. Bralno značko je prejelo 1465 učencev. Tekmovanje mladih matematikov je zajelo 269 učencev, športna tekmovanja 1805 in druga 208 učencev, pri čemer so učenci dosegli pomembne uspehe, saj so se posamezniki ali ekipe uvrstile na zgornjo lestvico.

V delovnih akcijah je sodelovalo 1720 učencev, v zbiralnih akcijah pa 2320. Gojili so tudi stike z udeleženci

ci skupno pot pri delu in celotnem življenju šole.

Z delovanjem učencev v pionirski organizaciji, v aktivu zveze mladine Slovenije, v podmladku RK, v taborniških in drugih šolskih in izvenšolskih dejavnostih se vključujejo učenci v širše akcije in manifestacije političnega, kulturnega in športnega značaja, kjer se izobražujejo, vzgajajo in postajajo soustvarjalci v sredini, kjer živijo in delajo. Vidno mesto med prostovoljnimi dejavnostmi učencev zavzemajo krožki. Teh je bilo 154 s 3383 članjenih učencev, pri čemer je treba upoštevati, da mnogi učenci delujejo v več kroških hkrati:

krožki: učencev:
32 514
38 1060
33 727
51 1082

NOB, sodelovali z delovnimi organizacijami, JLA, društvi, prirejali razstave in se udeleževali raznih razpisnih natečajev.

Priredili so 39 javnih nastopov in 15 razstav.

Skupaj je bilo izvedenih 393 akcij in tekmovanj, ki so zajele 12705 učencev, kar pomeni, da je v povprečju vsak učenec sodeloval v štirih akcijah ali tekmovanjih.

-an-

MOJSTER PETER IN NJEGOVE UMETNINE

Mizarski mojster Peter Jakelj ali po domače Smrlinjekov Peter iz Kranjske gore, je star osemindeset let in je kljub starosti še krepkega zdravja. Še vedno se vrti v mizarski delavnici in svojemu sinu Fricu pomaga pri delu.

Ce ga ne srečate v delavnici, poseda pri njegovem najljubšem konjičku in z mirno, potrpežljivo in natančno roko sestavlja lesene makete. Kar precej časa je treba predsedeti, preden je taka bajtica narajena, toda Peter vztraja in dela svoje hišice z velikim veseljem. Proda jih pa ne, kajti v njih je toliko truda, da nikoli ni poplačan. Raje jih hrani za svoje vnuke, da bodo imeli lep spomin na starega očeta.

Zelo lepo in natančno je Peter naredil Smrlinjekovo domačijo, preden je bila adaptirana v sedanjo gostilno Bor v Kranjski gori. Poleg svoje rojstne hiše pa je izdelal tudi druge makete, tako da jih ima že za pravo majhno vasico. V načrtu ima še nekaj objektov, ki pa jih bo izdelal po spominu.

Ko sem se poslavljala od Petra, mi je za slovo na svojo »fraztonarico« zaigral nekaj veselih polk in valčkov, ki so zašli že zdavnaj v pozabo, on pa jih še vedno zna igrati. Harmonika je izvalila na prag hiše tudi Petrovo družico Lenko, ki je letos praznovala že dvaindevdeseto pomlad svojega življenja. Obema sem zaželel še veliko sreče v skupnem življenju!

DVAJSET LET MURKE

Pred dvajsetimi leti, je komaj šestletni delovni kolektiv zaoral ledino trgovskega podjetja MURKA — Lesce, ki se je v tem času razvil v enega največjih trgovskih podjetij Gorenjske. Začeli so v Lescah s 70 kvadratnimi metri prodajnih prostorov, v katerih je šest delavcev ustvarilo 30 milijonov starih dinarjev blagovnega prometa. Letos, ob svoji 20-letnici pa ima podjetje 4100 kvadr. metrov prodajnega prostora, s 210 članskim delovnim kolektivom in 74 učenci v gospodarstvu, pa predvidevajo za letos že preko 15 milijard starih dinarjev blagovnega prometa.

Število prodajalcev je v teh letih naraslo na 12, in sicer: Dom pohištva, Lesce, Železnica, Lesce, Supermarket Union, Jesenice, Blagovnica, Radovljica, Samopostrežba, Lesce, Moda, Radovljica, Tekstil, Bled, Manufaktura, Lesce, Specerija II, Lesce, Sadije-zeleznjava, Lesce, Sport, Bled in Elgo, Lesce. Poleg preurejanja poslovalnic v sodobne prodajalne in gradnje novih poslovnih prostorov, stalne skrbi za strokovno izpopolnjevanje zaposlenih in dotok mladih

kadrov, so v podjetju skrbeli tudi za dvig življenjskega standarda zaposlenih. V zadnjih osmih letih so delavcem odobrili 1.661.500,00 dinarjev posojil za individualno gradnjo ali za nakup stanovanj.

Tako velik razvoj so v podjetju zmogli le zaradi izredne marljivosti, iniciative in produktivnosti delovnega kolektiva, ki ga pretežno sestavljajo ženske. Nedvomno pa je tak razvoj podjetja povezan tudi s preudarnim načrtovanjem ob upoštevanju izkušenj tako domačih kakor tujih dosežkov. Podjetje ima izdelan srednjeročni načrt razvoja do leta 1980, s čemer se lahko pohvali kot edino na Gorenjskem in tretje v Sloveniji. Z načrtnim delom in premišljeno gospodarsko politiko, želijo v daljšem obdobju doseči vodilno mesto v trgovski dejavnosti na Gorenjskem.

Misli ob 20-letnem jubileju trgovskega podjetja MURKA Lesce lahko sklenemo z ugotovitvijo, da je podjetje oziroma delovni kolektiv s konkretnimi rezultati dokazal stalno prisotno skrb za nadaljnji razvoj in pokrivanje vsakodnevnih in vedno zahtevnejših potreb potrošnikov. Njihov srednjeročni načrt pa to le še potrjuje, namreč, da se niso uspravili na doseženih rezultatih, temveč, da je njihov pogled uprt daleč v prihodnost.

UTRINKI IZ LIKOVNEGA ŽIVLJENJA

SLIKARSKA KOLONIJA GORENJSKE
V KRANJSKI GORI

Od 1. do 8. oktobra je bila v Kranjski gori, pod pokroviteljstvom hotelskega podjetja GORENJSKA Jesenice, slikarska kolonija, ki nedvomno pomeni v slikarskem svetu pomembno novost, ki ima obojestransko korist. Vsekakor je to pogumna in spodbudna zamisel Gorenjke — v mrtvi turistični sezoni omogočiti slikarjem krajinarjem ustvarjanje v neposrednem okolju, kjer ima podjetje svoje turistično zaledje. Pomeni pa tudi za Kranjsko goro kvalitetno kulturno pridobitev, saj bodo slikarji, udeleženci kolonije v času od 29. novembra do 28. decembra v hotelih organizatorja, razstavili od tri do šest slik nastalih v koloniji. Organizatorju, ki je nudil osemdnevno oskrbo v hotelu v Kranjski gori in povrnil potne stroške pa ostane po dogovorjenih pogojih po eno delo vsakega udeleženca za opremo hotelskih prostorov.

Slikarske kolonije so se udeležili slikarji člani DOLIK Janez Ambrožič, Janko Korošec, Franc Kreuzer, Tine Markež in Tone Tomazin, poleg jeseniškega slikarja Jaka Torkarja in slikarke Dore Plestenjak in slikarjev Leona Kaporca in Jože Trpina.

Hotelsko podjetje Gorenjska zasluži za to kulturno spodbudo vse priznanje. Če bo podjetje vztrajalo in kontinuirano letno organiziralo slikarsko kolonijo, morda izmenoma v različnih letnih časih, bo s tem veliko prispevalo k že itak bogati likovni tvornosti v naši občini.

DOLIKOVCI NA BRESTANIŠKEM GRADU

V soboto 26. oktobra bodo na Brestaniškem gradu pri Krškem, odprli v organizaciji likovne skupine iz Krškega, kolektivno slikarsko razstavo likovnih stvaritev članov likovne skupine DOLIK pri DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice. Razstavo prenašajo iz Trbovelj in je na njej zastopanih 13 slikarjev s 34 likovnimi deli. Razstava v Krškem sodi v okvir vsakoletnih zamenjalnih razstav obeh likovnih skupin.

SAMOSTOJNA RAZSTAVA TOMAZINA V RADENCIH

Tone Tomazin, član likovne skupine DOLIK, nedvomno sodi med najbolj ustvarjalne slikarje te skupine. To dokazujejo njegove številne samostojne razstave, kakor njegovo, po številu slik, najmočnejše zastopstvo na kolektivnih razstavah. V nedeljo 27. oktobra, bodo odprli njegovo samostojno slikarsko razstavo v Radencih. Predstavil se bo s 23 deli v olju, ki so nastala v dveh slikarskih kolonijah.

POTREBNI BODO ŠTEVILNI UKREPI, DA SE ZMANJŠAJO USEDLINE

(Nadaljevanje z 9. strani)

Mnenje inšpektorata je, da z nobenim ukrepom ne bi bilo mogoče preprečiti škode pri praznjenju bazena. Železarna Jesenice je sicer zadnjih pet let opustila generatorje, ki so z odpadlim katranom in fenolom zastupljali blato. To strupeno blato je bilo nato prekrito z manjšimi usedlinami. Železarna sicer ima čistilnice plavžnih plinov z usedalniki, toda del blata še vedno prihaja v Savo. Tudi drugi obrati imajo več ali manj odpadkov in olj. Sicer pa proizvaja Železarna maso prahu, ki se vseda po dolini in ga deževje spiri v bazen HE Moste. Ne gre zanemariti tudi samih Jesenic, ki nimajo komunalne čistilne naprave. Izjema je le klavnica z okolice. Tudi ostali kraji nad Jesenicami nimajo komunalnih čistilnih naprav in doprinašajo k usedlinam v bazenu. Kljub določenim hudourniškim delom prinašajo hudourniki pomembne količine blata in materiala, ki se vseda v bazenu.

Omeniti je še treba, da občinska skupščina Jesenice nima vodnogospodarske inšpekcije in da to delo opravlja republiški inšpektorat, ki je na ta način pristojen v preko 30 občinah. Izdal je več inšpekcijskih odločb Železarni zaradi ureditve in obratovanja s čistilnimi napravami, za ureditev erozijskih pogojev v Kranjski gori ter prijavil novo klavnico tožilstvu, ker ni oskrbela pravočasno predpisane čistilne naprave.

Zaradi večje proizvodnje in širjenja se je količina usedlega blata tekom 10 let povečala preko pričakovanih, njegova struktura pa je nestabilna. Pri praznjenju so bile erodirane tudi plasti blata s katranom, ki je povzročil zastupitve rib s fenoli. Dolžina celotne zajezitve (akumulacije) do prodne pregrade znaša 4.072 km.

Inšpektorat smatra, da je praznjenje bazena na kak drug način praktično nemogoče, slične nevarnosti pretijo tudi pri prihodnjih praznjenjih.

Da bi se nevarnost zmanjšala, bi bilo treba v Železarni urediti kanalizacijo in uvesti oziroma dopolniti čiščenje odpadnih vod. Največjo pozornost pa je treba posvetiti odvalu, od kjer voda odnaša material v Savo. Nujni so čistilci zraka, da se prepreči splošno zapraševanje Jesenic in odplakovanje prahu v Savo. Potrebno je sistematično kanaliziranje Jesenic in ostalih večjih krajev z izgradnjo čistilnih naprav ter ureditev primernih odlagališč za odpadni material. V živih erozijskih območjih so potrebna hudourniška dela.

Vsi navedeni ukrepi lahko pomagajo le v določeni meri s tem, da bi bilo manj blata, ki ne bi bilo strupeno. Če bi bilo mogoče spremeniti pravilnik, ki zahteva praznjenje bazenov vsaj na 10 let, na daljše obdobje, bi bile škode sicer bolj poredke, praznjenje bi bilo pa še kljub temu potrebno.

Ljubljana, 8/9-1974

ŠTIPENDIJE IZ ZDRUŽENIH SREDSTEV

Na 3. seji družbenopolitičnega zbora, dne 24. septembra, na 2. seji zbora združenega dela in na 2. seji zbora krajevnih skupnosti občinske skupščine Jesenice, ki sta bili dva dni kasneje, je bil sprejet sklep, da občinska skupščina Jesenice pristopa k podpisu družbenega dogovora o oblikovanju in izvajanju štipendijske politike SR Slovenije. S tem dogovorom so dogovorjene naloge, obveznosti in pravice pri oblikovanju in izvajanju temeljnih načel ter kriterijev za štipendiranje učencev srednjih šol in študentov visokošolskih zavodov.

V skladu s sprejetim družbenim dogovorom pa naj bi organizacije združenega dela, temeljne organizacije združenega dela in delovne skupnosti sprejele samoupravni sporazum o štipendiranju učencev in študentov, s katerim naj bi se zavezale, da bodo od 1. julija 1974 dalje združevale sredstva v višini 0,5 odstotka od bruto osebnih dohodkov

na posebnih računih za štipendiranje na ravni občine. Del združenih sredstev pa bi namenili za solidarnostno pravljanje sredstev v manjših razvite občine in v občine, ki v njih združena sredstva ne bodo zadoščala.

Glede na to, da samoupravno spoznavanje v naši občini še ni dokončno izvedeno, s štipendiranjem učencev in študentov pa bi morali začeti že v začetku šolskega leta, je iniciativni odbor za izvedbo družbenega dogovarjanja o štipendiranju najel premostitveni kredit in na svoji seji, dne 16. oktobra, podelil štipendije štedesetim prosilcem, ki izpolnjujejo pogoje za štipendiranje iz združenih sredstev.

Odslej bo iz teh sredstev dobilo štipendije tudi 49 štipendistov, ki so doslej prejeli štipendijo ali posojilo iz sredstev občinskega sklada za štipendiranje.

Tako bo dobivalo štipendije iz združenih sredstev 159 učencev oziroma študentov.

TEMELJNA TELESNOKULTURNA SKUPNOSTI POTRDILO FINANČNI NAČRT

Prejšnji četrtak je bila tretja redna skupščina temeljne telesnokulturne skupnosti Jesenice, na kateri so potrdili predloge o financiranju telesnokulturnih organizacij naše občine v letu 1974. Delegati so bili seznanjeni še s programskimi izhodišči temeljne telesnokulturne organizacije, razpravljali pa so tudi o nalogah za izdelavo programov in srednjeročnih načrtov za naslednje leto ter za daljše obdobje.

Pri potrditvi finančnih načrtov telesnokulturnih organizacij so ugotovili, da je prihodek sredstev nekoliko večji kot so predvidevali in sicer za približno tri odstotke. Ob tem so sklenili, da ne bodo zahtevali valorizacije sredstev, glede na splošni dvig cen, temveč bodo sredstva ostala v predvidenih okvirih. Za pomoč prizadetemu Kozjanskemu so namenili 5.000 din.

Posebnih pripomb glede programa financiranja telesnokulturnih organizacij naše občine ter gradnje in popravila nekaterih športnih objektov ni bilo. Tako je bila tudi potrjena razdelitev 4.766.000 din. Največ sredstev je dobilo hokejsko društvo Jesenice — 850.000 din, za njim pa športno društvo Jesenice — 721.000, smučarsko društvo Jesenice — 700.000 ter planinsko društvo Jesenice 31.000 din. Med telesnovzgojnimi društvi Partizan v naši občini je najobsežnejši program predložilo TVD Partizan Žirovnica, ki so mu za dejavnost odobrili 118.570 din. Med šolskimi športnimi društvi je največ — 26.611 din — dobilo ŠSD Žirovnica.

Predvideli in potrdili so tudi sredstva za ureditev športnega igrišča za Titovim domom, ki je postalo že nujno potrebno ter za ureditev rekreacijskega centra Kres. Za igrišče za Titovim domom so predvideli

350.000, za rekreacijski center pa 12.000 din.

Temeljna telesnokulturna skupnost bo svoja hotenja, prizadevanja, delo in program usmerila v tri osnovne cilje. Najprej bo treba ustvariti pogoje za telesnokulturno dejavnost vseh občanov in delovnih ljudi — od najmlajših do najstarejših. Hkrati bo treba omogočiti občanom in vsem delovnim ljudem, predvsem pa mladini, da bodo lahko razvijali svoje sposobnosti na telesnokulturnem področju in največji možni meri in tako dosegali vrhunske dosežke. Ob vsem tem pa se ne bo smelo pozabiti na oblikovanje socialistične samoupravne osebnosti.

Z uresničevanjem teh ciljev želi skupnost doseči, da bodo občani in delovni ljudje uspešno opravljali svoje delovne naloge, razvijali svoje sposobnosti, zadovoljevali svoje osebne in skupne potrebe ter bogatili vsebino svojega prostega časa. Te osnovne cilje pa bo skupnost dosegla z nadaljnjim razvojem osnovnih nosilcev telesne kulture, z ustvarjanjem kadrovskih in materialnih pogojev ter izgradnjo objektov in z ustvarjanjem ter razvijanjem samoupravnih odnosov znotraj telesne kulture v sodelovanju z vsemi samoupravnimi skupnostmi in družbenopolitičnimi organizacijami.

Telesnokulturno dejavnost bodo uresničevali v naslednjih samoupravnih organiziranih osnovnih nosilcih:

- v športnih društvih in drugih osnovnih organizacijah telesne kulture,
- v občinski zvezi za telesno vzgojo in šolski šport,
- v občinski zvezi za tekmovalni in kakovostni šport
- ter v občinski zvezi za športno rekreacijo, ki bodo združeni v občinski zvezi za telesno kulturo. D

JESENSKI KROS V MOJSTRANI

Minulo soboto je bil na Prodih v Mojstrani jesenski kros, ki ga je organiziral mladinski aktiv Doves Mojstrana. Nastopilo je petdeset tekmovalcev iz osnovne šole, mladinskega kluba in več članov jesenskega smučarskega društva, ki so bili razdeljeni v šest starostnih skupin:

REZULTATI:
Cicibani (7 do 10 let): 1. Emil Dizdarevič, 2. Matjaž Čebulj, 3. Borut Potočnik.
Pionirji (11 do 13 let): 1. Bogdan Vilman, 2. Marko Luks, 3. Stane Eržen.
Pionirji (13—15 let): 1. Roman Čebulj, 2. Dušan Džuričič, 3. Roman Peternel.
Pionirke (12 do 13 let): 1. Mirjam Klinar, 2. Romana Vidmar, 3. Valerija Zupan.
Pionirke (13 do 14 let): 1. Brigita Dolžan, 2. Zdenka Pšenica, 3. Majda Lotrič.
Mladinci (od 15. leta naprej): 1. Tone Džuričič, 2. Marjan Mrak, 3. Alojz Kerštajn. J. R.

IZ ŠOLSKIH ŠPORTNIH DRUŠTEV

ŠSD Prežihov Voranc nadaljuje s svojim delom. V soboto, 19. oktobra je bila na igrišču za osnovno šolo na Jesenicah odigrana rokometna tekma med dekleti 8. a in 8. b razreda. Ekipi sta se razšli z neodločenim rezultatom 5:5.

Ekipa 8. a je nastopila v sestavi: Srpak, Vrdoljak, Korenc, Mohorič, Korošec, Pribošič, Koren in Oblak. Za 8. b razred pa so igrali: Leskovar, Crnikič, Crnovič, Piberčnik, Timarac, Miakar in Ališič.

Pred nedavnim je bila v tekmovalne discipline vključena tudi igra med dvema ognjema. V tej športni panogi tekmujejo le nižji razredi, ki so že odigrali nekaj tekem.

Rezultati za pete razrede: 1. 5 a razred, 2. 5 b razred, 3. 5 c razred. Pri šestih razredih je na 1. mestu 6. c razred, 2. in 3. mesto pa si delita 6. a in 6. b razred. VV

PRVENSTVO SLOVENSKE ŽELEZARN V ŠAHU

V soboto, 26. oktobra, bo v organizaciji tovarne Veriga Lesce letošnje prvenstvo Slovenskih železarn v šahu. Nastopile bodo štiričlanske ekipe iz vseh delovnih kolektivov. Prvenstvo se bo začelo ob 9.30 v Grajskem dvoru v Radovljici. Ekipo železarn Jesenice bodo zastopali: Lado Krajnik, Anton Krničar, Janko Korošec, Janez Ciuha in Franc Ravnik.

Omenimo naj še, da bo prav tako v soboto v Grajskem dvoru 4. seja komisije za šport in rekreacijo pri svetu sindikata Slovenskih železarn. Na seji bodo člani pregledali dosežene rezultate v letošnjem letu ter se pogovorili o okvirnem programu za leto 1975. J. R.

ŽALNA KOMEMORACIJA OB DNEVU MRTVIH NA JESENICAH

Krajevna organizacija ZB NOV Plavž sporoča, da bo žalna komemoracija na grobišču padlih borcev na starem pokopališču, dne 31. oktobra ob 16. uri.

Vabimo vse organizacije in delovne ljudi na tem območju, da se komemoracije udeležijo v čimvečjem številu. Spomnili se bomo poleg borcev, ki počivajo v tem grobišču, tudi vseh padlih borcev širom naše domovine in vseh ljudi, ki so preminuli po raznih taboriščih, izven naših meja.

KO ZB NOV Plavž

OSTALE KOMEMORACIJE

1. novembra: ob 10. uri na starem pokopališču Koroška Bela; ob 10.45 na pokopališču Blejska Dobrava; ob 11.30 pred spomenikom padlih borcev NOV na Blejski Dobravi. Na vseh komemoracijah sodeluje pihalni orkester Jeseniških železarjev.

JUBILEJNO SREČANJE

V soboto, 19. oktobra je bilo v šahovskem domu na Jesenicah prijateljsko srečanje (že petindvajseto po vrsti) med ŠD Jesenice in ASKO Maloše — Finkenstern iz avstrijske Koroške. Ta srečanja, ki so že tradicionalna, so se začela leta 1958, ko je bilo prvo srečanje na Jesenicah in takrat so Jeseničani tudi slavili prvo visoko zmago. Vsi ti šahovski dvoboji so po tem letu iz prijateljskih srečanj prerasli v enega izmed najpomembnejših dogodkov sezone. V zadnjih letih so bili dvoboji izmenično enkrat na Jesenicah, drugič na Koroškem.

Sobotno srečanje je bilo izredno množično, saj je vsaka ekipa nastopila s 25 igralci. Tako Jeseničani kot gostje so nastopili oslabljeni. Pri Jeseničanih sta manjkala Žorko, ki je trenutno na republiškem prvenstvu in Ravnik, ki je bil službeno zadržan. Pred začetkom dvoboja so šahiste pozdravili z jeseniške strani predsednik ŠD Jesenice Radovan Andjelčič ter bivši predsednik Janez Zurec, v imenu Korošcev pa župan Maloš in predsednik ASKO Maloše. Kot spominsko darilo za doseganje sodelovanje je Radovan Andjelčič izročil predsedniku umetniško sliko, delo jeseniškega slikarja in dolgoletnega šahista Janka Korošca.

Srečanje je bilo izredno borbeno, saj je bilo kar 18 partij odločenih in samo sedem remijev. Jeseničani so zmagali petnajstkrat, gostje pa trikrat. Za Jeseničane so celo točko osvojili: Lado Krajnik, Janez Ciuha, Boris Tramte, Andrej Tratnjek, Andrej Hribernik, Radovan Andjelčič, Martin Jan, Lojzka Pongrac, Zdravko Korantar, Miran Jenko, Mirjam Klinar, Nada Marušič, Boris Leban, Janko Matjan, Vlado Lojak, remizirali pa so Janko Korošec, Franc Simčič, Pavel Poljanšek, Miha Balanč, Andrej Globočnik, Alojz Železnik in Franc Hudolin. Končni rezultat je bil 18,5:6,5.

Gostje so ob koncu srečanja pobili Jeseničane naslednje leto na 26. srečanje.

ZORKO V OSPREDJU

Potem ko je po prvih štirih kolid zbral kar tri točke, je jeseniški prvak na slovenskem prvenstvu v Šmar-jških toplicah v petem in šestem kolu izgubil in sicer z mednarodnim mojstrom Pucem in mojstrskim kandidatom Kržišnikom. V sedmem je premagal O. Kranjca. V osmem kolu pa lanskega slovenskega prvaka Paplerja. Partija iz devetega kola z mojstrom Lešnikom pa je prekinjena. Po tem kolu ima 5 točk in je takoj za vodilnim mojstrom Barletom.

MLADINSKI TURNIR

V petek, je bil v SD Jesenice hitropotezni turnir sedmih mladincev članov ŠD Jesenice. Zmagal je pripriljivo Železnik pred Lujakom. KT

Šah

Kaj bomo gledali v kinu

Kino RADIO

26. in 27. oktobra nem.-italij. barvni film KOMISAR X — TRIJE ZELENi PSI, v režiji Rudolf Zehelgruber, v gl. vlogi Tony Kendall, ob 17. in 19. uri.

28. in 29. oktobra amer. barvni film LEGENDA O ČRNEM CHARLEYU, v režiji Martin Goldmann, v gl. vlogi Fred Williamson, ob 17. in 19. uri.

30. oktobra amer. barv. film ČLOVEK IZ ARIZONE, v režiji Budd Boetticher, v gl. vlogi Randolph Scott, ob 17. in 19. uri.

31. oktobra zaprto!
1. novembra amer. barvni film VALDEZ MASCEVALEC, v režiji Edwin Serin, v gl. vlogi Burt Lancaster, ob 17. in 19. uri.

2. novembra amer. barvni film UPOR ZAPORNIKOV, v režiji Lee Thompson, v gl. vlogi Roddy McDowall, ob 17. in 19. uri.

Kino PLAVŽ

26. in 27. oktobra amer. barvni film LEGENDA O ČRNEM CHARLEYU, ob 18. in 20. uri.

28. in 29. oktobra nem.-italij. barvni film KOMISAR X — TRIJE ZELENi PSI, ob 18. in 20. uri.

30. oktobra zaprto!
31. oktobra amer. barvni film JOE TUDI TO JE AMERIKA, ob 18. in 20. uri.

1. novembra amer. barvni film ČLOVEK IZ ARIZONE, ob 18. in 20. uri.

2. novembra amer. barvni film KAPETAN SLAUGHTER, ob 18. in 20. uri.

Kino KRANJSKA GORA

26. oktobra amer. barvni film KOMISAR X — TRIJE ZELENi PSI, ob 18. in 20. uri.

27. oktobra amer. barvni film JOE TUDI TO JE AMERIKA.

30. oktobra amer. barvni film LEGENDA O ČRNEM CHARLEYU.

31. oktobra amer. barvni film ČLOVEK IZ ARIZONE.

2. novembra nem.-italij. barvni film KOMISAR X — TRIJE ZELENi PSI.

Gledališče

Četrtek, 24. 10.: Kristina Brenkova: NA SPLAVU — ob 17. uri. Šolska predstava. Vstopnice so tudi v prodaji.

Petek, 25. 10.: Kristina Brenkova: NA SPLAVU ob 18. uri. Šolska predstava. Vstopnice so tudi v prodaji.

Nedelja, 27. 10.: Kristina Brenkova: NA SPLAVU — matineja ob 10. uri.

VOZNI RED PREVOZOV OB DNEVU MRTVIH NA JESENICAH

Na dan mrtvih, 1. novembra 1974, bodo vozili avtobusi na pokopališče na Blejski Dobravi, po naslednjih voznih redih:

V PETEK, 1. NOVEMBRA 1974:

ODHODI V SMERI PROTI POKOPALIŠČU NA BLEJSKI DOBRAVI:

Ob bolnice:	6.03	7.15	7.45	8.15	9.15	9.30	9.45	10.00
Jesenice:	10.15	10.30	10.45	11.00	11.15	12.00	12.45	13.30
	13.45	14.00	14.15	14.30	14.45	15.00	15.15	15.30
	15.45	16.00	16.30	17.00	17.30	18.00	19.10	21.10

S Koroške Bele:	8.30	10.00	11.00	13.00	13.50	14.10	14.30	14.50
	15.10	15.30	16.30	17.00				

Iz Podmežakle: 14.30

ODHODI OD POKOPALIŠČA V SMERI:

Jesenice:	7.15	7.45	8.15	8.45	9.15	9.45	10.00	10.15
	10.30	10.45	11.00	11.15	11.30	12.00	12.45	13.30
	14.00	14.15	14.30	14.45	15.00	15.15	15.30	16.00
	16.30	17.00	17.30	18.00	18.45	19.30	21.30	

Koroška Bela:	9.30	10.30	11.30	13.30	14.10	14.30	14.50	15.10
	15.30	16.30	17.15	17.45				

Podmežakla: 16.15

V SOBOTO, 2. NOVEMBRA 1974:

Poleg rednih voženj po voznem redu za delavnik, ki bodo okrepljene z dodatnimi avtobusi, bo peljal od bolnice še avtobus ob 8.15 ter nazaj od pokopališča ob 9.45.

V NEDELJO, 3. NOVEMBRA 1974:

Rednim prevozom bosta dodani še dve vožnji, in sicer z odhodom od bolnice ob 8.00 in 9.45 ter povratkom od pokopališča ob 9.15 in 10.45. V dnevih pred dnevom mrtvih bodo popoldanske vožnje na pokopališče okrepljene z dodatnimi avtobusi.

CENIK PREVOZOV NA POKOPALIŠČE NA BLEJSKI DOBRAVI NA DAN MRTVIH 1. NOVEMBRA 1974

Od postaje:	Bolnica, zdravstveni dom, pod Mirco, železniška postaja, Koroška Bela	3,00 din
Gimnazija, železarna, Senožeti, Javornik,		
Podkočna, Podmežakla (vse postaje)		2,50 din
Lipce, Blejska Dobrava		2,00 din

VIATOR, TOZD JESENICE

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru OTK se najlepše zahvaljujem za denarno pomoč, ki sem jo prejela v času mojega bolovanja.
Anica Grosmajer

ZAHVALA

Sindikalni organizaciji železarn Jesenice, se najlepše zahvaljujem za denarno pomoč, ki mi je bila zelo dobrodošla v času mojega bolovanja.
Jože Klinar

TEMELJNA TELESNO KULTURNA SKUPNOST IN NJENA (NE)ORGANIZIRANOST

Pred zaključkom leta 1973, smo v jeseniški občini ustanovili temeljno telesno kulturno skupnost (TTKS), ki je organizirana po delegatskem principu. Delegati so bili izvoljeni po ključu, ki ga določa začasni statut TTKS, v temeljnih organizacijah združenega dela, krajevnih skupnostih in v telesno kulturnih organizacijah. Delegatski sistem in na njem grajena programska politika TTKS odpirata nove možnosti za večji razmah telesne kulture v občini, ki jo postavlja kot pomemben dejavnik v širši družbeni prostor. Osnova delovanja skupnosti je samoupravnost in organiziranost v bazi, to je v osnovnih telesno kulturnih organizacijah, ki so izvajalke in oblikovalke njene politike.

TTKS, kot tudi druge samoupravne interesne skupnosti, so pomemben dejavnik pri izvajanju ustavnih načel. Mislim, da je javna razprava v samoupravnih delovnih skupinah v železarni in v zborih delavcev v ostalih delovnih organizacijah v občini, pokazala vso zrelost ter zavest delavcev pri odločanju o višini prispevka iz sklada skupne porabe. Za telesno kulturo je višina prispevne stopnje 0,92 % od bruto osebnega dohodka na zaposle-

nega delavca. Prispevna stopnja je v naši občini med najvišjimi v SRS v odnosu na samoupravni sporazum, ki določa najmanj 0,53 % od bruto OD. Višina prispevne stopnje je seveda lahko po občinah različna, odvisna pač od razvitosti telesne kulture, od kvalitete nivoja in njene materialne osnove.

To kaže, da je bila v tem kratkem času delovanja TTKS v naši občini izbojevana pomembna zmaga za sistemsko financiranje telesne kulture, ki zagotavlja že v njeni začetni fazi programsko in razvojno delovanje. Ob tem pa je še popolnoma odprto vprašanje financiranja vrhunskega športa, vzdrževanje športnih objektov ter investicij na tem področju. Ta problem omenjam iz razloga, ker če želimo bolj razvijati organizirano temeljno telesno kulturo, množičnost ter športno rekreacijo, kot pomembne elemente zdravja, produktivnosti in pripravljenosti na splošni ljudski odpor, bo potrebno, da bomo za to odmerili tudi več finančnih sredstev.

Ugotovljamo, da za izgradnjo novih industrijskih objektov ter stanovanjskih enot, zaostaja izgradnja novih športnih objektov ter rekreacijskih površin v neposredni bližini, kjer živi delovni človek. Mislim, da je to eno izmed programskih izhodišč TTKS, da skupaj s TOZD in družbeno politično skupnostjo načrtno začne reševati ta vprašanja.

V okviru delovanja TTKS je v teku verifikacija telesno kulturnih organizacij, sklenitev samoupravnega sporazuma o izvedbi in financiranju programov za leto 1974 med TTKS in

telesno kulturnimi organizacijami v občini, sklenitev samoupravnega sporazuma o programu za leto 1974 in združevanju sredstev za njegovo uresničitev, sklenitev samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev v telesno kulturni skupnosti SRS ter javna razprava o predlogu družbenega dogovora o statusu in stimulaciji vrhunskih športnikov-amaterjev v SFRJ. To so temeljni in pomembni samoupravni akti, na katerih bo slonelo načrtno delovanje in samoupravni odnosi v TTKS ter osnovnih telesno kulturnih organizacijah.

Za to obdobje je tudi značilno, da so bili organizirani številni razgovori in posvetovanja s predstavniki telesno kulturnih organizacij, s predsedniki krajevnih skupnosti in krajevnih odborov SZDL o organiziranju in širjenju telesne kulture v bazi, o vzdrževanju športnih objektov ter o izgradnji površin za športno rekreacijo. Delo izvršilnega odbora TTKS občine Jesenice, je bilo zasnovano predvsem na vsebinski prenosni telesne kulture ter na njeni usmerjenosti s ciljem samoupravnega delovanja, ki zaključuje obdobje s podpisovanjem prej naštetih samoupravnih sporazumov. Končno bi lahko to obdobje ocenili kot začetek nekega procesa, ki ima svojo razvojno pot pri uresničevanju ustavnih načel in delegatskega sistema v vseh oblikah delovanja TTKS ter osnovnih telesno kulturnih organizacij.

(Se nadaljuje)

**JESENICE : MED-
VEŠČAK 16:2**

Prva tretjina srečanja med hokejisti Medveščaka in Jesenic, je minila v veliki premoči jeseniških hokejistov, kljub temu pa so gostje prvi prišli v vodstvo. To se je zgodilo, ko se je igra v glavnem odvijala pred vrati Medveščaka in so vsi le čakali, kdaj bodo naši začeli polniti mrežo gostov. Toda Oreščanin je v trinaesti minuti izkoristil nepazljivost domače obrambe in presenetljivo zatresel mrežo Jesenic. Domačini so nadaljevali z napadi, vendar je bila obramba Medveščaka precej zgoščena, naši napadalci pa neiznajdljivi. V sedemnajsti minuti je strel Milana Jana, Medveščakov branilec Šarfar preusmeril v lastno mrežo. Do konca prve tretjine je T. Košir še enkrat zatresel mrežo gostov.

Če z igro domačih igralcev nismo bili zadovoljni v prvih dvajsetih minutah, ko so se gostje branili z »bunkerjem«, pa to ne velja za preostalih štirideset minut. V nadaljevanju so namreč jeseniški hokejisti zaigrali precej drugače. S hitrimi in kolektivnimi akcijami so povsem nadigrali goste, ki so nastopili zelo oslabiljeni, brez lanskega prvega napada Gojanovič, Renoud in Belinič ter brez Jeseničana Krmelja. Ne glede na to, pa je razveseljevalo, da so Jeseničani v drugi in tretji tretjini zaigrali tako kot si vedno želimo: hitro in kolektivno igrati, kar je bilo do sedaj redkost.

Tudi moštvo Jesenic je bilo oslabiljeno. Nastopili so brez reprezentativnih branilcev Pipana in S. Koširja, ki sta bila po vrnitvi državne reprezentance suspendirana od upravnega odbora HD Jesenice, zaradi nešportnega vedenja na turneji po Romuniji. Kot kaže bo UO HD Jesenice izrekel obema igralcema ostre kazni.

Gole za moštvo Jesenic so dosegli: M. Jan in Mlakar po 3, Hafner in F. Zbontar po 2 ter T. Košir, Ščap, I. Jan, Jug, Poljanšek in Beravs po 1.

D.

**TIVOLI : KR. GORA
4:5**

Hokejisti Kranjske gore so veljali pred srečanjem v hali Tivoli z moštvom Tivolija, kot veliki favoriti. Toda že prva tretjina je pokazala, da bodo imeli mladi Kranjskogorci precej dela. Zaigrali so namreč preveč statično ter nepovezano, domačini pa so to izkoristili in po prvih dvajsetih minutah povedli s 3:2.

Podobna igra se je ponovila tudi v drugi tretjini in je vse kazalo, da bodo favoriti ostali brez točk. Toda zadnjih dvajset minut so hokejisti Kranjske gore zaigrali bolj preudarno ter s skupnimi akcijami ustvarili premoč na igrišču. Plod takšne igre sta bila dva zadetka, s katerimi so gostje zagotovili tesno, vendar dragoceno zmago.

Po tem srečanju je na dlani, da bosta moštvi Kranjske gore in Tivolija najresnejša kandidata za prvaka v zvezni B ligi, kjer se nastopajo ekipe Triglava iz Kranja, Mladosti iz Zagreba, INA iz Siska in Celja.

Gole za moštvo Kranjske gore so dosegli: Klemenc in D. Hiti po 2 ter Šebjančič.

**JESENICE : OLIMPIJA
(ml.) 11:6**

Po prvi tretjini je kazalo, da bodo gostje doživeli katastrofo. Mladinci Jesenic so namreč zaigrali zelo dobro in povedli s 4:1. Toda drugih dvajset minut je prineslo bistvene spremembe v igri obeh moštev ter v samem rezultatu. Gostje so zaigrali precej boljše in nevarnejše, domačini pa so nekajkrat »zaspali« v obrambi. Tak razvoj dogodkov je prinesel presenetljivo izenačenje rezultata na 4:4 in celo vodstvo gostov s 5:4. Presenetljivi preobrat je bil resno opozorilo jeseniški mladinci, ki so v zadnji tretjini prevzeli igro povsem v svoje roke ter s petimi zadetki dosegli prepričljivo zmago z rezultatom 11:6.

Gole za ekipo Jesenic so dosegli: Ščap in Z. Šuvak po 3, Lah in B. Šuvak po 2 ter Medja.

**KR. GORA : SLAVIJA
(ml.) 22:2**

Lanskoletni državni prvaki in zmagovalci jugoslovanskega mladinskega pokala, mladinci Kranjske gore, so povsem nadigrali ekipo Slavije iz Več. To potrjuje tudi dosežen rezultat, ki kaže, da bodo Kranjskogorci tudi v letošnjem prvenstvu najresnejši kandidati za oba zvezna naslova, ki so ju dosegli v prejšnji sezoni.

Gole za Kranjsko goro so dosegli: Klemenc 6, D. Horvat 5, Brun 4, Fartek 3, Šlibar 2, Mlinarec in Kernc po 1.

**HOKEJSKI SPORED
ZA KONEC TEDNA**

Člansko moštvo jeseniških hokejistov bo gostovalo v soboto zvečer v hali Tivoli v Ljubljani, kjer se bo v drugem kolu državnega prvenstva pomerilo z moštvom Olimpije. Tekma se bo pričela predvidoma ob 17.30.

Moštvo Kranjske gore, ki nastopa v zvezni B ligi bo igralo doma. V soboto zvečer se bo ob 18.30 pomerilo v dvorani Podmežaklje z ekipo Celja.

Mladinski moštvi Kranjske gore in Jesenic pa bosta gostovali v Ljubljani. Kranjskogorci bodo igrali z Olimpijo, Jeseničani pa z ekipo Triglava iz Kranja.

Odbojka**BOVEC : JESENICE
3:1**

V soboto, 19. oktobra so Jeseničani gostovali v Bovu in nastopili proti istoimenski ekipi v naslednji postavi: Kavčič, Divjak, Bergelj, Bogataj, Pogačar, Kovač, Erjavec, Ressler in Rajgelj.

Jeseniska ekipa je odpotovala v Bovec v zavesti, da bi le z izredno dobro igro lahko uspela. Bovec je namreč že v prvem kolu presenetil z dobro igro proti Bledu in tudi s Savo ni bil daleč od uspeha. Dobro igro so ponovili tudi proti Jesenicam tako, da je doseženi rezultat realen. Jeseničanom pa nasprotno od Bova ni uspevalo ničesar, le tu pa tam se jim je posrečilo, da so prevarali dober blok. Ekipa Bova je izredno dobro igrala na mreži in to v napadu kot v bloku, ker imajo visoke igralce, poleg tega pa še dobro skakejo. Pri nerazpoloženih Jeseničanih ni bilo dobrega mesta, delno je zadovoljil le Divjak. Pri Bovu pa je pohvaliti reprezentanta Gašperšiča, ki se je to sezono vrnil iz JLA, Zorča in reprezentanta Marka. Upati je, da bodo Jeseničani zaigrali bolje v tekmi s Koprom, s katerim igrajo v soboto, 26. oktobra ob 17. uri v telovadnici osnovne šole na Jesenicah.

Rokomet**TESEN PORAZ**

Rokometaši Jesenic so se v nedeljo, 20. oktobra, v devetem kolu LCRL, pomerili z drugouvrščeno ekipo v ligi, Dobovo. Tekma je bila odigrana na mokrem igrišču v Trziču, pred 50 gledalci.

Za Jesenice so nastopili: Šporar B., Rebolj, Pogačnik 3, Prešeren 5, Pavlič 4, Radinovič, Šporar J. 1, Peterl in Šubic.

Sedemmetrovke: Jesenice 3 (2 zadetka), Dobova 4 (3 zadetki).

Izključitve: Jesenice 2 min. in Dobova 6 min.

Jeseničani bi skoraj premagali favorizirane goste, ki pa so uredili svoje vrste v pravem trenutku in zmagali s tremi goli razlike. Gostje so prvi povedli, Jeseničani pa so izenačili in rezultat povišali na 2:1, 3:2 in 4:2, nakar so izenačili in povedli gostje z rezultatom 5:4. Jeseničani so spet uredili svoje vrste ter povedli za dva zadetka s 7:5 in 8:6 in dobili polčas z boljšo igro v obrambi in napadu, z 9:8.

V drugem polčasu so gostje izenačili in povedli z 10:9. Jeseničani so spet izenačili ter povedli 12:11. Za tem so izkušenejši gostje prevzeli pobudo in si s tremi zaporednimi zadetki proti koncu tekme, zagotovili zmago. Končni rezultat je bil 12:15 v korist Dobove.

Jeseničani res nimajo športne sreče. Čeprav so se vso tekmo trudili, da bi presenetili favorizirane goste, jim to ni uspelo. Gostje so predvsem izkoristili napake domačega moštva, bili so bolj uigrana ekipa in to se je pokazalo predvsem v zadnjih minutah tekme.

Po dolgem času je ekipa nastopila skoraj v popolni postavi, manjkala sta le Geršak, ki je bil službeno zadržan in Šturm, ki je poškodovan. Predvsem se je izkazal vratar Šporar, ki je branil zelo dobro, dobro pa so igrali še Pavlič, Pogačnik in Prešeren.

Tekmo sta z manjšimi napakami, kar pa ni vplivalo na sam rezultat tekme, sodila Vačovnik iz Sevnice in Sparim iz Trbovelj.

V predzadnjem, desetem kolu bodo Jeseničani v soboto ob 19. uri igrali v Brežicah z istoimensko ekipo. Z igro, ki so jo prikazali v nedeljo proti Dobovi, lahko iztržijo ugoden rezultat.

-tok

**DOPISUJTE
V ŽELEZARJA****EKIPA STROJNEGA VZDRŽEVANJA
PRVAK ŽELEZARNE V MALEM
NOGOMETU**

V finalnem delu prvenstva Železarne v malem nogometu, je prikazala ekipa STROJNEGA VZDRŽEVANJA najboljši nogomet in zaslužno osvojila letošnji naslov prvaka Železarne. Tud drugouvrščena ekipa Plavža je s svojimi igrami upravičila svoje uvrstitev, saj je osvojila enako število točk kot ekipa SV, vendar je zaradi slabše razlike v danih in prejetih golih zasedla drugo mesto.

Posamezni rezultati dveh prvuvršenih ekip so: SV : VALJARNA ŽICE 3:1, SV : MARTINARNA 5:2 in SV : PLAVŽ 0:0; PLAVŽ : VALJARNA ŽICE 3:1, PLAVŽ : MARTINARNA 3:2 in PLAVŽ : SV 0:0.

Končni vrstni red: 1. Strojno vzdrževanje 5 točk (8:3), 2. Plavž 5 točk (6:3), 3. Martinarna 2 točki in 4. Valjarna žice 0 točk.

Pripomniti moramo, da je tekmovalje potekalo v redu, za kar so zaslužni predvsem vsi nastopajoči igralci, kateri so športno prenašali poraze in se skupaj z zmagovalci veselili uspehov. K temu je svoj delež dodal tudi sodnik Anton Ključevič, naš sodelavec iz elektroodnega obrata, ki je s svojim objektivnim sojenjem požel vse priznanje vseh nastopajočih ekip in njihovih vodij.

Košarka**OB KONCU SEZONE**

Že več kot štirinajst dni je minilo odkar so na igrišču Podmežaklje ugasnili reflektorji nad košarkarskim igriščem v letošnji sezoni. Jeseniškim košarkarjem in košarkaricam se je končala dvajseta sezona nastopanja, zato je prav, da tokrat poskušamo analizirati končano sezono.

Največ pozornosti vsekakor zasluži moška članska ekipa. Ekipa je tekmovala v 1. B slovenski košarkarski ligi. Izredno mlada ekipa, je v spomladanskem delu presenetila strokovnjake in gledalce ter prekrizala račune marsikateri ekipi in je celo dolgo časa vodila na prvenstveni lestvici (še v šestem kolu je doživela prvi poraz). Kasneje je sicer preživljala manjšo krizo, forma ekipe je nekoliko padla, kljub temu pa se je po končanem prvem delu tekmovalja uvrstila zelo visoko. Nenadoma je bila ekipa uvrščena med favorite za uvrstitev v 1. A SKL, kar pa je bilo za mlado ekipo velika psihična obremenitev.

Ekipa se je nato zelo marljivo pripravljala na nadaljevanje tekmovalja. Mladi perspektivni trener Marko Božič, je v ekipi ustvaril izredne odnose in ob pomoči uprave kluba, so bili dani vsi pogoji za uspešen start v jesenskem delu. Izgleda pa, da visoka uvrstitev ekipe Jesenic ni bila vseh nekatere, ki lahko po svoje krojijo usodo košarkarjev. To so igralci občutili že na zadnjih dveh tekmah v prvem delu, kjer so obe tekmi (Ježica, Ljubljana) izgubili le zaradi sodnikov oziroma časomerilcev in delegatov. Kasneje so sicer na KZS razveljavili tekmo z Ljubljano in odločili, da se mora ta tekma ponoviti, čeprav bi to tekmo lahko registrirali v korist Jesenic, kajti napaka v zapisniku je bila uradno dokazana.

Na začetku jesenskega dela tekmovalja pa se je sojenje v škodo moštva Jesenic nadaljevalo. Tako je naše moštvo izgubilo ponovno dve tekmi le za točko razlike. Ker pa so na tekmi v Litiji sodniki s svojim sojenjem le preveč očitno sodili v škodo Jeseničanov, je v ekipi prekipelo. Nadaljnji dogodki so našim bralcem znani — prvotni suspenz moštva se je končno končal s suspenzom trenerja Marka Božiča in visokega Pirha, ki je bil do takrat stebel moštva.

Posledica tega je bila, da so košarkarji Jesenic padli celo tako daleč, da so se na koncu morali boriti za obstanek v 1. B ligi, ki je bila izredno izenačena.

Poleg obstanka v ligi, pa je izredno velik uspeh ekipa dosegla z uvrstitvijo med osem najboljših slovenskih ekip v tekmovalju za jugoslovanski pokal. Izločili so drugoligaša Ilirijo, potem pa so v četrt finalu nalezli na zveznega ligaša Olimpijo, ki je bil za našo ekipo premočan nasprotnik.

Če na koncu potegnemo črto, lahko ugotovimo, da je bila članska ekipa v končani sezoni uspešna. Želimo le, da bi fantje nadaljevali z začetnim delom še bolj prizadevno in da bi v prihodnjem letu resnično pokazali svojo pravo vrednost. Predvsem pa želimo, da s športnim vedenjem na igriščih in izven njih, vrnejo Jesenicam ugled, ki so ga z mladostno nepremišljenostjo zapravili v Litiji.

Po enoletnem premoru je v letošnji sezoni nastopala tudi članska ženska ekipa. Ekipa je tekmovala v drugi slovenski ligi. Mlada neizkušena ekipa, se je sicer uvrstila v spodnji del lestvice, vendar pa so dekleta pokazala določen napredek. Škoda, da so v jesenskem delu, v zadnjih petih kolih, nastopile tako hudo oslabiljene (poškodbe), kajti kar tri tekme so izgubile potem, ko je trenerju zmanjkalo igralcev za menjave. Trener ženske ekipe je sicer imel na voljo kar 18 igralcev, vendar pa je na koncu sezone z velikimi težavami

sestavljal ekipo. Na vseh tekmah se je poznalo veliko pomanjkanje visokih igralcev. Ob upoštevanju vseh teh vzrokov, lahko tudi žensko ekipo ocenimo za uspešno, saj je poleg obstanka v II. SKL, dosegla tudi uvrstitev v osmino finala za jugoslovanski pokal na področju Slovenije. Kar pa je najvažnejše: ženska košarka na Jesenicah še vedno živi, čeprav uspehi niso takšni kot so bili še pred nekaj leti!

Če smo delo (ženske in moške) članske ekipe ocenili za uspešno, pa ne moremo isto trdit za delo mladinske ekipe. Mladinska ekipa je na začetku sezone veljala za izredno perspektivno ekipo. Ker pa ekipa ni uredila vse potrebne dokumentacije za tekmovalje v mladinski slovenski ligi, jo je košarkarska zveza izključila iz tekmovalja. Skoraj istočasno pa je ekipo zapustil tudi trener, ki mu službene obveznosti niso dopuščale rednega dela z mladinci in je treninge vodil le občasno, ves ostali čas pa so fantje bili prepuščeni sami sebi. Kljub vsemu je ekipa v večini ostala skupaj, tako da vse še vseeno ni izgubljeno, vendar pa jim mora vodstvo kluba čimprej zagotoviti strokovno vodstvo.

Minula sezona je bila za jeseniške košarkarje izredno težka, polna čeri, mimo katerih so se košarkarji vseeno prebili. Sedaj se pripravljajo na občni zbor kluba, ki bo prav gotovo prelomnega pomena za jeseniško košarko. Klub bo organiziran po delegatskem sistemu, ki pa zahteva temeljite priprave, zato bo občni zbor sklican predvidoma konec novembra.

B.r.

Nogomet**JESENICE : BRITOF 3:3 (3:1)**

V devetem kolu prvenstva TNZ Gorenjske, so jeseniški nogometaši v soboto odigrali prvenstveno tekmo z moštvom Britofa neodločeno 3:3 (3:1).

Domačini kljub vodstvu 3:1 v prvem polčasu in veliko boljši igri v drugem polčasu, niso uspeli premagati žilavih gostov iz Britofa. Gostje so zaradi neodpušljivih napak domačih obrambnih igralcev v zadnjih desetih minutah tekme uspeli rezultat izenačiti in tako osvojiti dragoceno točko. Le-ta jim bo pomagala, da se bodo premaknili z zadnjega mesta na prvenstveni lestvici za kakšno mesto više, medtem ko bodo verjetno Jeseničani zdrknili še za kakšno mesto nižje.

Gole za Jesenice so dosegli: Komel, Kramar in Kovačič.

**BOHINJ : JESENICE
(MLADINCI) 2:3 (1:1)**

V zadnjem kolu prvenstva TNZ Gorenjske za mladince, so naši mladi nogometaši gostovali v Bohinju, kjer so odigrali prvenstveno tekmo s tamkajšnjimi nogometaši in zmagali z rezultatom 3:2 (1:1).

Na tekmah, blatnem in z vodo prekritim igriščem so jeseniški mladinci zaslužno, premagali fizično močnejše domačine. Le-ti so svojo fizično moč žal vse preveč izkoriščali za zelo ostre, včasih celo grobe štarte na naše nogometaše. Jeseniški mladinci so se športno obnašali vso tekmo in dokazali, da so resnično dobri športniki.

S to zmago so mladinci NK Jesenice obdržali vodečo pozicijo na prvenstveni lestvici. V slučaju poraza bi zmagovalci Tržiča v srečanju s Triglavom pa celo naslov prvaka Gorenjske v jesenskem delu prvenstva. Pred zadnjim kolom prvenstva sta namreč moštvi Tržiča in Jesenic

imeli enako število točk in bo ob uspehu Tržiča nad Triglavom odločala o prvaku razlika v danih in prejetih golih.

Gole za Jesenice sta dosegla Kramar 2 in Mrak.

**BLED : JESENICE (PIONIRJI)
1:2 (1:1)**

V predzadnjem kolu prvenstva TNZ Gorenjske za pionirje, so jeseniški pionirji gostovali na Bledu in prvenstveno tekmo s tamkajšnjimi pionirji odločili v svojo korist z rezultatom 2:1 (1:1).

Gostje so bili v enakovredni igri dveh nasprotnikov bolj iznajdljivi pred golom in zmagali. Oba gola za najmlajše nogometaše Jesenic je dosegel Kucko.

V soboto, 26. oktobra, gostuje jeseniško člansko moštvo na Primorskem pri Kranju, kjer bodo odigrali prvenstveno tekmo z istoimenskim moštvom.

V soboto, 26. oktobra, se bodo pionirji v zadnjem kolu prvenstva TNZG za pionirje, pomerili na domačem igrišču z moštvom Bohinja ob 14.15.

Namizni tenis**NAMIZNI TENIS**

Namiznoteniška sezona je že v polnem teku. Prejšnji teden so se namreč že začela ekipna tekmovalja v I. in II. republiški ligi, ki se tokrat igrajo po ligaškem sistemu.

V II. republiški ligi — zahodna skupina — moški, nastopa tudi ekipa Jesenic, ki je sestavljena iz samih mladih igralcev — še mladincev, katerim je letošnja tekmovalna sezona šele druga po vrsti. V močni konkurenci si bodo pridobili tekmovalnih izkušenj, kar je ob želji za obstankom v ligi, tudi edini cilj vodstva kluba. Za moško ekipo nastopajo naslednji mladinci: Stane Belec, Nejc Korbar, Slavko Legat in Milan Misir.

Druga ekipa sestavljena iz še mlajših igralcev pa bo nastopila v letošnji sezoni v gorenjski ligi, kjer nastopa tudi ekipa Murove. Za to ekipo bodo nastopili: Borut Babič, Andrej Starič in Drago Filipaj.

Tudi ženska ekipa v sestavi Milana Strumbl, Nevenka Pazler in Bernarda Gašperčič se pridno pripravlja za nastop v enotni slovenski ligi. Le-ta se bo odigrala v dveh delih po turnirskem sistemu.

V prvem kolu II. republiške lige — zahodna skupina, so Jeseničani pretekli teden nastopili v Novi Gorici z dolgoletnim članom II. lige Novo Gorico. Nasprotnik je bil premočan in je zaslužno zmagal s 5:0. Naši mladi igralci so se kljub visokemu porazu dobro upirali bolj izkušnim domačinom.

JESENICE — SAVA 0:5

V četrtek je na Jesenicah v okviru II. republiške lige — zahodna skupina, gostovala ekipa Save iz Kranja. Favorizirani gostje, ki že vrsto let igrajo v isti postavi, sicer pa bivši prvoligaši, so prepričljivo zmagali. Naši igralci Misir, Korbar in Legat, so zaigrali po svojih možnostih in v dveh igrah celo nasprotnikom odvzeli po en niz.

Poraza v prvih dveh kolih ni jemati tragično, oba nasprotnika sta bila resnično boljša, našim mladim igralcem pa to tekmovalje v dokaj kvalitetni konkurenci predstavlja predvsem dober trening. Upati je, da se bo s tako zagnanostjo, kot so se dela lotili pri namiznoteniškem klubu, namizni tenis v kratkem vsaj približal kvaliteti izpred nekaj let.

vt

